

SMAAK
MAKEND
VEGHEL

BESTEMMINGSPLAN

"Buitengebied"

Titel: Bestemmingsplan 'Buitengebied'

IDN-Nummer: NL.IMRO.0860.LG01bb000000BP2010-ON01

Ontwerp: 17-01-2013

Vastgesteld: xxx

Opdrachtgever: Gemeente Veghel

Opsteller: Gemeente Veghel/Bugel Hajema

Rapportnummer:

Opbouw: Het onderhavige bestemmingsplan bestaat uit drie (onder)delen: een toelichting, regels en een verbeelding. De verbeelding en de regels vormen de juridische basis van het bestemmingsplan. Op de verbeelding is (zijn) de bestemming(en) van het gebied waarop het bestemmingsplan betrekking heeft, aangegeven en in de regels is bepaald wat er wel en niet mag binnen deze bestemming(en). De toelichting heeft geen juridische status maar vormt een motivering van wat er op de verbeelding en in de regels is vastgelegd.

Toelichting

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Plangebied	3
1.3	Vigerende bestemmingsplannen	4
1.4	Opbouw van de toelichting	5
2.	Beschrijving bestaande situatie	7
2.1	Laag 1: Ondergrond	7
2.2	Laag 2: Netwerken	16
2.3	Laag 3: Occupatie	18
3.	Beleidskader	23
3.1	Rijksbeleid	23
3.2	Provinciaal beleid	28
3.3	Gemeentelijk beleid	42
4.	Bestemmingsregeling waarden	47
4.1	Ecologische waarden	47
4.2	Cultuurhistorische waarden	51
4.3	Archeologische waarden	57
5.	Bestemmingsregeling functies	61
5.1	Agrarisch	61
5.2	Niet-agrarische bedrijven	69
5.3	Woningen	70
5.4	Recreatie	74
5.5	Horeca	75
5.6	Sport	76
6.	Bestemmingsregeling water	77
6.1	Beleid en regelgeving	77
6.2	Water in het plan	79
7.	Verantwoording en onderzoek	83
7.1	Plan-MER	83
7.2	Bodem	83
7.3	Geluid	84
7.4	Luchtkwaliteit	87
7.5	Bedrijven en milieuzonering	89
7.6	Geur	90
7.7	Externe veiligheid	94
8.	Toelichting op regels en verbeelding	99
8.1	Algemene opzet	99
8.2	Verbeelding	100
8.3	Regels	101
9.	Economische uitvoerbaarheid	105
9.1	Exploitatie	105

9.2	Handhaving	105
10.	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	107
10.1	Overleg	107
10.2	Inspraak	107
10.3	Vaststellingsprocedure	107

Bijlagen:

1. Plan-MER

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor u ligt het bestemmingsplan 'Buitengebied'. Dit bestemmingsplan vormt een integrale herziening van de voor het buitengebied van de gemeente Veghel vigerende bestemmingsplannen. De aanleiding voor deze integrale herziening is in principe vierledig. Ten eerste speelt de gedateerdheid van de vigerende bestemmingsplannen en de verschillende herzieningen, wijzigingen en uitwerkingen een rol. In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is geregeld dat bestemmingsplannen niet ouder mogen zijn dan 10 jaar. De tweede, niet minder belangrijke overweging, is het verkrijgen van eenduidige juridische regels voor het gehele buitengebied. Momenteel kent het grote aantal vigerende bestemmingsplannen evenzoveel variaties in regels. Dit is niet consistent in relatie tot de toetsing- en handhavingstaak van de gemeente en daarbij bovendien moeilijk – zo niet onmogelijk – uit te leggen aan burgers. De derde aanleiding heeft te maken met een beperkt aantal recente ontwikkelingen op basis van (eerder) verleende vergunningen. Deze ontwikkelingen worden middels voorliggend plan geformaliseerd. De vierde aanleiding voor de integrale herziening vormt de vele wijzigingen in het nationaal, provinciaal en gemeentelijk beleid. Deze wijzigingen komen veelal voort uit de veranderingen in de agrarische sector, zoals schaalvergroting en verbreding.

Het bovenstaande vraagt om een actueel, eenduidig, leesbaar, uitvoerbaar en flexibel bestemmingsplan, gericht op het veiligstellen van bestaande waarden en belangen en het faciliteren van (te verwachten) ontwikkelingen. Dit betekent enerzijds regulering van het bestaande ruimtegebruik en anderzijds ontwikkelingen mogelijk maken die passen binnen het vastgestelde beleid. Gezonde agrarische bedrijven met een duurzaam productieproces kunnen zich in dit geval, op locaties die daarvoor geschikt zijn, blijven ontwikkelen. Ook voor de burger en de recreant is plaats in het buitengebied, mits zij respect tonen voor het landschap, de natuur en voor de agrariër, die er de kost verdient. Het buitengebied is immers van iedereen, waarvoor een gezamenlijke verantwoordelijkheid dient te worden gedragen.

1.2 Plangebied

Het plangebied betreft het buitengebied van de gemeente Veghel. Gemeente Veghel ligt in Noord(oost)-Brabant te midden van de gemeenten Uden, Boekel, Bernheze, Schijndel, St. Oedenrode, Laarbeek en Gemert-Bakel en telt circa 37.500 inwoners. Opvallende elementen binnen de grenzen van de gemeente zijn de Rijksweg A50, de Aa en de Zuid-Willemsvaart.

De huidige gemeente, met een totale oppervlakte van circa 79 km², is in 1994 ontstaan, na samenvoeging van de gemeente Erp. Momenteel bestaat de gemeente uit de volgende zeven kernen (dorpen): Veghel, Erp, Mariaheide, Zijtaart, Eerde, Keldonk en Boerdonk. Deze kernen, waarvan Veghel de hoofdkern is, behoren niet tot het plangebied. De verschillende buurtschappen zijn wel in het plangebied opgenomen.

Het plangebied van het onderhavige bestemmingsplan is kleiner dan het plangebied van het (nog geldende) bestemmingsplan 'Landelijk Gebied' uit 2002. Dit komt omdat diverse gronden de afgelopen jaren en/of de komende jaren zijn/worden benut voor stedelijke ontwikkelingen. Het gaat onder meer om nieuwe woongebieden ten zuiden van Veghel (o.a. Veghels Buiten en De Scheifelaar) en ten noorden van Erp (De Bolst) en nieuwe bedrijventerreinen ten zuiden van Veghel (De Kempkens).

Het is niet de bedoeling de regelgeving uit de vigerende bestemmingsplannen grondig te wijzigen. Met het bestemmingsplan 'Landelijk Gebied' uit 2002 en de drie herzieningen ('Landelijk Gebied, aanvulling', Landelijk Gebied, herziening Buitengebied in Ontwikkeling' en 'Landelijk Gebied, aanvulling 1') uit navolgende jaren is er een planologisch regime aanwezig. Het bestemmingsplan 'Buitengebied' gaat in hoofdzaak uit van de rechten en mogelijkheden die deze bestemmingsplannen bieden. Wijzigingen ten opzichte van de vigerende bestemmingsplannen vloeien voort uit het gewijzigd nationaal-, provinciaal- en gemeentelijk beleid en feitelijke veranderingen die zich de afgelopen jaren hebben voorgedaan. Met het bestemmingsplan 'Buitengebied' worden tevens die percelen bestemd die in het vorige bestemmingsplan niet waren bestemd. Dit betreft bestemmingen waarvoor destijds beroep is aangetekend, waaraan door de provincie goedkeuring is onthouden of waarvoor om andere redenen een ouder bestemmingsplan nog van toepassing is.

1.4 Opbouw van de toelichting

Voorliggende toelichting bestaat uit 9 hoofdstukken. Na dit inleidende hoofdstuk 1, komen in de navolgende hoofdstukken de volgende aspecten aan de orde:

- Hoofdstuk 2 geeft op basis van de lagenbenadering een beschrijving van de bestaande situatie;
- Hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het integraal ruimtelijk relevante beleid;
- Hoofdstuk 4 beschrijft de nadere regeling met betrekking tot de in het buitengebied aanwezige waarden;
- Hoofdstuk 5 beschrijft de nadere regeling met betrekking tot de verschillende in het buitengebied aanwezige functies;
- Hoofdstuk 6 gaat in op de regeling met betrekking tot alle aspecten rondom water;
- Hoofdstuk 7 bevat het onderzoek en de verantwoording met betrekking tot de verschillende milieuaspecten;
- Hoofdstuk 8 geeft een toelichting op de juridische opzet van het plan;
- Hoofdstuk 9 gaat in op de economische uitvoerbaarheid;
- Hoofdstuk 10 gaat in op de maatschappelijke uitvoerbaarheid.

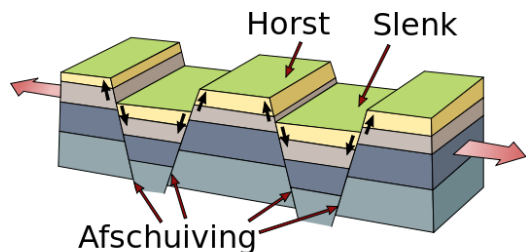
2. Beschrijving bestaande situatie

Voor het opstellen van een bestemmingsplan is het van belang dat de uitgangssituatie, de bestaande situatie in het plangebied, goed in beeld wordt gebracht. In dit hoofdstuk volgt een beschrijving van deze bestaande situatie op basis van de zogeheten lagenbenadering. De lagenbenadering gaat uit van een onderverdeling in drie lagen: de ondergrond, de netwerken en de occupatie. De ondergrond betreft het samenhangende systeem van water, bodem en het zich daarin bevindende leven. De tweede laag is die van netwerken. Onder netwerken vallen alle vormen van zichtbare (wegen, watergangen, enz.) en onzichtbare (leidingen) infrastructuur. De derde laag is de occupatie laag, ook wel de gebruikers laag genoemd. Dit betreft de bebouwing en functies die voortkomen uit menselijk gebruik. Hierin is ruimte voor wonen, werken en recreëren.

2.1 Laag 1: Ondergrond

2.1.1 Geologie en geomorfologie

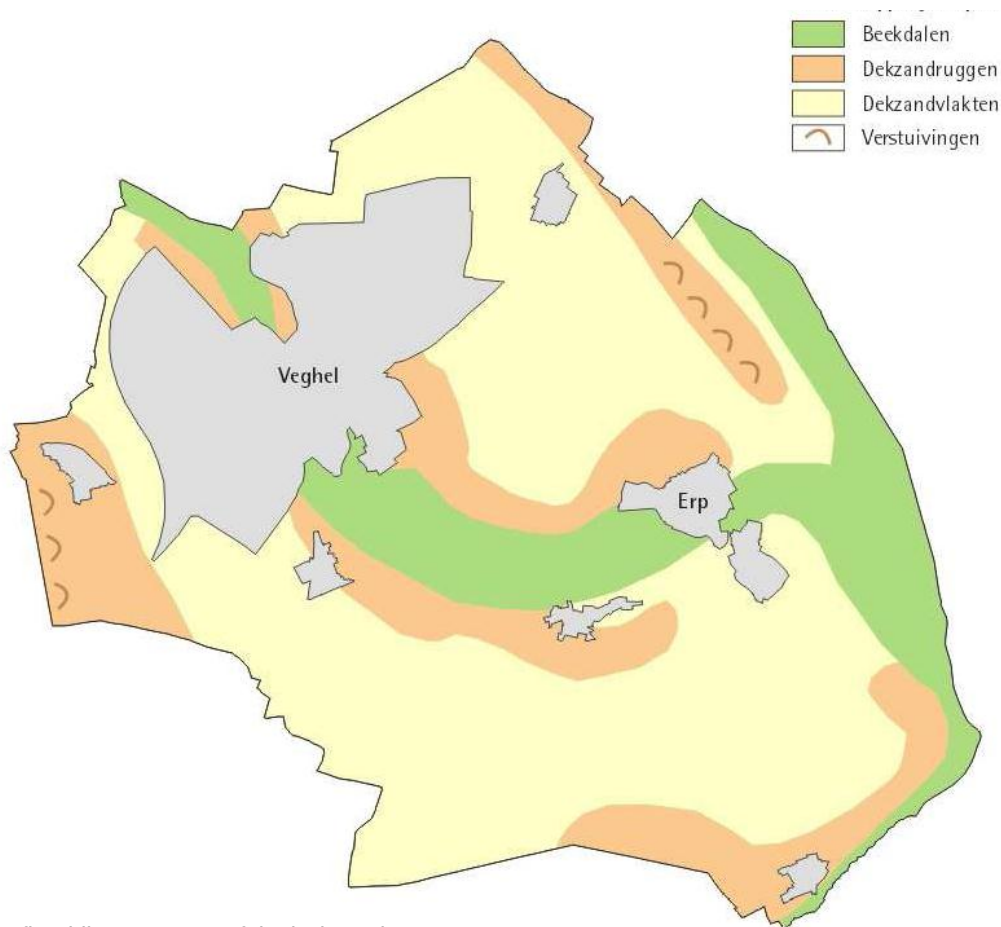
De korst van de aarde bestaat uit dertien losse platen die ten opzichte van elkaar bewegen. Dat kan op drie manieren: naar elkaar toe, van elkaar af of langs elkaar heen. Deze bewegingen zorgen voor spanning in de aardkorst. In het geval van Nederland zijn er twee grote krachten die voor spanning zorgen: het van elkaar af bewegen van de Noord-Amerikaanse Plaat en de Euraziatische Plaat en het naar elkaar toe bewegen van de Afrikaanse Plaat en de Euraziatische Plaat. Door deze spanning wordt de aardkorst zowel in elkaar gedrukt als uit elkaar getrokken. In Nederland heeft dit geleid tot (afschuivings)breuken. Gemeente Veghel ligt tussen twee van dergelijke breuken. Dit is enerzijds de Peelrandbreuk, die loopt ten oosten van Veghel, ter hoogte van de gemeentegrens met Uden (groveweg de lijn Roermond-Deurne-Uden-Lith) en anderzijds de Feldbissbreuk, die loopt ten westen van Veghel (groveweg de lijn Luykgestel-Gilze en Rijen-Oosterhout). Tussen deze twee breuklijnen ligt een, door afschuiving, gezonken deel van de aardkorst, een zogeheten slenk. Als er omgekeerd tussen twee tegenoverliggende breuken een 'hoog' ontstaat, spreekt men van een horst. Deze geologische structuur van horsten en slenken (zie afbeelding 2) heeft echter niet geleid tot grote niveauverschillen in het landschap. Door erosie van de horsten en opvulling van de slenk met mariene, fluviatiele-, fluvioperiglaciale en eolische afzettingen zijn de niveauverschillen gedurende vele jaren teniet gedaan.

Afbeelding 2: Schematische weergave horsten en slenken

Gemeente Veghel ligt op de Roerdalslenk, die aan de oostkant wordt begrensd door de Peelhorst en aan de westkant door het Kempisch Plateau. De oudste binnen circa 120 cm voorkomende afzetting behoort tot de Formatie van Beegden en bestaat uit grof zand en grind. Het betreft een fluviatiele afzetting afkomstig van de Maas die dateert uit het Midden-Pleistoceen (Cromerien). Gedurende de daaropvolgende ijstijden (Elsterien, Saalien en Weichselien) werd de slenk verder opgevuld met fluvioperiglaciale- en eolische afzettingen behorende tot de Formatie van Boxtel.

Fluvioperiglaciale afzettingen, oftewel verspoelde dekzand- en rivierafzettingen, ontstonden wanneer aan het begin en eind van ijstijden (glacialen) veel (smelt)water vrijkwam. Dit water werd afgevoerd door een systeem van verwilderde geulen en beken, waarbij materiaal van de hogere delen naar de lager gelegen Roerdalslenk werd verplaatst. De afzettingen die hierbij tot stand kwamen, bestaan uit min of meer gelaagde zanden, met eventueel leemlagen (Brabants leem). Eolische afzettingen vonden veelal plaats in de droge en zeer koude glacialen. Voornamelijk tijdens het Pleniglaciaal, het koudste gedeelte van het Weichselien, konden door het ontbreken van vegetatie over grote gebieden zanden worden afgezet. Deze in het Pleniglaciaal afgezette zanden zijn bekend onder de naam 'Oud Dekzand'. Aan het eind van het Weichselien (Laat-Glaciaal) trad er een klimaatsverbetering op, waardoor er weer wat meer begroeiing kwam. Hierdoor had de wind minder vat op het zand, zodat er alleen nog maar plaatselijk dekzand kon worden afgezet, het zogeheten 'Jong Dekzand'. Dit jonge dekzand is in feite niets anders dan opgewaaid en weer neergelegd oud dekzand. Het is wat grover dan het oude dekzand, en het bevat wat minder leem. Door de toegenomen begroeiing werd het opgewaaid dekzand op een aantal plaatsen ook vastgehouden en ontstonden naast grote dekzandvlaktes ook enkele zogeheten dekzandruggen. Hierdoor kreeg het oppervlak wat meer reliëf. In Veghel liggen dergelijke dekzandruggen langs het dal van de Aa en de Leijgraaf en langs de oost- en zuidrand van de gemeente (zie afbeelding 3). Daarnaast zijn verspreid over de gemeente enkele kleine dekzandkoppen aanwezig.

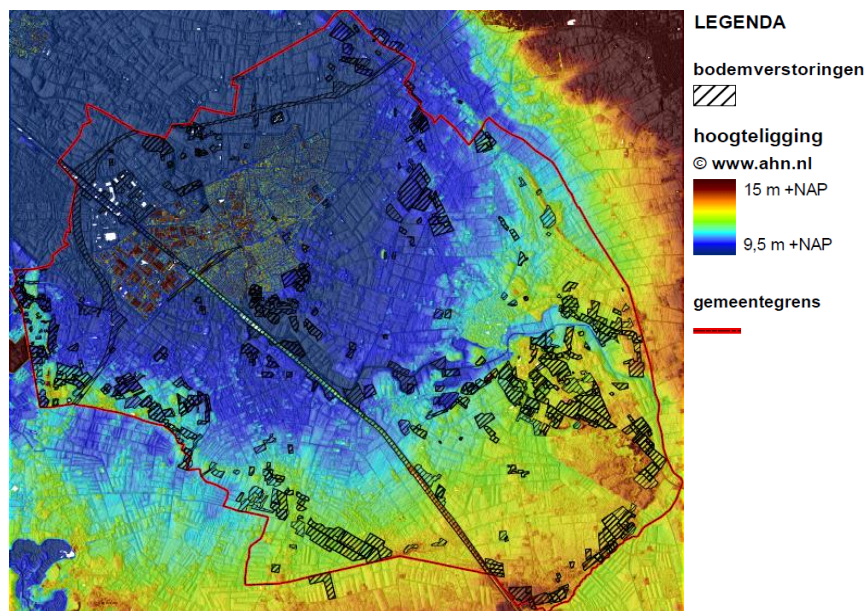

Afbeelding 3: Geomorfoloogische opbouw

In het Holoceen werd het klimaat een stuk milder. Het systeem van ondiepe, verwilderde geulen en beken veranderde hierdoor in meanderende beken, die zich diep in het landschap insneden. In de beekdalen werd zand en klei afgezet en vond lokaal veenvorming plaats. Daarnaast kwam er door een toenemende vegetatie een eind aan de natuurlijke zandafzettingen en raakte het dekzand gefixeerd.

Door toedoen van de mens, onder andere in de vorm van houtkap, afbranden en ontginningen, konden plaatselijk opnieuw verstuingen optreden. Deze verstuingen zijn bekend vanaf de Bronstijd en komen onder andere voor in de Goorsche Bossen en de Eerdsche Bergen (zie afbeelding 3). Hier hebben zich zogeheten lage landduinen¹ gevormd.

De hierboven beschreven ontwikkeling heeft tot gevolg dat in het zuidoosten een hoogte wordt bereikt van 12,7 meter + NAP. Ook de zandverstuingen in het zuidwesten hebben deze hoogte. Naar het dal van de Aa toe, neemt de hoogte geleidelijk af tot tussen de 9,6 en 10,7 meter + NAP.

Afbeelding 4: Hoogtekaart (bron: www.ahn.nl)

2.1.2 Bodem

Door verschillen in hoogte (reliëf), waterhuishouding en agrarische activiteit hebben zich in de (zand)afzettingen die aan het oppervlak voorkwamen verschillende bodemtypen gevormd. In de gemeente Veghel zijn de volgende bodemtypen te onderscheiden:

- podzolgronden;
- hoge enkeerdgronden;
- beekerdgronden;
- lage enkeerdgronden;
- duinvaaggronden.

Hierna worden de voorkomende bodemtypen en hun verspreiding beschreven.

Podzolgronden

¹ langgerekte terreinverheffingen met flauw hellende delen aan de windzijde en steile hellingen aan de windvrije zijde

Podzolgronden zijn ontstaan door een bodemvormend proces waarbij door wegzijgend water, stoffen uit- en inspoelen. Een deel spoelt geheel uit (o.a. kalk), een ander deel komt op geringe diepte weer tot afzetting zoals organische stof en ijzer- en aluminiumverbindingen. Kenmerkend zijn een grijzige uitspoelingslaag (A-horizont) en een inspoelingslaag (B-horizont), ook wel oerbank genoemd.

Binnen het plangebied komen voornamelijk veldpodzolgronden voor, die zijn ontstaan op de oorspronkelijke woeste gronden (de velden). Het grootste deel behoort nu tot de jonge ontginningsgronden. Naast veldpodzolgronden komen binnen het plangebied ook laarpodzolgronden voor. Laarpodzolgronden, behoren tot de oudere ontginningsgronden die voor een groot gedeelte door opmesting met zandrijke potstalmest zijn ontstaan uit ontgonnen veldpodzolgronden. Hierbij bedraagt de dikte van het esdek, dat is ontstaan door opmesting, minder dan 50 centimeter.

Hoge enkeerdgronden

Hoge enkeerdgronden zijn gronden met een humushoudende bovengrond (esdek) die dikker is dan 50 centimeter. Deze gronden komen op de hoger gelegen dekzandruggen en –koppen voor (de oude bouwlanden) en zijn ontstaan door het eeuwenlang opbrengen van materiaal uit de potstal, zoals heiplaggen, bosstrooisel, stalmest en zand.

Beekeerdgronden

Beekeerdgronden komen voor in de relatief laaggelegen zandgronden, zoals het dal van de Aa en worden gekenmerkt door een donkere bovengrond die dunner is dan 50 cm. Deze bovengrond is ontstaan door een ophoping van organisch materiaal als gevolg van het afsterven van vegetatie, waarna door vermenging met de bovenste grondlagen een donker gekleurde bovengrond ontstaat. De beekeerdgronden bevatten roestvlekken tot in de bovengrond. De aanwezigheid van roestvlekken duidt op een (zeer) slechte ontwateringstoestand van de ondergrond van deze bodem.

Lage enkeerdgronden

In het dal van de Aa komen naast beekeerdgronden, hoge enkeerdgronden en laarpodzolgronden ook lage enkeerdgronden voor. Lage enkeerdgronden hebben een humeus dek van 60 à 70 cm en kunnen op verschillende manieren gevormd zijn. De lage enkeerdgrond kan een beekeerdgrond betreffen met daarop een antropogeen opgebracht dun esdek. Een dergelijk esdek is over het algemeen in één keer opgebracht om de bodem op te hogen en daarmee geschikt te maken voor bewerking. Hierbij kan het materiaal afgeschoven zijn van hoge enkeerdgronden die op de hogere gronden langs het dal voorkomen. Daarnaast kan een lage enkeerdgrond zijn ontstaan doordat in het dal van de Aa veen aanwezig was dat bij de ontginning verploegd is met de onderliggende zandige afzettingen. Waardoor in de loop van de tijd een humeus dek is ontstaan.

Duinvaaggronden

Ter plaatse van de zandverstuivingen (lage landduinen) zijn duinvaaggronden gevormd. Duinvaaggronden zijn jonge bodems en hebben een zeer dunne humushoudende bovengrond (A-horizont tot 10 cm) die op het nog weinig door bodemvorming veranderde moedermateriaal ligt (C-horizont).

2.1.3 Water

In deze paragraaf wordt gekeken naar het huidige watersysteem. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in grond- en oppervlaktewater.

Grondwater

Zoals in de paragraaf 2.1.1 al aangegeven bestaat het buitengebied van Veghel grofweg uit dekzandruggen, dekzandvlaktes en beekdalen. Op de dekzandruggen kan het water gemakkelijk in de ondergrond wegzakken. Het stroomt dan naar het (diepere) grondwater. De grondwaterstand is hierdoor laag (grondwatertrap VI of VII). Deze dekzandruggen kunnen in de meeste gevallen worden beschouwd als infiltratiegebieden. In de dekzandvlaktes kan het water door de aanwezigheid van slecht doorlatende lagen moeilijk wegzakken in de bodem en wordt het voornamelijk via het oppervlaktewater afgevoerd. Deze gebieden worden beschouwd als intermediaire gebieden (gebieden zonder uitgesproken kwel of infiltratie). De beekdalen van de Aa en de Leijgraaf liggen lager in het landschap. Het water dat op de hogere gronden infiltreert, stroomt in de richting van de beekdalen en komt hier als kwel weer naar boven. De grondwaterstand in de beekdalen is daardoor hoog (meestal grondwatertrap III).

De infiltratiegebieden en de kwelgebieden hebben via de stroming van het grondwater een sterke onderlinge relatie. De kwaliteit van de kwel en in mindere mate de kwantiteit worden in sterke mate bepaald door de ligging van de verschillende gebieden ten opzichte van elkaar en het bodemgebruik binnen deze gebieden.

Oppervlaktewater

Het buitengebied van Veghel valt, omdat het vrijwel volledig afwatert op de Aa, voor het overgrote deel onder het stroomgebied van de Aa, dat samen met het stroomgebied van de Dommel het grootste deel van zuid-oost Noord-Brabant omvat. Een klein gedeelte van het buitengebied, ten zuidwesten van Zijtaart, valt onder het stroomgebied van de Dommel.

2.1.4 Landschap

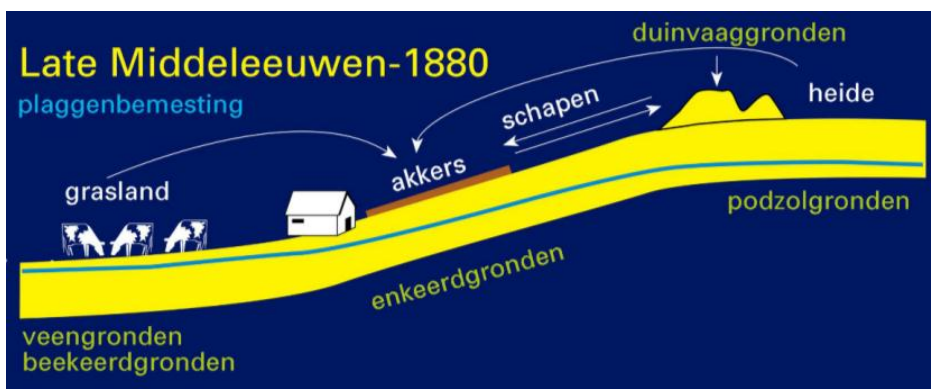
Het buitengebied van Veghel behoort tot het Zuid-Nederlandse dekzandgebied. Dit dekzandgebied was van oorsprong geheel begroeid met bos. De mens heeft het landschap echter gevormd tot wat het nu is.

De eerste permanente bewoning stamt uit de periode 5.300 tot 2.000 voor Christus (Jonge Steentijd). In deze periode doen landbouw en veeteelt hun intrede. Jagers en verzamelaars vestigden zich op de overgang tussen de hogere voedselarme maar droge (dekzand)ruggen en de natte voedselrijke beekdalen. Kleine akkers werden ontgonnen en in gebruik genomen. Wanneer akkers volledig uitgeput waren, werden nieuwe stukken bos gekapt en de boerderij verplaatst. Er vond een verschuiving plaats van bewoning op de rand van het beekdal naar hoger gelegen (dekzand)ruggen. Dit proces ging door tot de vroege middeleeuwen toen de bevolking toenam. Door toename van de bevolking waren meer akkers nodig om voedsel te verbouwen (graan) en moest meer vee gehouden worden. Om het vee te laten grazen werden in de lagere natte beekdalen broekbossen gekapt, waardoor weidegrond ontstond. Beplanting en sloten werden gebruikt om dit vee te sturen. Mest van de dieren, vermengd met strooisel en plaggen werden op de akkers opgebracht om deze te verrijken. Boerderijen werden weer verplaatst en kwamen tussen de weidegronden en de akkers in te liggen, op de rand van de beekdalen (zie afbeelding 5). Hier kon gemakkelijk een waterput geslagen worden, was de bodem redelijk voedselrijk en was er een geringe kans op overstroming. Er ontstonden linten en gehuchten die later deels uitgroeiden tot de huidige dorpen.

Afbeelding 5: Landschapsofbouw in de Vroege Middeleeuwen (bron: Berendsen)

Toen in de late middeleeuwen de bevolking verder toenam moest men zuiniger met de dierlijke meststoffen omgaan. Hierdoor ontstonden potstallen. De schapen stonden 's nachts in de stallen. Plaggen uit het bos werden gebruikt als ondergrond in die stallen en het hele jaar door werd mest opgepot. Eens per jaar brachten de boeren de plaggen met de mest op de akkers. Dit systeem is het potstalsysteem genoemd (zie afbeelding 6). Door toename van het aantal boeren, door begrazing van de schapen, de houtkap en het plaggen is de grond op de hogere (dekzand)ruggen nog sterker verschaald. Langzaam verdwenen de bossen en maakten plaats voor uitgestrekte heidevelden. Ook deze heidevelden werden begraasd en afgeplagd waardoor in de loop van de tijd alleen nog zand overbleef. Door invloed van de wind ontstonden uiteindelijk stuifzanden. Deze vormden op hun beurt weer een bedreiging voor akkers en dorpen. Ingrijpen was nodig om te voorkomen dat deze onder het stuifzand zouden verdwijnen. Vanaf 1850 nam de overheid maatregelen door stuifzandgebieden te beplanten. Zo werden de Goorsche Bosschen in het begin van de negentiende eeuw aangeplant en de bossen op de voormalige Lijntse Heide (Het Hurkske) in 1912.

Afbeelding 6: Landschapsofbouw vanaf de Late Middeleeuwen tot 1880 (bron: Berendsen)

Het potstalsysteem had ook zijn gevolgen voor de akkers. Door het jaren opbrengen van mest met plaggen ontstond een bolle akker met een dikke bruine eerdgrond; de enkeerdgronden of essen. Om wild en vee buiten de essen te houden en om stuifzand tegen te houden werden essen omzoomd door beplanting, de eswallen. Deze bolle akkers kan men nu nog steeds terugvinden op de randen van de beekdalen en rondom de oude dorpen en zijn kenmerkend voor het zandlandschap.

De uitvinding van het kunstmest rond 1880 bracht het proces van de potstallen tot stilstand en leidde tot de systematische ontginning van de resterende heidegebieden.

Afbeelding 7: Landschapsofbouw vanaf 1880 tot heden (bron: Berendsen)

Uiteindelijk heeft de hierboven beschreven ontginningsgeschiedenis geleid tot de volgende drie landschapstypen:

- Beekdalen;
- Oud ontginningslandschap;
- Jong ontginningslandschap.

Beekdalen

Het plangebied wordt doorsneden door de beekdalen van de Aa, de Leijgraaf en de Boerdonkse Aa. De begrenzing van deze beekdalen wordt gevormd door flankerende wegen, op de overgang naar de hoger gelegen gronden, die zich soms hebben ontwikkeld tot uitgestrekte akkercomplexen. Het beekdal kent van oorsprong een opstreckende verkaveling, haaks op de beekloop. Kleine landschapselementen zoals houtwallen, houtsingels en sloten accentueren de perceelsgrenzen. In samenhang met kleine bospercelen is een landschapsbeeld met een kleinschalig karakter ontstaan.

De bebouwing is vooral langs de beekdalrand, langs de weg gelegen. Hier staan nog vaak de oudere boerderijen. De boerenerven hebben vanouds een opstreckende vorm, waarmee ze zich in het aanwezige verkavelingspatroon voegen. Inmiddels heeft hier schaalvergroting plaatsgevonden met voornamelijk rundveebedrijven. De stallen en overige bedrijfsgebouwen bepalen het beeld van de bouwvlakken. Veelal is de erfbeplanting rond de boerderijen, maar ook de perceelsrandbegroeiing verdwenen.

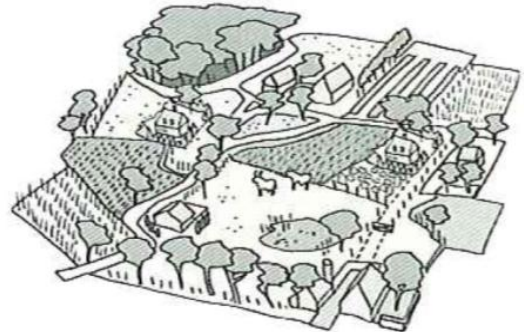
Oud ontginningslandschap

De kleinschalige en meer gesloten akkercomplexen behoren tot de oudere ontginningen. De veelal bolle akkers liggen van oorsprong op de overgang van de hogere gronden naar de lager gelegen beekdalen. De randen worden veelal bepaald door een slingerend wegenpatroon waarlangs kleinschalige lintbebouwing is gevestigd. De percelen hebben een onregelmatig patroon. Aan de randen komt beplanting voor in de vorm van bouselementen, weg- en erfbeplanting. Plaatselijk kan de grens van het akkercomplex samenvallen met de rand van een beekdal.

De boerderijen vormen een transparant lint langs de rand van de akker; hier vinden we de veelal oudere boerderijen (type langgevelboerderij) met bijbehorende kleine erven. Vooral deze langgevelboerderijen vormen, daar waar deze in een hogere dichtheid voorkomen, een sterke begrenzing van de akker. Soms is via doorkijkjes het achterliggende akkercomplex zichtbaar.

Op oude luchtfoto's zijn de traditionele inrichtingen van het erf goed te zien. Het erf is aan de zijde van het voorhuis, het woongedeelte ingericht als siertuin, omzoomd door hagen. Verder is het erf vooral functioneel ingericht met elementen als een moe stuin, boomgaard, schapenweitje, etc. Opvallend is de informele setting van de kleine gebouwen binnen het erf.

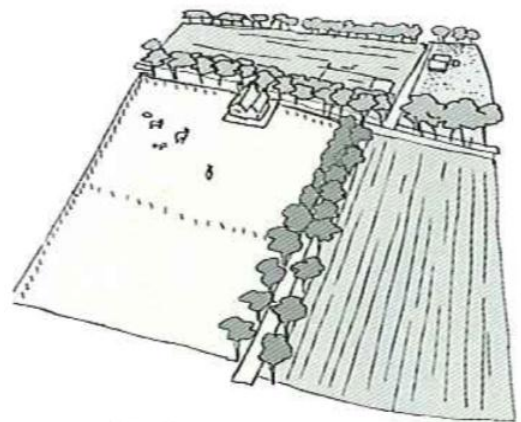
Inmiddels heeft een zekere schaalvergroting plaatsgevonden. De informele setting direct aan de weg is nog steeds herkenbaar, maar nu afgewisseld met diepere erven met grotere gebouwen en meer verhard oppervlak. Vooral de verticale elementen zoals voedersilo's zijn sterk beeldbepalend.

Afbeelding 8: Oud ontginningslandschap

Jong ontginningslandschap

Dit landschapstype is ontstaan doordat eind 19e - begin 20e eeuw, met nieuwe technieken en inzichten, de schrale heidevelden in cultuur konden worden gebracht. Deze jonge ontginningen, ook wel aangeduid als machinelandschappen, worden gekenmerkt door de rationele opbouw en een regelmatige, op gemechaniseerde landbouw afgestemde relatief grootschalige verkaveling. Het patroon van wegen en waterlopen is regelmatig van vorm en systematisch opgezet. De boerderijen zijn solitair gesitueerd en altijd gekoppeld aan het wegpatroon, dat wordt begeleid door ranke (transparante) laanbeplanting. Dit versterkt het beeld van het open en grootschalige landschap. De erven zijn sober en puur functioneel ingericht. Aan de voorzijde staat de bedrijfswoning (boerderij) waarachter zich de grote bedrijfsgebouwen bevinden. De architectuur en het materiaalgebruik stralen sobere functionaliteit en eenvoud uit. Door de beperkt aanwezige erfbeplanting bepalen vooral de grootschalige bedrijfsgebouwen het landschapsbeeld. De bedrijven zijn zowel grondgebonden (weidebouw, akkerbouw) als niet grondgebonden (intensieve veehouderij), waardoor de erfinrichting en uitstraling divers, maar altijd relatief grootschalig is.

Afbeelding 9: Jong ontginningslandschap

2.1.5 Natuur

Het ontbreekt Veghel aan grote natuureenheden. De aanwezige natuur bestaat hoofdzakelijk uit enkele verspreid liggende bosgebieden op de dekzandruggen en enkele natte natuurgebieden in de beekdalen. Hieronder wordt elk gebied afzonderlijk beschreven.

Het Hurkske

Het Hurkske is een jong ontginningsbos dat na 1900 is aangelegd op het toenmalige heidegebied. Enkele delen rond het Rauwven zijn al voor 1850 bebost. Het ruim 200 hectare grote bosgebied kent een menging van loof- en naaldbomen. Door het bosgebied lopen gegraven watergangen die de nattere delen van de heide hebben drooggelegd en geschikt gemaakt voor bosaanleg.

De natuurwaarden van het bos concentreren zich in en rond de wateren (vennen) en aan de bosranden. Voorkomende soorten zijn o.a. kruipend moerasscherm, zonnedauw, moerashertshooi, wateraardbei, borstelbies, koningsvaren, heikikker, alpenwatersalamander, kamsalamander, levendbarende hagedis en de das.

De Aa-broeken

De Aa-broeken is een voormalige overstromingsvlakte van de Aa met een parkachtig karakter en vochtige beekdalgraslanden. Binnen de Aa-broeken is met name de lage ligging en de daaraan verbonden waterhuishouding van belang. De ligging in het beekdal en daarmee de aanwezigheid van kwelwater betekent dat de potentiële natuurwaarden hoog zijn. Voorkomende soorten zijn o.a. kamsalamander, steenuil, moerassprinkhaan, lange ereprijs, platte dravik, bosbies, stijve zegge en dotterbloem.

De Roost

De natuurwaarden van de Roost zijn gebonden aan natte omstandigheden. Ze zijn sterk gerelateerd aan het beekdal, maar ontlenen de waarden op de ene plaats aan beek en kwelwater, terwijl op de andere plek juist stagnerend water en zure omstandigheden de waarden bepalen. Voorkomende soorten zijn o.a. platte dravik, naaldwaterbies, rossig fonteinkruid, blaaszegge, korenbloem, nachtegaal, koekoek en de spotvogel.

Eerdsche Bergen

De Eerdsche Bergen zijn ontstaan als opgehoopt stuifzand in door mensen aangelegde houtwallen. Deze houtwallen werden aangelegd om de landbouwgronden te beschermen tegen overtstuiving. Uiteindelijk heeft er zich bos ontwikkeld met relictten van de voormalige heideterreinen. De natuurwaarden van de Eerdsche Bergen staan direct in relatie tot de relatief arme bodem. Voorkomende soorten zijn o.a. levendbarende hagedis, rugstreeppad, groene specht, ransuil, steenuil, boomvalk, bosereprijs en ruige veldbies.

‘t Lijnt

De bossen van ‘t Lijnt zijn in de nattere zone aan de kant van de Zuid-Willemsvaart op rabatten² aangelegd. Meer westelijk zijn later, grotendeels voor 1900, stukken heide ontgonnen en bebost. Deze variatie in drogere en nattere delen draagt bij aan de diversiteit en natuurwaarden. Voorkomende soorten zijn o.a. koningsvaren, dubbelloof, groene specht, zomertortel, koekoek, das en diverse soorten zwammen.

Goorsche Bossen

De Goorsche Bossen zijn deels voor en deels na 1900 bebost. Eerst zijn de hogere ruggen beplant en later de westelijk gelegen heide. Het bos is gevarieerd met zowel soorten van de droge zandgrond zoals grove den en soorten van nattere en rijkere omstandigheden zoals essen. De natuurwaarden van de Goorsche Bossen zijn gebonden aan het gevarieerde bos en het water dat er voorkomt. Voorkomende soorten zijn o.a. platte dravik, grote waterranonkel, slanke waterweegbree, grauwe vliegenvanger, zomertortel, matkop, spotvogel en das.

² Rabatten zijn langwerpige ophogingen die gelegen zijn tussen greppels. De grond die uit de greppels afkomstig is wordt gebruikt om het rabat mee op te hogen.

Blankens Kerkhof

Dit bosgebied is vernoemd naar een oude begraafplaats in het noordwesten van het gebied en bestaat uit jonge loofbossen. Centraal in het bosgebied, op de plek van een voormalig ven, ligt een waterwinbedrijf. Het gebruik en de geschiedenis van het Blankens Kerkhof beperken de natuurlijkheid van het bosgebied in sterke mate. Voorkomende soorten zijn o.a. adderwortel, spotvogel, matkop, groene specht en koekoek.

Ook buiten de bestaande natuurgebieden komen natuurwaarden voor. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de agrarische gebieden die op een aantal plaatsen het leefgebied vormen voor specifieke soorten als weidevogels, struweelvogels, dassen en amfibieën.

2.2 Laag 2: Netwerken

2.2.1 Droge infrastructuur

In deze paragraaf volgt een korte beschrijving van de momenteel in het buitengebied van de gemeente Veghel aanwezige droge infrastructuur. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in autowegen, spoorwegen, wandel- en fietspaden (langzaam verkeer) en buisleidingen.

Autowegen

Een belangrijke interregionale weg, die het noordelijk deel van het buitengebied van de gemeente Veghel van oost naar west doorsnijdt, is de A50. Deze snelweg loopt van Eindhoven naar Zwolle en is één van de routes die het noorden en zuiden van Nederland verbinden. Op het grondgebied van de gemeente Veghel liggen drie aansluitingen (op- en afritten): Eerde, Veghel en Veghel-Noord. Een andere belangrijke interregionale weg is de N279. De N279 is een noord-zuidverbinding tussen 's-Hertogenbosch en Roermond die in het noordwesten van de gemeente Veghel aansluit op de A50.

Op regionaal/lokaal niveau zijn voornamelijk de toevoerwegen naar de A50 en de verbindingswegen tussen de woonkernen van belang. Hiertoe worden de volgende wegen gerekend:

- Udenseweg;
- Eerdsebaan;
- Corsica-Zondveldstraat-Jekschootstraat;
- Erpseweg-Veghelsedijk;
- Morschehoef-Kraanmeer;
- Heesakker-Rijkerbeek-Boekelseweg;
- Heuvelberg-Gemertsedijk;
- Hurkske-Boerdonksedijk;
- Morgenstraat-Antoniussstraat-De Roost-Keldonkseweg;
- Middegaal;
- Vorstenboscheweg;
- Voorhei-Pastoor van Haarenstraat.

Alle andere wegen in het buitengebied van de gemeente Veghel, waaronder ook een groot aantal onverharde wegen, hebben hoofdzakelijk een lokale functie, gericht op de ontsluiting van aanliggende gronden (erftoegangswegen).

Spoorwegen

Het buitengebied van de gemeente Veghel wordt van oost naar west doorsneden door het Duits Lijntje. Dit is een voormalige spoorlijn van het Duitse wesel naar het Nederlandse Boxtel. Ondanks dat het Duits Lijntje al geruime tijd niet meer als spoorlijn wordt gebruikt is het trace nog steeds markant binnen Veghel aanwezig. Het heeft een groene invulling gekregen.

Wandel- en fietspaden

Het fietsnetwerk bestaat enerzijds uit ´doorgaande routes´, die vooral gebruikt worden voor de rechtstreekse verbinding tussen de kernen (fietsverkeer met als motief woon-werk, woon-school of woon-winkel). Op veel van deze routes zijn fietsvoorzieningen gerealiseerd. Anderzijds bestaat het fietsnetwerk uit de ´recreatieve routes´. Deze recreatieve fietsroutes zijn met elkaar verbonden door middel van het fietsknooppuntensysteem. Op het gebied van wandelen is de infrastructuur minder ontwikkeld. Er wordt gewerkt aan een wandelknooppuntensysteem.

Buisleidingen

In het buitengebied liggen planologisch relevante olietransportleidingen, gastransportleidingen, rioolpersleidingen, watertransportleidingen en hoogspanningsleidingen.

Olietransportleidingen

Ten zuiden van Boerdonk liggen twee hoge druk olietransportleidingen met nagenoeg hetzelfde tracé. Dit betreft enerzijds een Ø 24 olieproductenleiding (Pernis-Venlo) en anderzijds een Ø 36 ruwe olieleiding (Europoort-Venlo).

Gastransportleidingen

Door het plangebied lopen een aantal hoge druk (aard)gastransportleidingen van de Gasunie.

Rioolpersleidingen

Het rioolwater afkomstig uit de gemeente Veghel wordt met uitzondering van Boerdonk e.o. via rioolpersleidingen afgevoerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie Dinther. Het rioolwater afkomstig uit Boerdonk wordt via een rioolpersleiding in zuidelijke richting afgevoerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie Aarle-Rixtel.

Watertransportleidingen

Centraal in de gemeente Veghel ligt een waterwingebied. In dit gebied wordt door Brabant Water drinkwater gewonnen. Dit drinkwater wordt via een aantal watertransportleidingen in oostelijke en westelijke richting getransporteerd.

Hoogspanningsleidingen

Door het plangebied lopen twee bovengrondse hoogspanningsleidingen. Een hoogspanningsleiding ligt ten westen van Eerde. De andere ligt in de zuidoosthoek van de gemeente.

2.2.2 Natte infrastructuur

De meest in het oog springende natte infrastructuur binnen het plangebied is de Zuid-Willemsvaart en de Aa. De Zuid-Willemsvaart is een kanaal tussen Maastricht en 's-Hertogenbosch. Het vormt een kortere route voor de scheepvaart tussen het Belgische en het Brabantse/Gelderse deel van de rivier de Maas. De Aa is een in de jaren '30 gekanaliseerde beek met een duidelijk begreind beekdal.

Daarnaast liggen er in het plangebied een aantal kleinere beken die veelal uitmonden in de Aa. Dit zijn onder meer de Leijgraaf, Beekgraaf en Biezenloop. Deze waterlopen zijn van dien aard, dat zij geen functie hebben als belangrijke vaarweg. Ze hebben wel een belangrijke hydrologische en ecologische functie.

2.3 Laag 3: Occupatie

2.3.1 Agrarisch

De agrarische sector is met ca. 5.600 hectare nog altijd de belangrijkste grondgebruiker in het buitengebied van de gemeente Veghel. In deze paragraaf volgt een beschrijving van de huidige agrarische situatie. Voor deze beschrijving wordt gebruik gemaakt van gegevens van het Centraal Bureau van de Statistiek (CBS), zoals verwerkt in de navolgende tabellen. De eerste tabel geeft inzicht in het aantal bedrijven per bedrijfstype over de periode 2006-2011. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in akkerbouwbedrijven, tuinbouwbedrijven, graasdierbedrijven en hokdierbedrijven. Het grondgebruik, het aantal dieren en het aantal m² per bedrijfstype is weergegeven in de tweede tabel.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Totaal	381	355	352	339	342	333
Akkerbouw	120	100	92	93	77	78
Tuinbouw onder glas	15	16	15	14	15	14
Tuinbouw open grond	46	39	37	44	44	50
Tuinbouw overig	10	7	7	6	7	7
Graasdieren	234	219	207	206	205	191
-rundvee	168	158	142	144	136	131
-schapen	39	36	33	32	35	36
-geiten	11	12	8	6	6	9
-paarden/pony's	82	69	69	66	63	59
Hokdieren	130	127	124	117	109	102
-varkens	100	97	96	93	84	80
-kippen	24	24	21	19	20	17
-konijnen	6	7	6	4	3	4
-nertsen	1	1	2	2	2	2

Tabel 2: Aantal bedrijven per bedrijfstype over de periode 2006-2011

Uit de bovenstaande tabel is op te maken dat het aantal landbouwbedrijven de afgelopen 6 jaar is gedaald (12,5%). Dit geldt voornamelijk voor de akkerbouwbedrijven, hokdierbedrijven (varkens en kippen) en graasdierbedrijven (rundvee en paarden/pony's). Alleen het aantal tuinbouwbedrijven is niet gedaald.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Akkerbouw (are)	71.368	70.146	72.324	82.804	73.521	67.789
Tuinbouw onder glas (m²)	140.550	146.550	139.925	132.150	155.900	150.300
Tuinbouw open grond (m²)	48.645	49.784	58.544	67.372	79.745	71.765
Tuinbouw overig – paddenstoelenteelt (m²)	20.744	17.144	14.814	18.545	16.564	18.994
Graasdieren (aantal)						
-rundvee	27.324	25.394	25.564	26.260	24.475	25.773
-schapen	2.530	3.677	2.177	2.468	2.733	2.635
-geiten	41	50	32	20	1.179	1.065
-paarden en pony's	797	874	780	713	651	675
Hokdieren (aantal)						
-varkens	166.811	176.015	201.324	194.921	168.318	212.500
-kippen	893.280	791.961	587.641	576.836	724.790	595.151
-konijnen	26.502	34.023	17.911	12.045	8.999	5.280
-nertsen	1.791	1.589	4.529	4.760	4.707	4.571

Tabel 3: Het grondgebruik, het aantal dieren en het aantal m² per bedrijfstype over de periode 2006-2011

Uit de bovenstaande tabel is op te maken dat de oppervlakte in gebruik ten behoeve van de agrarische sector nauwelijks is afgenomen, maar wel veel wisselingen heeft gekent.

Akkerbouwbedrijven

Momenteel telt de gemeente 78 akkerbouwbedrijven. In 2006 waren er nog 120 akkerbouwbedrijven. Het aantal is met +/- 35% afgenomen. Deze daling is niet een-op-een te koppelen aan een afname van de oppervlakte in gebruik ten behoeve van akkerbouw. De oppervlakte is slechts met +/- 5% afgenomen. Dit betekent dat huidige akkerbouwbedrijven gemiddeld een groter oppervlak in gebruik hebben (schaalvergroting).

Tuinbouwbedrijven

Momenteel telt de gemeente 14 glastuinbouwbedrijven, 50 open grond tuinbouwbedrijven en 7 overige tuinbouwbedrijven. De overige tuinbouwbedrijven zijn allen gericht op paddenstoelenteelt. Het aantal glastuinbouwbedrijven, voornamelijk gesitueerd aan de oostelijke kant van de gemeente, en overige tuinbouwbedrijven (paddenstoelenteelt) is de afgelopen jaren nauwelijks veranderd.

Graasdierbedrijven

Momenteel telt de gemeente 191 graasdierbedrijven. Bij de meeste van deze bedrijven wordt rundvee gehouden. Het aantal rundveebedrijven is de afgelopen 6 jaar echter met +/- 20 % gedaald. Een dergelijke grote afname is ook te zien bij het aantal paarden-/ponyhouderijen (+/- 30%). Ondanks de daling van het aantal rundveehouderijen is de omvang rundvee niet zo sterk afgenomen (+/- 5%). Dit betekent dat de huidige rundveebedrijven gemiddeld qua omvang groter zijn geworden. Ook hier is sprake van schaalvergroting.

Hokdierbedrijven

Gemeente Veghel telt 102 hokdierbedrijven. Bij de meeste van deze bedrijven worden varkens (vleesvarkens, fokvarkens en biggen) en kippen gehouden. Het aantal hokdierbedrijven is de afgelopen 6 jaar met 21,5% gedaald. Deze daling geldt ook voor het aantal bedrijven waar varkens worden gehouden (20%). Ondanks deze daling is het aantal varkens dat gehouden wordt niet afgenomen, maar gestegen. Dit betekent dat huidige varkensbedrijven gemiddeld een groter aantal varkens hebben (schaalvergroting).

Het aantal bedrijven waar kippen worden gehouden is gedaald met circa 30%. Ook het aantal konijnenhouderijen is gedaald.

2.3.2 Niet-agrarisch

In het buitengebied komen naast agrarische ook niet-agrarische bedrijven voor. Het gaat in dit geval om agrarisch verwante bedrijven zoals hoveniersbedrijven, veehandelsbedrijven en landbouwmechanisatiebedrijven, maar ook om niet-agrarisch verwante bedrijven zoals aannemersbedrijven en transportbedrijven. Deze niet-agrarische bedrijven liggen voornamelijk aan de randen van de kernen. Twee opmerkelijke niet-agrarische bedrijven zijn het waterwinbedrijf in het bosgebied Blankens Kerkhof en het electriciteitsbedrijf nabij Eerde.

2.3.3 Wonen

In het buitengebied van Veghel komen zowel (agrarische) bedrijfswoningen als burgerwoningen voor. Veel van de burgerwoningen zijn van oorsprong een agrarisch bedrijf (boerderij), die hun agrarische functie hebben verloren. Maar er zijn er ook die direct als burgerwoning in het buitengebied zijn gebouwd. De burgerwoningen zijn veelal geconcentreerd in enkele buurtschappen en bebouwingslinten, maar er is ook sprake van solitair gelegen burgerwoningen.

De verwachting is dat het aantal burgerwoningen in de toekomst verder zal toenemen, doordat een aantal agrariers de bedrijfsvoering zal staken.

2.3.4 Recreatie

Naast de landbouw is de recreatie een belangrijke en in betekenis toenemende economische functie in het buitengebied. In het buitengebied van Veghel zijn op dit moment diverse verblijfs- en dagrecreatieve voorzieningen aanwezig. Dit betreffen o.a. camping 'Het Goeie Leven' (Vlagheide 8b), mini-camping 'Favora' (De Kuilen 11), bed & breakfast 'Hof van Eerde' (Zandvliet 25), recreatieverblijf/woning 'Ons Boerderijke' (De Kuilen 19), speelpark 'Tiswa' (Looieind 14), recreatieboerderij 'Leekzicht' (Coxsebaan 4) en twee solitaire recreatieverblijven/woningen (Goordreef 1 en 2) in de Goorsche bossen. De meeste van de verblijfsrecreatieve voorzieningen liggen ten westen van Eerde en zijn onderdeel van 'De Vlagheide'³. Naast de aanwezigheid van de verblijfs- en dagrecreatieve voorzieningen vervult het buitengebied ook een belangrijke functie voor het recreatief medegebruik, zoals wandelen, fietsen, paardrijden en kanoën.

³ Een recreatiegebied liggende aan de oostelijke rand van 'Het Groene Woud' tussen Sint-Oedenrode, Veghel (Eerde) en Schijndel.

2.3.5 Sport

In het buitengebied liggen meerdere sportvoorzieningen. De meeste van deze sportvoorzieningen zijn gericht op dieren. Zoals diverse maneges (o.a. manege 'De Hogerduinen' en manege 'Hertog Jan van Brabant') en hondensportverenigingen (o.a. politiehondenvereniging 'Moed en Durf'). Ook liggen er enkele sportvoorzieningen behorende bij een bepaalde kern. Bijvoorbeeld sportpark 'RKSV Boerdonk' (Veerstraat 7) en tennispark 'De Eerde' (De Coevering 5a). Een opvallende sportvoorziening in het buitengebied is ook modelvliegbaan 'De Sticks' langs de Boerdonksedijk.

2.3.6 Overige functies

In het buitengebied zijn naast recreatie en sport ook horecagelegenheden (restaurant 't Veerhuis en De Sluis) en maatschappelijke voorzieningen (o.a. dierenartsenpraktijk 'Dierenartsen Combinatie Aadal', scouting Veghel en natuurvereniging 'De Bosbeertjes') aanwezig. Deze functies liggen verspreid over het buitengebied

3. Beleidskader

Bij het opstellen van een bestemmingsplan moet rekening worden gehouden met het actuele ruimtelijke beleid op nationaal, provinciaal en gemeentelijk niveau. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op dit voor het buitengebied van Veghel kaderstellende beleid. Het betreft hier hoofdzakelijk het integrale ruimtelijk beleid. Het ruimtelijk relevante facet- en sectorbeleid komt in hoofdstuk 4, 5 en 6 ter sprake.

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) in werking getreden. Deze structuurvisie vervangt de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de MobiliteitsAanpak en de Structuurvisie voor de Snelwegomgeving. Ook vervangt de structuurvisie de ruimtelijke doelen en uitspraken, zoals opgenomen in de Tweede Structuurschema Militaire Terreinen, de Agenda Landschap, de Agenda Vitaal Platteland en Pieken in de Delta.

De structuurvisie schetst de doelen, belangen en opgaven van het Rijk tot 2028 en de ambities tot 2040. Hierbij wil het Rijk zich niet meer met alles bemoeien, maar strategisch op hoofdlijnen sturen. Onder het motto: 'decentraal wat kan, centraal wat moet' hebben decentrale overheden (provincies en gemeenten) meer ruimte gekregen om hun eigen weg te gaan.

Het Rijk gaat uit van de volgende drie hoofddoelen om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028):

- Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- Het verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

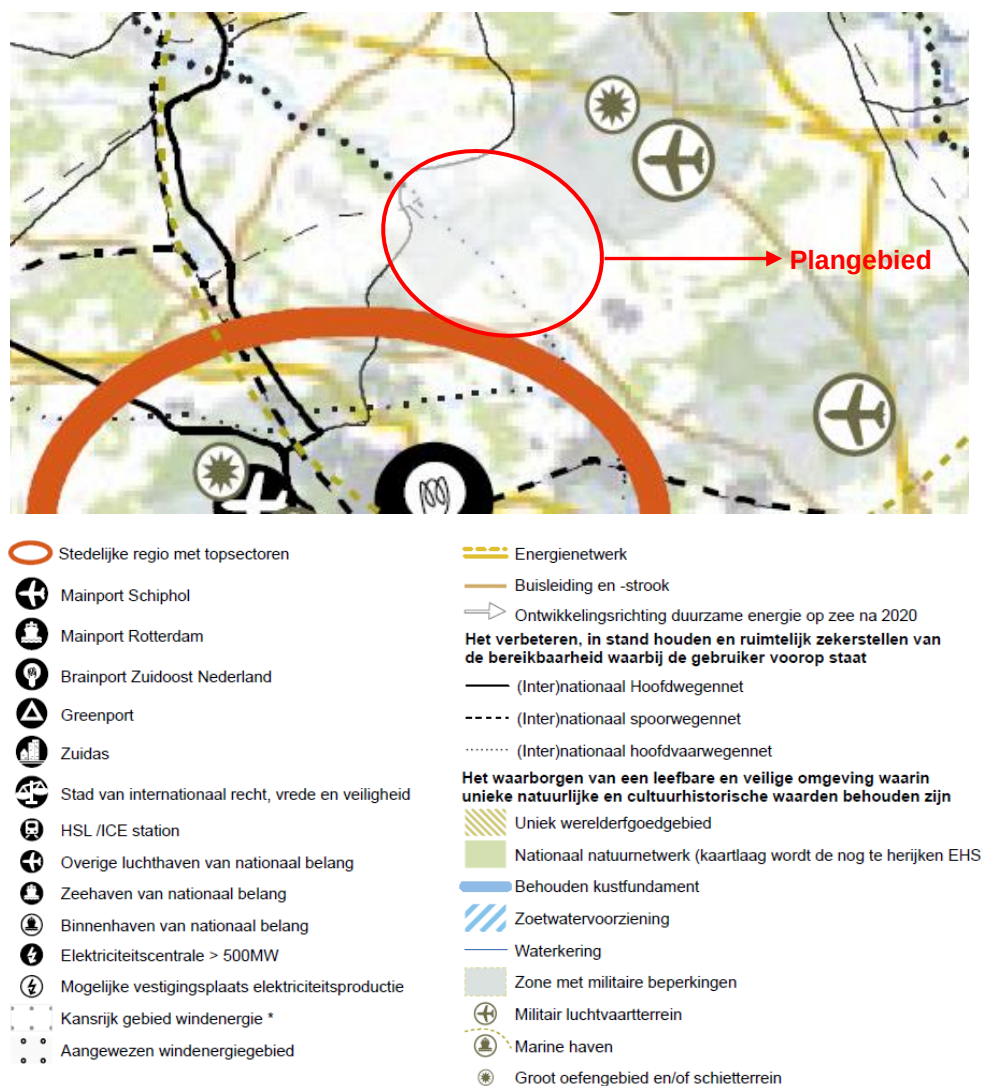
Deze hoofddoelen zijn vertaald naar de volgende 13 nationale belangen:

1. een excellente ruimtelijk-economische structuur van Nederland door een aantrekkelijk vestigingsklimaat in en goede internationale bereikbaarheid van de stedelijke regio's met een concentratie van topsectoren;
2. ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en energietransitie;
3. ruimte voor het hoofdnetwerk voor vervoer van (gevaarlijke) stoffen via buisleidingen;
4. efficiënt gebruik van de ondergrond;
5. een robuust hoofdnet van wegen, spoorwegen en vaarwegen rondom en tussen de belangrijkste stedelijke regio's inclusief de achterlandverbindingen;
6. betere benutting van de capaciteit van het bestaande mobiliteitssysteem;
7. het instandhouden van het hoofdnet van wegen, spoorwegen en vaarwegen om het functioneren van het mobiliteitssysteem te waarborgen;
8. verbeteren van de milieukwaliteit (lucht, bodem, water) en bescherming tegen geluidsoverlast en externe veiligheidsrisico's;
9. ruimte voor waterveiligheid, een duurzame zoetwatervoorziening en kaders voor klimaatbestendige stedelijke (her)ontwikkeling;

10. ruimte voor behoud en versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten;
11. ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten;
12. ruimte voor militaire terreinen en activiteiten;
13. zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten.

Voor deze belangen is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken.

De mogelijk voor het buitengebied van de gemeente Veghel ruimtelijk relevante belangen zijn weergegeven op de kaart 'Nationale ruimtelijke hoofdstructuur' (zie afbeelding 10). Het gaat in dit geval om een buisleiding voor vervoer van olie ten zuidwesten van Boerdonk, de Zuid-Willemsvaart aangewezen als (inter)nationale hoofdvaarwegverbinding, de A50 aangewezen als (inter)nationale hoofdwegverbinding, het Duits Lijntje aangewezen als (inter)nationale spoorwegverbinding, de Ecologische hoofdstructuur en een groot deel van het buitengebied dat is aangewezen als locatie voor militaire activiteiten. De juridische borging van deze belangen vindt plaats in het Barro.

Afbeelding 10: Uitsnede uit de kaart 'nationale ruimtelijke hoofdstructuur' (bron: Ministerie van I en M)

3.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Op 30 december 2011 is het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) in werking getreden. Het Barro is gericht op doorwerking van de in de Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur opgenomen nationale belangen, in gemeentelijke bestemmingsplannen. In het Barro zijn regels opgenomen voor de volgende nationale belangen:

- Rijkswaarwegen;
- Project Mainportontwikkeling Rotterdam;
- Kustfundament;
- Grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- Defensie;
- Hoofdwegen en hoofdspoorwegen;
- Elektriciteitsvoorziening;
- Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen;
- Ecologische hoofdstructuur;
- Primaire waterkeringen buiten het kustfundament;
- IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte);
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

De regels in het Barro van belang voor het buitengebied betreffen de volgende nationale belangen: Rijkswaarwegen, Defensie, Hoofdwegen en hoofdspoorwegen, Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen en Ecologische hoofdstructuur.

Rijkswaarwegen

De belangrijkste vaarwegen van Nederland, waaronder de Zuid-Willemsvaart, vormen samen het Hoofdvaarwegennet (HVWN), dat in beheer is bij het Rijk. Op de Rijkswaarwegen staat een vlotte en veilige doorvaart van de beroepsvaart centraal. Om dit te waarborgen dienen gemeenten bij de vaststelling van een bestemmingsplan rekening te houden met het voorkomen van belemmeringen voor:

- de doorvaart van de scheepvaart in de breedte, hoogte en diepte;
- de zichtlijnen van de bemanning en de op het schip aanwezige navigatieapparatuur voor de scheepvaart;
- het contact van de scheepvaart met bedienings- en begeleidingsobjecten;
- de toegankelijkheid van de rijkswaarweg voor hulpdiensten, en
- het uitvoeren van beheer en onderhoud van de rijkswaarweg.

De zone waarbinnen belemmeringen voorkomen moeten worden (vrijwaringszone) is afhankelijk van de CEMT-klasse van de vaarweg. De Zuid-Willemsvaart is een Rijkswaarweg van CEMT-klasse III. Voor deze CEMT-klasse geldt een vrijwaringszone van 20 meter aan weerszijden van de vaarweg. Deze vrijwaringszone is met een gebiedsaanduiding (vrijwaringszone – vaarweg) opgenomen op de verbeelding.

Defensie

Ten oosten van de gemeente Veghel, in de gemeente Uden, ligt militair luchtvaartterrein 'Volkel'. Een dergelijk luchtvaartterrein kent, vanwege het aan- en uitvliegen van (militaire) vliegtuigen, een indirect ruimtebeslag dat zich uitstrekt tot buiten de inrichting. Dit betreft het zogeheten radarverstoring gebied en het obstakelbeheergebied.

Het obstakelbeheergebied (zie afbeelding 11) bestaat uit de invliegfunnel, het Inner Horizontal Conical Surface (IHCS) en het Instrument Landing System (ILS).

Radarverstoringsgebied

Radarsystemen dienen 'vrij zicht' te hebben om goed te kunnen functioneren. Objecten binnen een straal van 27,8 kilometer gemeten vanaf de positie van de radar kunnen resulteren in een verstoring van het radarbeeld. Binnen dit gebied mogen dan ook geen objecten worden geplaatst (gebouwd) met een hoogte van meer dan 45 meter ten opzichte van de hoogte van het maaiveld ter plaatse van de radar. Ter waarborging van de bij het radarverstoringsgebied behorende hoogtebeperking is in de regels en op de verbeelding een vrijwaringszone opgenomen.

De invliegfunnel

De invliegfunnel is bedoeld voor de waarborging van veilige vliegprocedures voor startende en landende vliegtuigen. De funnel bestaat uit een obstakelvrije rechthoek (strook) rond de start- en landingsbaan met aansluitend twee zijvlakken, waarvan de hoogte oploopt (1:50) tot 64 meter.

De invliegfunnel van militair luchtvaartterrein 'Volkel' valt niet over het buitengebied van de gemeente Veghel.

Het Inner Horizontal Conical Surface (IHCS)

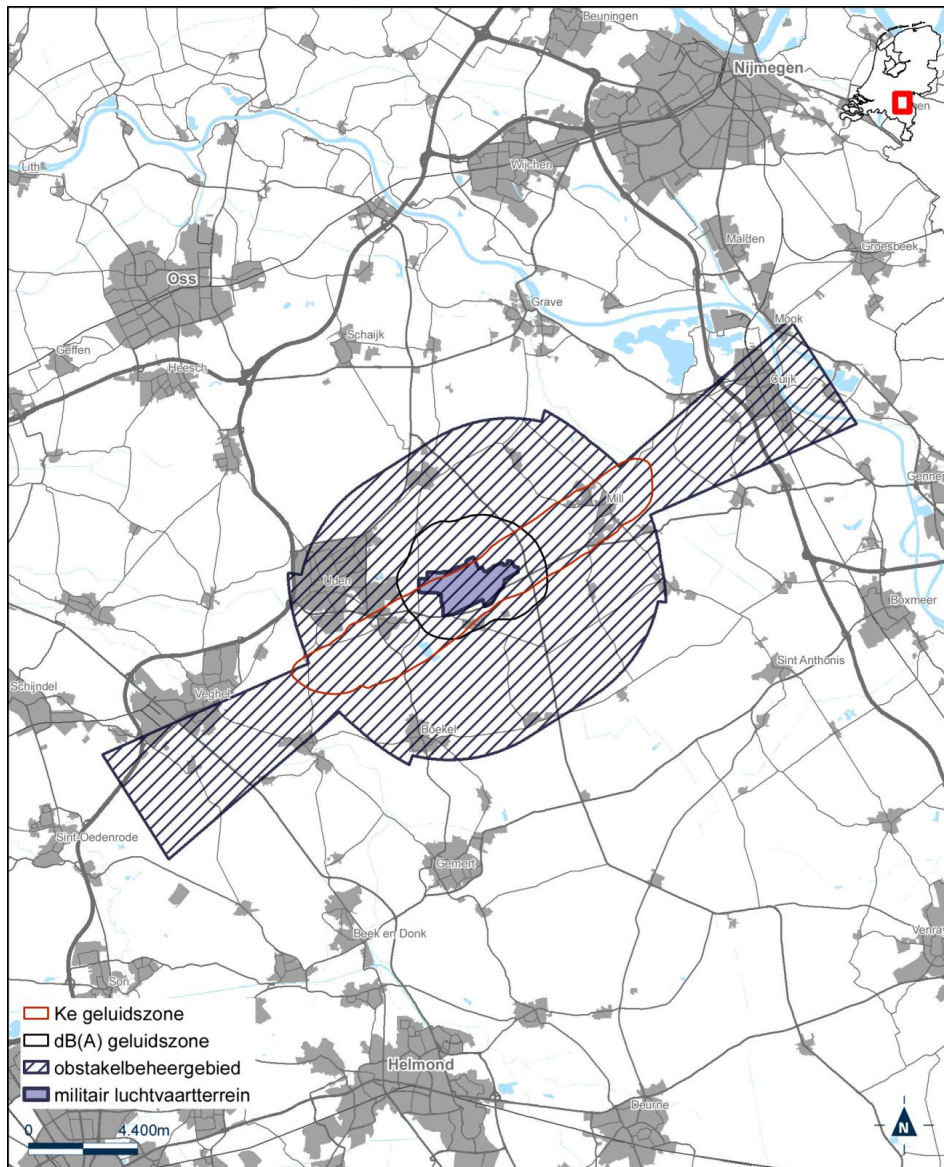
Het Inner Horizontal Conical Surface is eveneens bedoeld voor de waarborging van veilige vliegprocedures voor startende en landende vliegtuigen. Het IHCS bestaat uit een horizontaal vlak met een straal van 4 kilometer rond de landingsdrempel, liggend op een hoogte van 64 meter boven NAP met aansluitend een conisch vlak waarvan de hoogte oploopt met een helling van 5% over een afstand van 2 kilometer tot een hoogte van 164 meter boven NAP.

Het IHCS van militair luchtvaartterrein 'Volkel' valt voor een klein deel over het buitengebied van de gemeente Veghel. Zie afbeelding 11 ter verduidelijking.

Het Instrument Landing System (ILS)

Het Instrument Landing System is bedoeld voor het nauwkeuriger uitvoeren van een landing onder slechte weersomstandigheden of in noodgevallen. Voor het goed functioneren van het ILS geldt dat een gebied rondom de start- en landingsbaan geen verstoring mag opleveren. Dit gebied bestaat uit een rechthoekig deelgebied waar de maximaal toelaatbare hoogte 0 meter bedraagt, twee aansluitende deelgebieden waar de hoogte 20 meter bedraagt en een trechtervormig deelgebied in het verlengde van de landingsbaan waarin de toelaatbare hoogte oploopt tot een hoogte van 70 meter over een afstand van 6 kilometer. De hoogtes gelden ten opzichte van de hoogte van de landingsbaan.

Alleen het trechtervormig deelgebied valt over het buitengebied van de gemeente Veghel. Zie afbeelding 11 ter verduidelijking.

Afbeelding 11: Obstakelbeheergebied behorende bij militair luchtvaartterrein 'Volkel'
(bron: Ministerie van I en M)

Hoofdwegen en hoofdspoorwegen

De belangrijkste autowegen van Nederland, waaronder de A50, vormen samen het Hoofdwegennet (HWN), dat in beheer is bij het Rijk. Langs de hoofdwegen zijn reserveringsgebieden (vrijwaringszones) aangewezen ten behoeve van mogelijke toekomstige wegverbreding. Voor de A50 geldt een vrijwaringszone van 34 meter aan weerszijden van de weg. Deze vrijwaringszone is met een gebiedsaanduiding (vrijwaringszone – weg) opgenomen op de verbeelding.

De belangrijkste spoorwegen van Nederland, waaronder het Duits Lijntje, vormen samen het Hoofdspoorwegennet, dat in beheer is bij het Rijk. Reserveringen voor toekomstige spoorverbreding maken geen onderdeel uit van het Barro. Mogelijk zal in de toekomst overwogen worden om deze reserveringen alsnog in het Barro vast te leggen.

Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen

Ten zuiden van Boerdonk ligt een buisleiding van nationaal belang. Dit betreft een Ø 36 ruwe olieleiding (Europoort-Venlo). De opname van het onderwerp buisleidingen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening is uitgesteld in afwachting van de behandeling van de Structuurvisie Buisleidingen. In paragraaf 7.7 wordt hier nader op ingegaan.

Ecologische hoofdstructuur

De ecologische hoofdstructuur vormt een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden van (inter)nationaal belang. De ecologische hoofdstructuur stelt het leefgebied van soorten veilig en helpt te voorkomen dat planten en dieren in gebieden geïsoleerd raken en uitsterven.

De realisatie van de ecologische hoofdstructuur is de verantwoordelijkheid van de provincies. In het bestuursakkoord natuur zijn afspraken gemaakt over de invulling van deze verantwoordelijkheid. Dit laat onverlet dat de ecologische hoofdstructuur een essentieel onderdeel is van de maatregelen om aan de internationale biodiversiteitsverplichtingen invulling te geven. Het Rijk is aanspreekbaar op – en daarmee verantwoordelijk voor – het nakomen van deze verplichtingen. Om zeker te stellen dat wordt voldaan aan de internationale verplichtingen op het vlak van biodiversiteit en dat de samenhang van het stelsel wordt verzekerd, is borging van een landsbreed planologisch beschermingsregime noodzakelijk. Daarom is de ecologische hoofdstructuur als een nationaal ruimtelijk belang opgenomen in de SVIR en worden in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening regels gesteld omtrent de planologische bescherming van de ecologische hoofdstructuur. Deze planologische bescherming bestaat uit vier elementen. De provincies begrenzen de gebieden behorende tot de ecologische hoofdstructuur. Vervolgens wijzen de provincies de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden aan. Voor deze gebieden stellen zij regels op om een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden te voorkomen. Ten slotte verzekeren de provincies dat de begrenzing van en het planologische beschermingsregime voor de gebieden die door de provincie zijn aangewezen als behorend tot ecologische hoofdstructuur, doorwerken in gemeentelijke bestemmingsplannen en de regels daarbij. Deze doorwerking is geregeld in de provinciale Verordening ruimte. In paragraaf 3.3.2 wordt hier nader op ingegaan.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant

Op 1 januari 2011 is de Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant (SVRO) in werking getreden. In de Structuurvisie ruimtelijke ordening is het provinciaal ruimtelijk beleid vastgelegd tot 2025, met een doorkijk naar 2040. De structuurvisie is opgebouwd uit twee delen (A en B). Deel A bevat de hoofdlijnen van het beleid. Hierin heeft de provincie haar belangen gedefinieerd en ruimtelijke keuzes gemaakt. Deze belangen en keuzes zijn gebaseerd op trends en ontwikkelingen. Ook beschrijft de provincie vanuit welke filosofie ze haar doelen wil bereiken. Deel B van de structuurvisie beschrijft de wijze waarop de provincie de visie uit werkt in vier robuuste ruimtelijke structuren: Groenblauwe structuur, Landelijk gebied, Stedelijke structuur en Infrastructuur. In de structuren staat hoe de provincie aankijkt tegen de ontwikkeling van functies.

Een nadere gebiedsspecifieke uitwerking van de structuurvisie is opgenomen in de zogenaamde gebiedspaspoorten. De gebiedspaspoorten bevatten de landschapskenmerken die bepalend zijn voor de kwaliteit van een gebied of een landschapstype en hoe ruimtelijke ontwikkelingen kunnen bijdragen aan het behoud en versterking daarvan.

Deel A: Visie en sturing

Visie

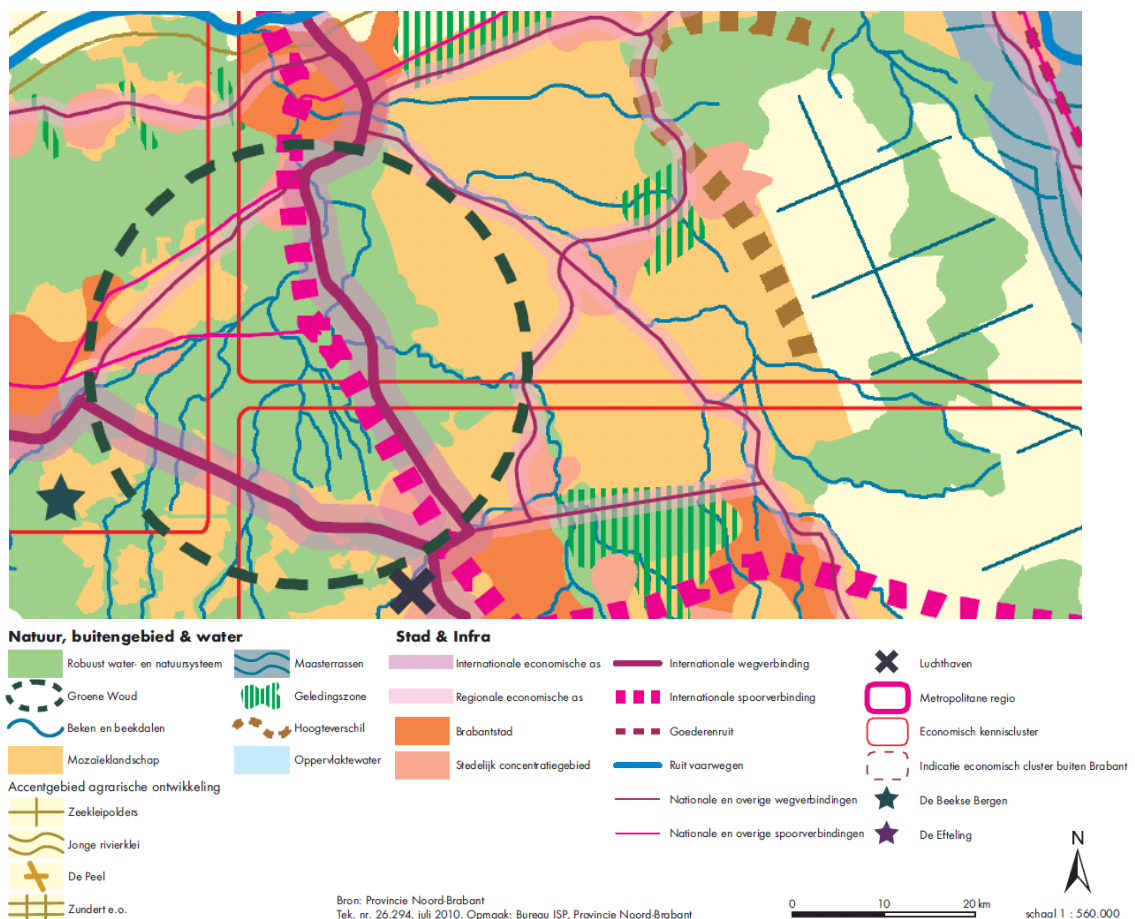
De ruimtelijke visie van de provincie bestaat op hoofdlijnen uit een robuust en veerkrachtig natuur- en watersysteem. Met aandacht voor hoogwaterbescherming, droogte, biodiversiteit. Een multifunctioneel landelijk gebied, waar de functies landbouw, recreatie en natuur in relatie tot elkaar ruimte krijgen. Met aandacht voor cultuurhistorische waarden en de leefbaarheid van kleine kernen. En een gevarieerd en aantrekkelijk stedelijk gebied, met sterke steden, groene geleidingszones en uitloopgebieden (intensieve recreatie, stadslandbouw). Met aandacht voor sterke regionale economische clusters, (inter)nationale bereikbaarheid en knooppuntontwikkeling. Deze visie is vertaald in 13 provinciale ruimtelijke belangen. Hiervan zijn de volgende provinciale belangen bepalend voor het buitengebied van Veghel:

- *Regionale contrasten*
De provincie wil de contrasten tussen klei-, zand- en veenontginningen versterken.
- *Een multifunctioneel landelijk gebied*
De provincie kiest voor een integrale aanpak, waarbij multifunctioneel gebruik van het landelijk gebied uitgangspunt is. In gebieden waar de ontwikkeling van de landbouw samen met ontwikkeling van natuur, landschap, recreatie, wonen, werken en zorg van belang is voor de plattelandseconomie, biedt de provincie ruimte voor menging van deze functies. De provincie wil dat de verschillende functies zich daar in evenwicht met elkaar ontwikkelen. Het gaat hier om een gebied als Het Groene Woud. In een aantal gebieden is de landbouw dominant en wil de provincie de aanwezige ruimte behouden voor agrarische ontwikkelingen. Hier streeft de provincie naar een optimale en duurzame ontwikkeling van in die gebieden aanwezige landbouwsectoren.
- *Een robuust en veerkrachtig water- en natuursysteem*
Het patroon van beken en kreken moet beter beleefbaar worden, waarbij de water-, natuur- en recreatieve ontwikkelingen sterker aan dit patroon gekoppeld worden en het systeem meer wordt ingericht en afgestemd op de gevolgen van de klimaatverandering. Ook wordt de ecologische hoofdstructuur versterkt door het natuursysteem nog beter aan het watersysteem te koppelen.
- *Groene geleidingszones tussen steden*
De provincie zet in op behoud en ontwikkeling van groene geleidingszones tussen de grote stedelijke kernen. De geleidingszones hebben als doel de openheid tussen de stedelijke gebieden te garanderen. Dit wil de provincie bereiken door in te zetten op de verbetering van de groene en recreatieve kwaliteiten van deze gebieden. Het gaat hier om een gebied als Het Groene Woud.
- *(inter)nationale bereikbaarheid*
De provincie wil haar positie in het hoogontwikkelde afzet- en productiegebied van de Eurodelta versterken door de (inter)nationale bereikbaarheid via weg, water, spoor, lucht en buis uit te bouwen. De ontwikkeling van een goed functionerend infrastructuurnetwerk is een belangrijke voorwaarde voor de ontwikkeling van Noord-Brabant en in het bijzonder het stedelijk netwerk BrabantStad.

Sturing

De provincie zet voor het realiseren van haar doelen vier manieren van sturen in. Het gaat in de eerste plaats over het regionaal samenwerken, want in de ruimtelijke ontwikkeling van Noord-Brabant hebben de verschillende partijen elkaar hard nodig. Daarnaast neemt de provincie in een aantal gevallen zelf het initiatief bij ruimtelijke ontwikkelingen, door (mee) te gaan ontwikkelen. Ook staat de provincie voor de bescherming van waarden en geeft zij sturing aan de ontwikkeling van functies in bepaalde gebieden. Ten slotte stimuleert de provincie die ruimtelijke ontwikkelingen die een bijdrage leveren aan de realisatie van de provinciale doelen.

De Verordening ruimte is één van de uitvoeringsinstrumenten die de provincie inzet bij de realisatie van haar doelen en het borgen van haar belangen. Bij de keuze voor het instrument verordening is het belangrijk dat dit het enige instrument is voor de provincie dat vooraf aangeeft waarmee de gemeente rekening moet houden én dat rechtstreeks doorwerkt naar de ruimtelijke besluitvorming op gemeentelijk niveau.

Afbeelding 12: Uitsnede uit de Visiekaart (bron: Provincie Noord-Brabant)

Deel B: Structuren: ambitie, beleid en uitvoering

De ruimtelijke belangen en keuzes, zoals opgenomen in deel A, zijn in deel B vertaald in vier concrete ruimtelijke structuren: de groenblauwe structuur, het landelijk gebied, de stedelijke structuur en de infrastructuur. De structuren geven een integrale hoofdkeus aan: een ruimtelijk ontwikkelingsperspectief voor een combinatie van functies. Maar ook waar functies worden uitgesloten of welke randvoorwaarden de provincie aan functies stelt.

Groenblauwe structuur

De groenblauwe structuur omvat de samenhangende gebieden in Noord-Brabant, waaronder de ecologische hoofdstructuur, waar natuur- en waterfuncties behouden en ontwikkeld worden. Het is de groenblauwe ruggengraat van het landschap, die zowel het landelijk gebied als stedelijk gebied van Noord-Brabant dooradert. Binnen deze groenblauwe structuur wil de provincie het volgende bereiken:

- Een positieve ontwikkeling van de biodiversiteit
- Een robuuste en veerkrachtige structuur
- De natuurlijke basis en landschappelijke contrasten versterken
- De gebruikswaarde van natuur en water verbeteren

Om dit te bereiken onderscheidt de provincie binnen de groenblauwe structuur de volgende drie perspectieven:

- Het kerngebied groenblauw: De kern bestaat uit natuurgebieden in de ecologische hoofdstructuur inclusief de (robuuste) ecologische verbindingzones. Ook belangrijke waterstructuren horen tot het kerngebied. De hoofdfunctie is hier behoud en ontwikkeling van het natuur- en watersysteem.
- De groenblauwe mantel: De mantel bestaat overwegend uit gemengd landelijk gebied met belangrijke nevenfuncties voor natuur en water. Het behoud en vooral de ontwikkeling van natuur, water (-beheer) en landschap is in de groenblauwe mantel een belangrijke opgave.
- De gebieden voor waterberging: deze gebieden zijn - bij dreigende wateroverlast - van belang voor hoogwaterbescherming (ruimte voor de rivier) en waterberging (regionale waterberging). Binnen de gebieden voor waterberging kunnen andere functies zoals landbouw en natuur zich blijvend ontwikkelen mits ze zijn afgestemd op de beoogde waterfuncties.

Landelijk gebied

Het landelijk gebied ligt buiten de groenblauwe structuur en de stedelijke structuur zoals steden, dorpen en bedrijventerreinen. Het landelijk gebied biedt een multifunctionele gebruikruimte voor land- en tuinbouw, natuur, water, recreatie, toerisme en kleinschalige stedelijke functies.

Binnen dit landelijk gebied wil de provincie het volgende bereiken:

- Ruimte voor een breed georiënteerde plattelandseconomie
- Ruimte voor agrarische ontwikkeling
- Een duurzame land- en tuinbouw
- Versterking van het landschap

Om dit te bereiken onderscheidt de provincie binnen het landelijk gebied de volgende twee perspectieven:

- Gemengd landelijk gebied: Gebied waarbinnen verschillende functies in evenwicht met elkaar worden ontwikkeld. Agrarische functies worden in samenhang met andere functies (in de omgeving) uitgeoefend. In het gemengd landelijk gebied wordt voldaan aan de vraag naar kleinschalige stedelijke voorzieningen, recreatie, toerisme en ondernemen in een groene omgeving. Daarnaast wil de provincie ook dat er ruimte beschikbaar blijft om de agrarische productiestructuur te behouden en te versterken. Aan gemeenten wordt daarom gevraagd deze primair agrarische gebieden te beschermen. Dat betekent dat (stedelijke) functies die ten koste gaan van de ruimte

- **Accentgebied agrarische ontwikkeling:** Gebied waar de provincie ruimte en kansen ziet om de agrarische productiestructuur te verduurzamen en te versterken. Het buitengebied van Veghel is niet aangewezen als accentgebied agrarische ontwikkeling.

De stedelijke structuur bestaat uit de steden en dorpen in Noord-Brabant. De verschillen tussen de (middel)grote steden, suburbane kernen, dorpen en plattelandskernen, zowel in ruimtelijk, sociaal als economisch opzicht, zijn een belangrijke kwaliteit van Brabant. Binnen deze stedelijke structuur wil de provincie het volgende bereiken:

- 32

- Zorgvuldig ruimtegebruik
- Meer aandacht voor ruimtelijke kwaliteit
- Betere verknoping van stedelijke ontwikkelingen aan de infrastructuur
- Versterking van de economische kennisclusters

Om dit te bereiken onderscheidt de provincie binnen de stedelijke structuur de volgende twee perspectieven:

- Stedelijk concentratiegebied: In het stedelijk concentratiegebied, inclusief de bijbehorende zoekgebieden voor verstedelijking, wordt de bovenlokale verstedelijkingsbehoefte opgevangen.
- Kernen in het landelijk gebied: De kernen in het landelijk gebied, met de bijbehorende zoekgebieden voor verstedelijking, voorzien in de opvang van de lokale verstedelijkingsbehoefte (wonen, werken, voorzieningen).

Infrastructuur

Het infrastructuurnetwerk van de provincie Noord-Brabant bestaat uit een fijnmazig en samenhangend netwerk van wegen, spoorlijnen, vaarwegen, luchthavens en buisleidingen.

Voor deze infrastructuur wil de provincie het volgende bereiken:

- Betere verknoping van infrastructuur en ruimtelijke ontwikkelingen
- Bevorderen bereikbaarheid.

Gebiedspaspoorten

Een uitwerking van de structuurvisie vormen de zogeheten gebiedspaspoorten. In de gebiedspaspoorten geeft de provincie aan welke landschapskenmerken zij bepalend vindt voor de kwaliteit van een gebied of een landschapstype (de kernkwaliteiten van Noord-Brabant). De provincie vraagt deze landschapskenmerken en de ambities van de paspoorten te betrekken in de afwegingen bij ruimtelijke planvorming en daaraan uitvoering te (laten) geven in plannen.

Het plangebied valt binnen de Meierij. De ambitie voor de Meierij is te kenmerken als 'het Groene Hart van Brabant'. Bijbehorende doelstellingen zijn:

- Het karakter van de Meierij als groen hart van Brabant versterken, door:
 - mogelijkheden voor functiemening in het buitengebied en verbreding van de landbouw;
 - het verbinden van Het Groene Woud met andere belangrijke natuurgebieden in de Meierij;
 - het versterken van de recreatieve verbindingen binnen de Meierij en tussen de Meierij en de omliggende steden;
 - in te zetten op de ontwikkeling van robuuste beeksystemen van de Dommel, de Aa en de Essche Stroom;
 - het maximaal sparen en bergen van water in de haarvaten van het watersysteem, alvorens het water af te voeren naar de beken;
 - de hoofdinfrastructuur die de Meierij doorsnijdt vormgeven als groene lanen tussen hoogstedelijke gebieden;
- Het bieden van mogelijkheden voor nieuwe landschapskwaliteit in de jonge ontginningslandschappen.

- In te zetten op behoud van de fijnmazigheid van de oude ontginningen door meer aandacht voor groen ondernemerschap bij agrariërs gericht op recreatie, zorg, educatie en natuurontwikkeling en door mogelijkheden te bieden voor de ontwikkeling van nieuwe landgoederen en andere vormen van wonen, groene dorpsranden.
- Inzetten op integrale gebiedsontwikkeling bij de verstedelijkingsopgave van de regio Waalwijk – 's-Hertogenbosch – Oss voor de lange termijn.
- De cultuurhistorische waarden van de Meierij in hun samenhang verder te ontwikkelen, te beschermen en toeristisch-recreatief te ontsluiten.
- Het versterken van de ecologische waarden van het landschap door te sturen op te behouden of te ontwikkelen kenmerken van het landschap, waarbij kenmerkende plant- en diersoorten van poelen en kleine wateren, waterlopen, kleinschalig besloten landschap, open weide- en akkergebieden en het halfopen landschap met bomenrijen goede indicatoren zijn.

De ambities uit het gebiedspaspoort komen overeen met de doelstellingen van voorliggend bestemmingsplan.

3.2.2 Verordening ruimte

De Verordening ruimte Noord-Brabant 2011 is op 17 december 2010 door Provinciale Staten van Noord-Brabant vastgesteld en op 1 maart 2011 in werking getreden. In deze verordening vertaalt de provincie de in de Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant opgenomen visie en structuren in algemene regels waar de gemeenten rekening mee moeten houden bij het opstellen van bestemmingsplannen.

In de Verordening ruimte (Vr) worden regels gesteld met betrekking tot de volgende onderwerpen:

1. Bevordering van ruimtelijke kwaliteit (hoofdstuk 2 Vr)
2. Stedelijke ontwikkeling (hoofdstuk 3 Vr)
3. Ecologische hoofdstructuur (hoofdstuk 4 Vr)
4. Water (hoofdstuk 5 Vr)
5. Groenblauwe mantel (hoofdstuk 6 Vr)
6. Aardkunde en cultuurhistorie (hoofdstuk 7 Vr)
7. Agrarisch gebied (hoofdstuk 8 Vr)
8. Intensieve veehouderij (hoofdstuk 9 Vr)
9. Glastuinbouw (hoofdstuk 10 Vr)
10. Niet-agrarische ruimtelijke ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied (hoofdstuk 11 Vr)

In hoofdstuk 4, 5 en 6 van deze toelichting wordt per specifiek onderwerp weergegeven op welke wijze de Verordening ruimte (door)vertaald is. In dit hoofdstuk volgt per onderwerp een algemene toelichting.

Ad. 1) Bevordering van ruimtelijke kwaliteit

De provincie wil de ruimtelijke kwaliteit van Brabant bevorderen. Dit betekent dat nieuwe ontwikkelingen een bijdrage leveren aan de kernkwaliteiten van Brabant. Deze kernkwaliteiten zijn in hoofdlijnen beschreven in de Structuurvisie ruimtelijke ordening en meer concreet en specifiek uitgewerkt in de Gebiedspaspoorten.

In de Verordening ruimte is de bevordering van ruimtelijke kwaliteit concreet vertaald in twee principes: zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit en kwaliteitsverbetering van het landschap. De provincie vraagt gemeenten om bij ruimtelijke afwegingen het principe van zorgvuldig ruimtegebruik toe te passen. Dat betekent dat eerst gekeken wordt naar mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied. Nieuw ruimtebeslag moet zo veel mogelijk voorkomen worden. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wil de provincie dat de initiatiefnemer zorgt voor een kwaliteitsverbetering van het landschap om daarmee het verlies aan omgevingskwaliteit te beperken.

De gemeente Veghel onderschrijft beide principes. In voorliggend plan is daarom met de gekozen systematiek invulling gegeven aan de Verordening ruimte, door middel van zonering van het plangebied, het beschermen van actuele en potentiële waarden en een passende maatvoering voor ontwikkelingen.

Ad. 2) Stedelijke ontwikkeling

Het provinciale beleid is gericht op het bundelen van de verstedelijking. Het leeuwendeel van de woningbouw, bedrijventerreinen, voorzieningen en infrastructuur dient plaats te vinden in het bestaand stedelijk gebied. Dit bestaand stedelijk gebied valt buiten de begrenzing van het onderhavige bestemmingsplan. Nieuw ruimtebeslag buiten het bestaand stedelijk gebied kan alleen plaatsvinden in zoekgebieden voor verstedelijking en het gebied integratie stad-land (Veghels Buiten). De specifieke ontwikkelingsmogelijkheden in deze gebieden zijn niet in dit plan doorvertaald. In geval van dergelijke (grootschalige) ontwikkelingen is een zelfstandige planologische procedure noodzakelijk.

Ad. 3) Ecologische hoofdstructuur (EHS)

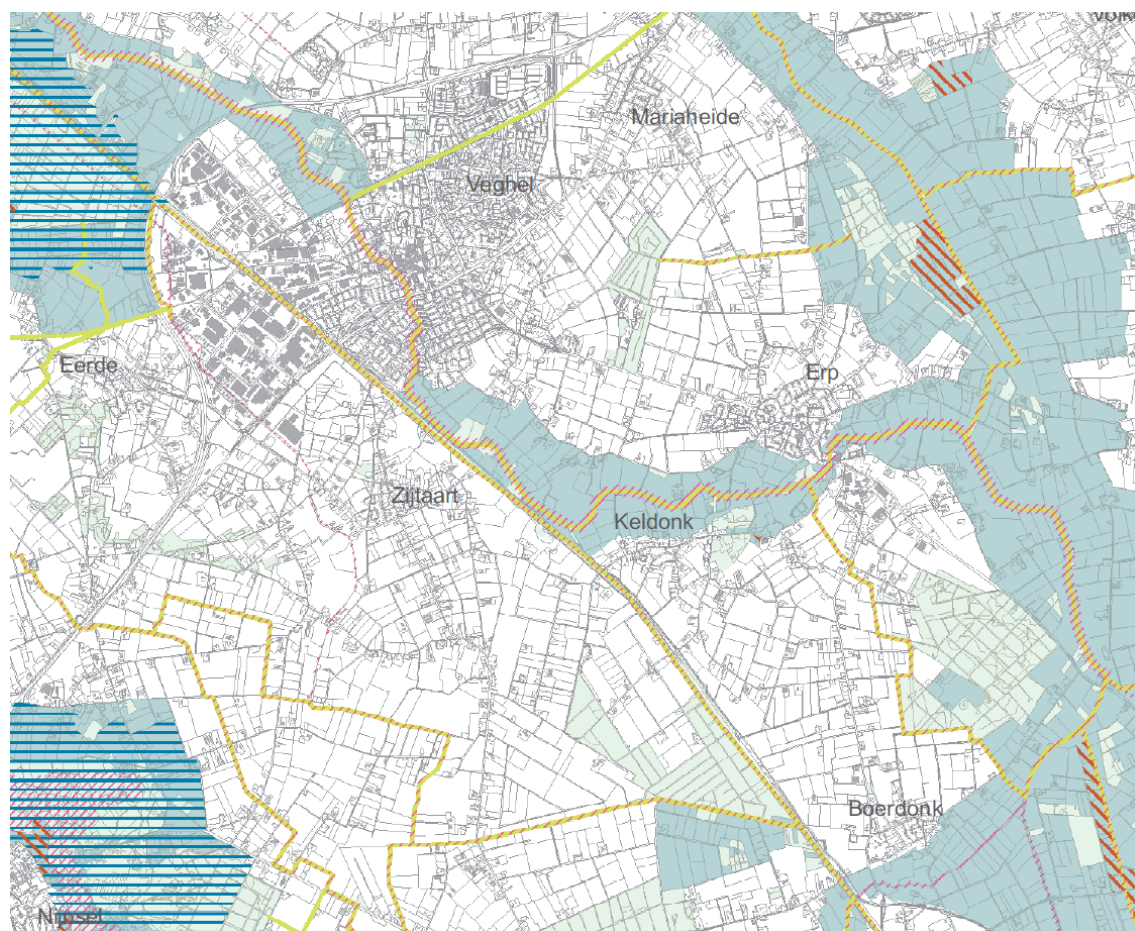
De ecologische hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van natuur- en landbouwgebieden met natuurwaarden van (inter)nationaal belang. Voor de ecologische hoofdstructuur geldt op basis van het Rijksbeleid de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. Hiertoe geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-regime. Dit betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Zolang een dergelijke aantasting niet plaatsheeft, is er vanwege de ecologische hoofdstructuur geen grond om de activiteit geen doorgang te laten vinden. Is er sprake van een significant effect op de wezenlijke kenmerken dan kan een ingreep in beginsel alleen nog plaatsvinden als er sprake is van een groot openbaar belang en er geen alternatieven beschikbaar zijn (bij individuele ingrepen) of als een combinatie van plannen, projecten of handelingen per saldo tot een (kwantitatieve en kwalitatieve) versterking van de EHS leidt.

De ecologische hoofdstructuur bestaat uit: bestaande natuur- en bosgebieden, gerealiseerde nieuwe natuur (gronden die met subsidie op grond van het Natuurbeheerplan⁴ zijn gerealiseerd als nieuwe natuur en waar de landbouwfunctie of een andere niet-natuurbestemming is verdwenen), nog niet gerealiseerde nieuwe natuur (meestal agrarische gronden, die in het Natuurbeheerplan zijn aangewezen als nieuwe natuur, maar waar de landbouwfunctie of een andere niet-natuurbestemming nog aanwezig is).

⁴ Het natuurbeheerplan is een instrument waarmee tot op gebiedsniveau uitwerking wordt gegeven aan de doelen uit de provinciale beleidskaders. Per gebied wordt concreet aangegeven welk natuurbeheertype er wordt beoogd en welke subsidie kan worden verkregen voor de realisatie en instandhouding van dit natuurbeheertype.

Daarnaast zijn er de ecologische verbindingszones (evz's). Dit zijn (langgerekte) landschapselementen, die als groene schakels de Brabantse natuurgebieden met elkaar verbinden.

Onderdeel van het EHS-beleid is ook het beschermen van de natte natuurpleils. Hiervoor zijn in de verordening zogenaamde 'attentiegebieden ehs' aangewezen. De gronden die onderdeel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur en/of attentiegebied ehs zijn in voorliggend bestemmingsplan concreet begrensd en beschermd. Deze begrenzing en bescherming zijn nader uitgewerkt in hoofdstuk 4.

Natuur en landschap

 Ecologische hoofdstructuur	 Zoekgebied voor behoud en herstel watersystemen
 Zoekgebied voor ecologische verbindingszone	 Groenblauwe mantel
 Attentiegebied ehs	 Beheergebied ehs

Afbeelding 14: Uitsnede uit de kaart 'Natuur en landschap' (bron: Provincie Noord-Brabant)

Ad. 4) Water

De Verordening ruimte strekt ertoe dat een aantal wateronderwerpen in gemeentelijke bestemmingsplannen worden opgenomen. Dit betreft:

- regionale waterbergingsgebieden en reserveringsgebieden voor waterberging;
- beschermingszones voor grondwaterwinningen voor de openbare watervoorziening;
- zoekgebieden voor behoud en herstel van watersystemen;
- hoogwaterbescherming (winterbed en primaire waterkeringen);

Van belang voor het buitengebied zijn alleen de eerste drie punten.

Regionale waterbergingsgebieden en reserveringsgebieden voor waterberging

Regionale waterbergingsgebieden bestaan uit drie soorten gebieden: gebieden die van oudsher al regelmatig inunderen (natuurlijke overstromingsgebieden), gebieden die de afgelopen periode door de waterschappen concreet zijn ingericht voor waterberging en gebieden die gedurende de planperiode van de waterbeheerplannen van de waterschappen (2010-2015) concreet ingericht zullen worden. Naast de regionale waterbergingsgebieden zijn er reserveringsgebieden voor waterberging opgenomen. Met de reserveringsgebieden waterberging wordt bedoeld op gebieden die, op basis van een inventarisatie door de waterschappen, zijn vastgelegd omdat deze in de toekomst noodzakelijk kunnen zijn voor waterberging.

De gronden die onderdeel uitmaken van een regionaal waterbergingsgebied en/of reserveringsgebied voor waterberging zijn in voorliggend bestemmingsplan concreet begrensd en beschermd. Deze begrenzing en bescherming zijn nader uitgewerkt in hoofdstuk 6.

Beschermingszones voor grondwaterwinningen voor de openbare watervoorziening

Tot de beschermingszones voor grondwaterwinningen voor de openbare watervoorziening behoren de volgende categorieën: waterwingebied, 25-jaarszone (kwetsbaar), 25- en 100-jaarszone (zeer kwetsbaar) en boringvrije zone. In het waterwingebied geldt de meest strikte vorm van bescherming. Dit gebied is voorbehouden aan functies die ten dienste staan van de openbare watervoorziening, zoals (drink)waterproductiebedrijven (pompstations). In de boringvrije zone geldt de minst strikte vorm van bescherming, namelijk behoud van de beschermende kleilaag in de bodem.

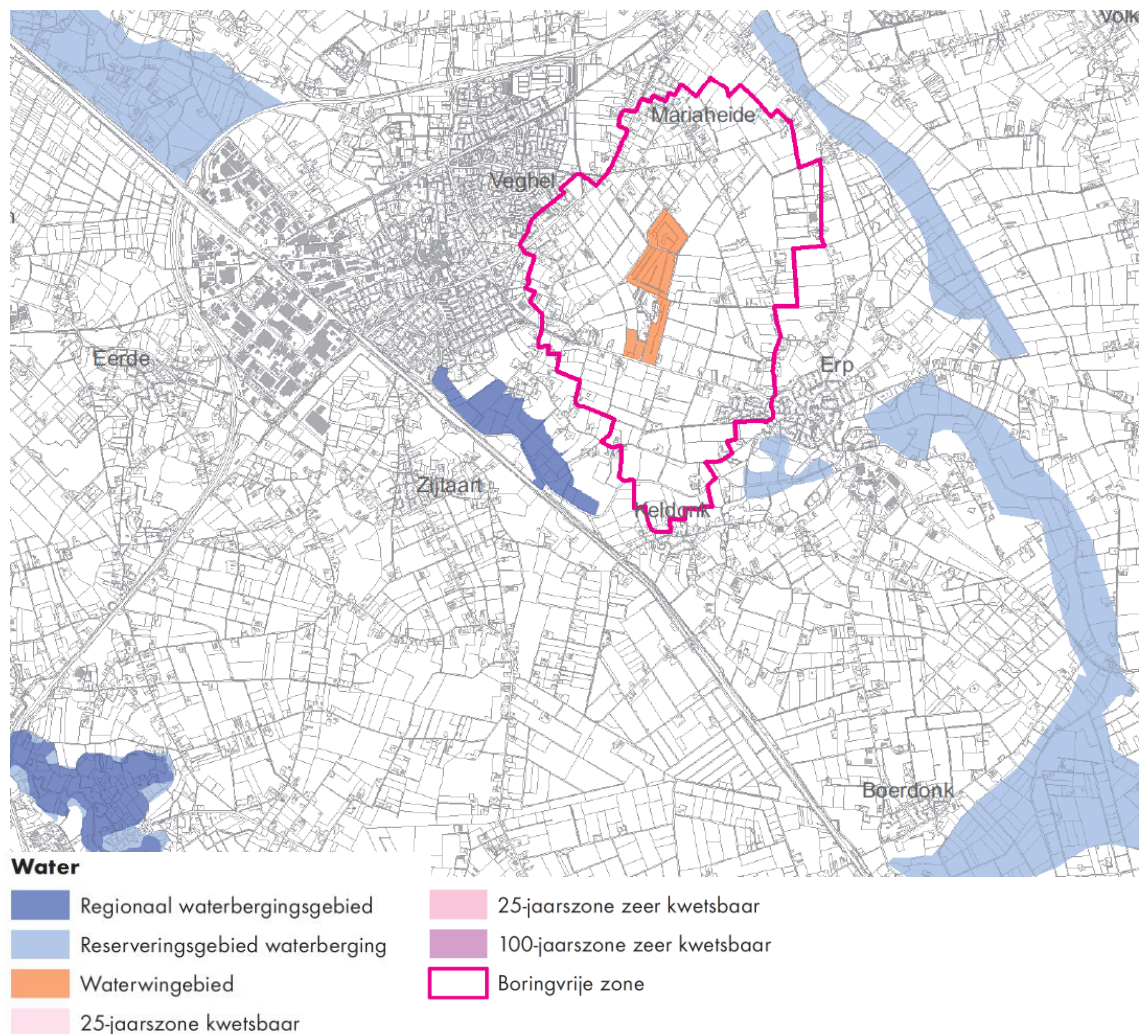
De gronden die onderdeel uitmaken van een waterwingebied, 25-jaarszone (kwetsbaar), 25- en 100-jaarszone (zeer kwetsbaar) en/of boringvrije zone zijn in voorliggend bestemmingsplan concreet begrensd en beschermd. Deze begrenzing en bescherming zijn nader uitgewerkt in hoofdstuk 6.

Zoekgebieden voor behoud en herstel van watersystemen

Onder de zoekgebieden voor behoud en herstel van watersystemen vallen de waterlopen met de functie waternatuur, de (natte) ecologische verbindingzones en de gebieden die in de reconstructie- en gebiedsplannen zijn aangeduid als 'ruimte voor beek- en kreekherstel'. Gemeenschappelijk aan deze gebieden is dat in deze gebieden het beleid gericht is op verbetering en herstel van het natuurlijke watersysteem van bovenregionaal belang en dat daarvoor ruimte nodig is.

Maatregelen worden uitgevoerd op het gebied van de morfologie, zoals het laten hermeanderen van beken, het aanleggen van plas-draszones en het herstel van kwel. Er is ruimte naast de waterloop nodig om de maatregelen die de waterschappen en gemeenten daar nemen goed uit te kunnen voeren. Veel van deze maatregelen zijn een verplichting die voortvloeit uit de Europese Kaderrichtlijn Water. Het is van belang om de uitvoering van dergelijke maatregelen, ook in de toekomst, niet onmogelijk te maken en daarvoor ruimte te reserveren.

De gronden die onderdeel uitmaken van een zoekgebied voor behoud en herstel van watersystemen zijn in voorliggend bestemmingsplan concreet begrensd en beschermd. Deze begrenzing en bescherming zijn nader uitgewerkt in hoofdstuk 6.

Afbeelding 15: Uitsnede uit de kaart 'Water' (bron: Provincie Noord-Brabant)

Ad. 5) Groenblauwe mantel

De groenblauwe mantel vormt het gebied tussen het kerngebied groenblauw en het agrarisch gebied, alsook het stedelijk gebied en bestaat overwegend uit multifunctioneel landelijk gebied met grondgebonden landbouw. Binnen de groenblauwe mantel zijn ook de zogenaamde beheersgebieden van de ecologische hoofdstructuur opgenomen. Het beleid binnen de groenblauwe mantel is gericht op het behoud en vooral de ontwikkeling van natuur, watersysteem en landschap. Voor de natuur betekent dit vooral versterking van de leefgebieden voor plant- en diersoorten en de bevordering van de biodiversiteit buiten de EHS. Vanuit de watercomponent wordt vooral ingezet op het kwantitatief en kwalitatief herstel van kwelstromen.

De groenblauwe mantel geeft naast de ontwikkeling van een robuust en veerkrachtig water- en natuursysteem ook ruimte voor de ontwikkeling van gebruiksfuncties, zoals landbouw en recreatie, mits deze bijdragen aan de kwaliteiten van natuur, water en landschap: de “ja-mitsbenadering”. De groenblauwe mantel biedt echter geen ruimte voor stedelijke ontwikkeling of de ontwikkeling van nieuwe (kapitaal)intensieve vormen van recreatie en landbouw.

De gronden die onderdeel uitmaken van de groenblauwe mantel zijn in voorliggend bestemmingsplan concreet begrensd en beschermd. Deze begrenzing en bescherming zijn nader uitgewerkt in hoofdstuk 5.

Ad. 6) Aardkunde en cultuurhistorie

Binnen de provincie liggen een aantal aardkundig en cultuurhistorisch waardevolle gebieden (Nationale Landschappen) die specifieke aandacht verdienen. Doel van de provincie is om deze gebieden te beschermen, te behouden en te beheren.

Direct ten westen van Veghel, in de gemeente Schijndel, ligt het Groene Woud. Dit cultuurhistorisch waardevol gebied valt niet over het buitengebied van de gemeente Veghel.

Ad. 7) Agrarisch gebied

Voor wat betreft het agrarisch gebied vraagt de provincie aan gemeenten om aan te geven welke ontwikkelmogelijkheden er zijn voor een gevarieerde plattelandseconomie en in welke gebieden het agrarisch gebruik prevaleert. Om de ruimte voor de agrarische sector ook naar de toekomst toe te bewaren, is het wenselijk strijdige functies te beperken. Het staat niet op voorhand vast welke functies strijdig zijn met de in het gebied aanwezige land- en tuinbouw. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om dat te bepalen.

Met name de bepalingen ten aanzien van grondgebonden en overige nietgrondgebonden agrarische bedrijven, onder meer over vestiging en uitbreiding, permanente en tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen en kassen en biomassabewerking of -verwerking, zijn van belang. Deze bepalingen zijn in voorliggend bestemmingsplan op een adequate en concrete wijze (door)vertaald.

Ad. 8) Intensieve veehouderij

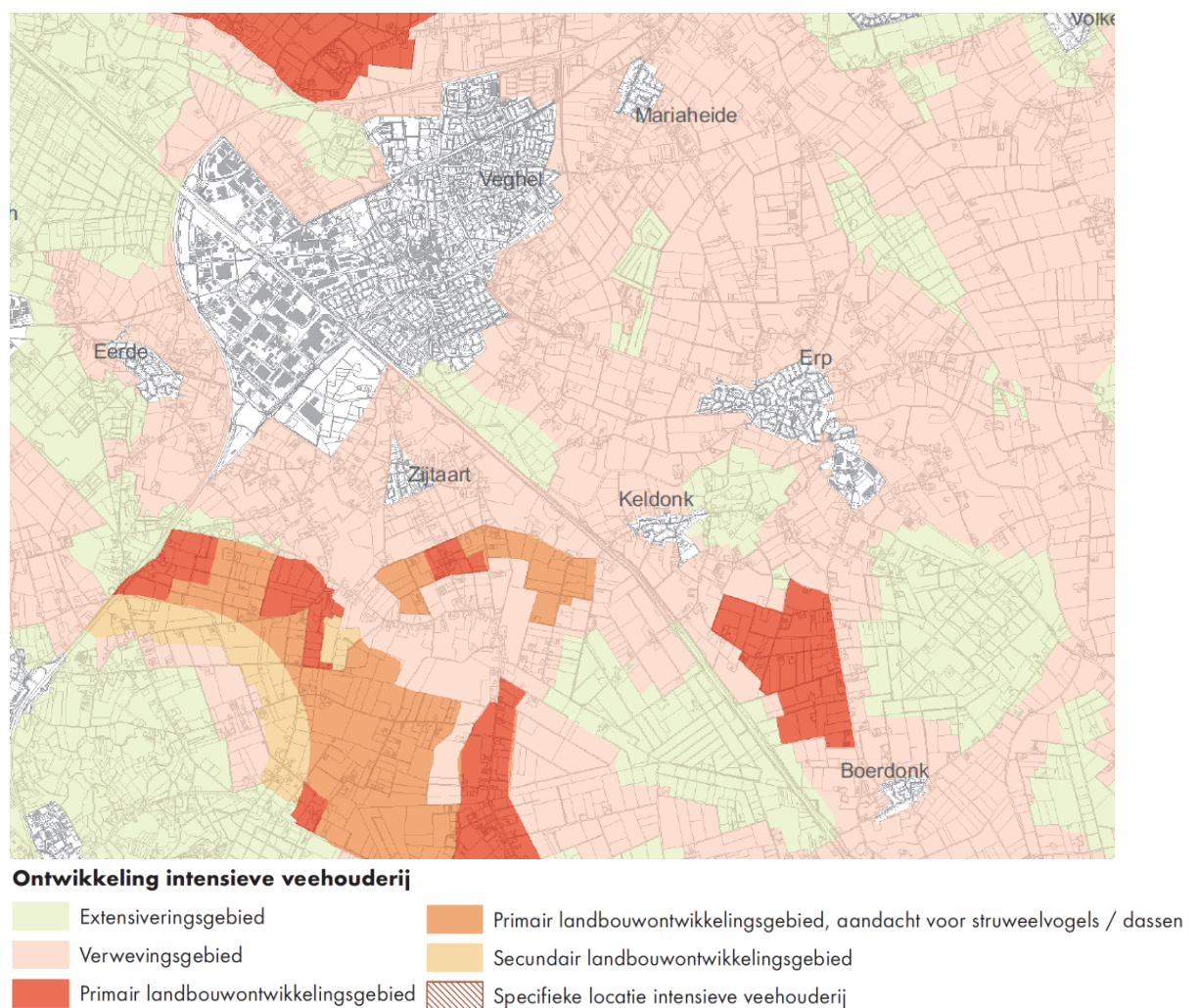
De ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderijen zijn gekoppeld aan de integrale zonering, zoals overgenomen uit de reconstructieplannen. Het gaat daarbij om een zonering in drie gebieden: landbouwontwikkelingsgebieden, verwevingsgebieden en extensiveringsgebieden.

Een extensiveringsgebied is volgens artikel 1 van de Reconstructiewet concentratiegebieden een ruimtelijk begrensd gedeelte van een reconstructiegebied met het primaat wonen of natuur, waar uitbreiding, hervestiging of nieuwvestiging van in ieder geval intensieve veehouderij onmogelijk is of in het kader van de reconstructie onmogelijk zal worden gemaakt.

In de verwevingsgebieden is sprake van een menging van functies van ondermeer landbouw, wonen en natuur. In deze gebieden is vanuit reconstructiedoelstellingen nieuwvestiging van intensieve veehouderijen niet wenselijk maar moet hervestiging en uitbreiding wel mogelijk zijn op die plaatsen waar de ruimtelijke kwaliteit of aanwezige functies zich daartegen niet verzetten.

Om de hiervoor noodzakelijk afweging te maken wordt het begrip duurzame locatie gehanteerd. Een duurzame locatie is een bestaand bouwvlak met een zodanige ligging dat het zowel vanuit milieuoogpunt als vanuit ruimtelijk oogpunt verantwoord is om ter plaatse door te laten groeien. De landbouwonwikkelingsgebieden zijn zodanig begrensd dat binnen die gebieden in principe de intensieve veehouderij zich kan ontwikkelen. De discussie en besluitvorming naar aanleiding van het Burgerinitiatief negatieve gevolgen en schaalvergroting intensieve veehouderij heeft ook voor de landbouwonwikkelingsgebieden grote gevolgen gehad. In tegenstelling tot hetgeen in de reconstructieplannen was opgenomen zijn de uitbreidingsmogelijkheden van bestaande bedrijven beperkt en is nieuwvestiging van intensieve veehouderijen uitgesloten.

In hoofdstuk 5 wordt nader ingegaan op de doorwerking van de integrale zonering, met bijbehorende ontwikkelingsmogelijkheden, in het onderhavige bestemmingsplan.

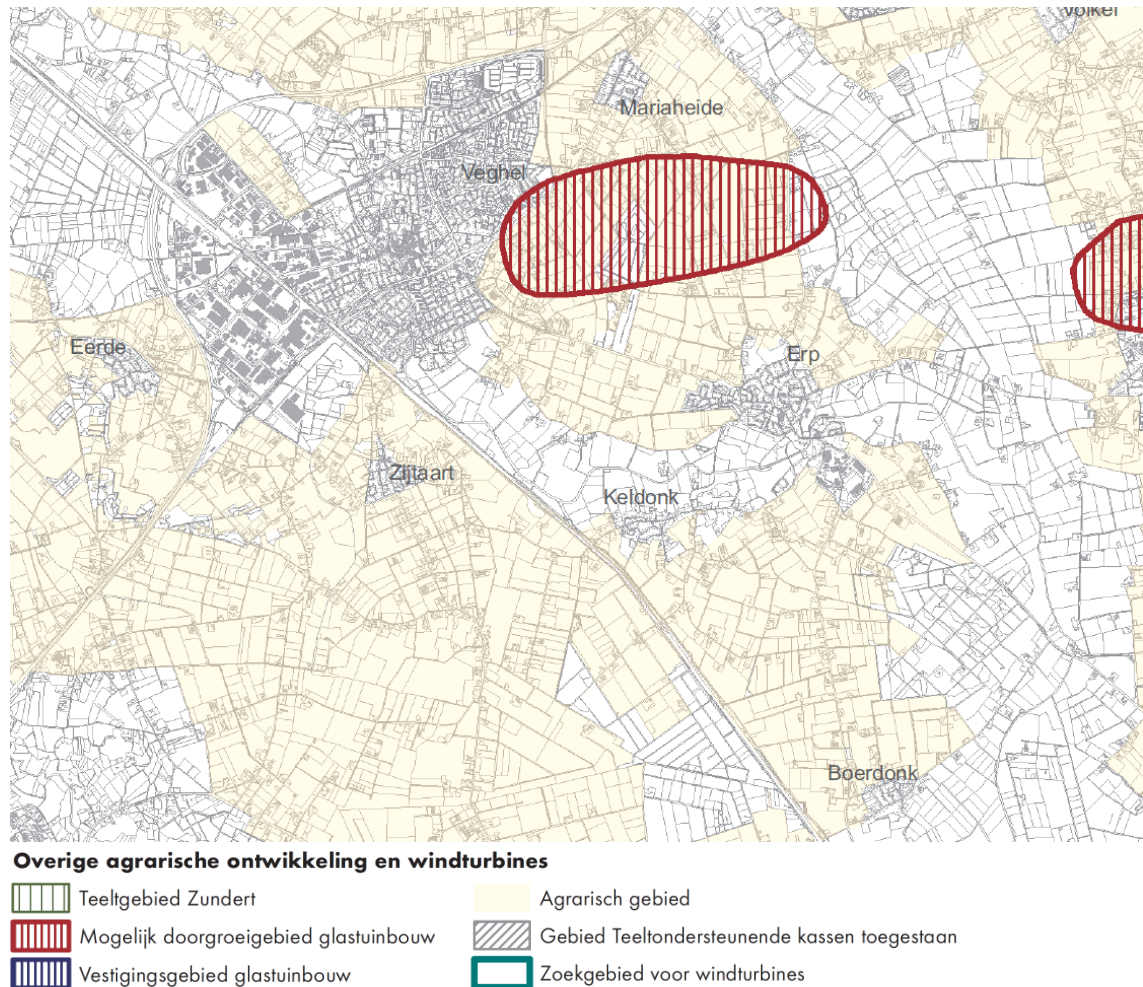
Afbeelding 16: Uitsnede uit de kaart 'Ontwikkeling intensieve veehouderij' (bron: Provincie Noord-Brabant)

Ad. 9) Glastuinbouw

Uitgangspunt is dat de glastuinbouw zoveel mogelijk wordt geconcentreerd in vestigingsgebieden en mogelijke doorgroeigebieden. Een dergelijke concentratie leidt tot een aantal synergievoordelen zoals de mogelijkheid om producten gezamenlijk aan- en af te voeren, in- en verkoop te bundelen en milieuproblemen gezamenlijk aan te pakken.

De genoemde gebieden zijn begrensd en per gebied is aangegeven wat de ontwikkelingsmogelijkheden voor de glastuinbouw zijn. Buiten deze gebieden is glastuinbouw enkel toegestaan door al gevestigde (solitaire) bedrijven en dat in principe tot een maximum van 3 hectare netto glas.

In het buitengebied van de Veghel is een mogelijk doorgroeigebied aangewezen. Dit doorgroeigebied is niet verankerd in het onderhavige bestemmingsplan. Om dit geval van dergelijke (grootschalige) ontwikkelingen zal een bestemmingsplanherziening noodzakelijk zijn.

Afbeelding 17: Uitsnede uit de kaart 'Overige agrarische ontwikkeling en windturbines' (bron: Provincie Noord-Brabant)

Ad. 10) Niet-agrarische ruimtelijke ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied

In de verordening ruimte zijn algemene regels opgenomen met betrekking tot een aantal niet-agrarische ontwikkelingen in het buitengebied. De regels zijn erop gericht om een kader te geven voor de aard en omvang van de ontwikkelingen, waarbij de gemeente haar eigen ruimtelijke afweging kan maken. Algemeen uitgangspunt is dat gebruik dient te worden gemaakt van bestaande bebouwing.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 StructuurvisiePlus 'Uden-Veghel'

De StructuurvisiePlus is een intergemeentelijke structuurvisie, die tevens diende als bouwsteen voor het provinciale Streekplan. De StructuurvisiePlus bestaat uit een programma voor de korte en middellange termijn en een duurzaam component, het ruimtelijk structuurbeeld. Het ruimtelijk structuurbeeld vormt het skelet, het afwegingskader, van de StructuurvisiePlus: de voorgestelde concrete maatregelen uit het programma passen binnen dit kader. Het programma is gericht op een periode van 10 tot 15 jaar en wordt zowel kwalitatief als kwantitatief benaderd.

In de StructuurvisiePlus worden voornamelijk uitspraken gedaan over de twee hoofdkernen in de regio. De uitspraken, die over de kerkdorpen gedaan worden, zijn erg summier. Vandaar dat de gemeente Veghel de afgelopen jaren voor al haar kerkdorpen aparte structuurvisies heeft opgesteld. Deze visies moeten gezien worden als een uitwerking van de StructuurvisiePlus van de regio.

3.3.2 Structuurvisie Veghel (ontwerp)

De gemeente Veghel bereidt op dit moment een nieuwe structuurvisie Veghel voor. In deze structuurvisie schetst de gemeente Veghel haar visie op het ruimtelijke beleid voor de periode tot 2030. Beleid dat vooral gericht is op het benutten en versterken van typisch Veghelse kwaliteiten. Zo is er in deze structuurvisie veel aandacht voor het versterken van de dorpsse woonkwaliteiten in de zeven kernen binnen de gemeente en het op peil houden van de bijbehorende voorzieningen. En uiteraard wordt ook uitgebreid stilgestaan bij de mogelijkheden om de sterke positie van Veghel als werkgemeente te behouden. Daarbij wordt vooral ingezet op het verder ontwikkelen van de altijd al sterk vertegenwoordigde voedingsindustrie. Deze structuurvisie biedt daarom met recht een 'menu voor de toekomst'. Dat 'menu' is opgesteld voor de gemeente als geheel. Dat betekent dat vooral de hoofdlijnen van het ruimtelijke beleid in deze structuurvisie aan bod komen. Zaken dus, die iedereen in de gemeente aangaan. Dat daarbij bijna 20 jaar vooruit wordt gekeken wil overigens niet zeggen dat deze structuurvisie ook twintig jaar van kracht zal blijven. In een structuurvisie wordt vooral ver vooruit gekeken om de komende vijf à tien jaar in te kunnen spelen op een aantal belangrijke trends voor de lange termijn. Ook deze trends worden daarom in het kort beschreven. Het doel is de structuurvisie Veghel voor eind 2013 door de gemeenteraad te laten vaststellen.

Veghel heeft de afgelopen jaren veel ruimtelijk beleid vastgesteld. Er liggen o.a. structuurvisies voor alle kerkdorpen, een Masterplan en een Verkenning voor de kern Veghel en de Gebiedsvisie Buitengebied in Ontwikkeling voor het buitengebied. Bovendien is er nog de Visie Smaakmakend Veghel 2030, waarin veel (ruimtelijke) wensen en ambities voor de toekomst op een rij zijn gezet. Al dat beleid staat wat de gemeente Veghel betreft nog steeds overeind en vormt dan ook zeer nadrukkelijk de basis van deze structuurvisie. Hetzelfde geldt voor het gemeentelijke sectorale beleid en ruimtelijk beleid van Rijk en provincie.

Trends

Onder druk van verscherpte internationale concurrentie zoeken veel ondernemers niet alleen hun heil in schaalvergroting en intensivering van de productie. Velen verbreden zich ook naar nevenactiviteiten om zo hun inkomen op peil te kunnen houden. Op zich zijn er in Brabant nog niet zo heel veel bedrijven die dat doen, maar hun aantal is wel groeiende.

Groeimarkten zijn daarbij nevenactiviteiten als agro-toerisme, stalling van caravans, zorgboerderijen en educatie. Schaalvergroting, intensivering en verbreding zijn alle drie ontwikkelingen die in de komende decennia nog flink zullen doorzetten.

Ambities

Op basis van de hiervoor beschreven trends gaat de gemeente voor de landbouw uit van de volgende ambities:

- Stimuleren van een meer robuuste en meer gedifferentieerde economische structuur (o.a. grootschalig/ kleinschalig, branchering, zonering, cyclisch/nietcyclisch), waarbij duurzame en kwalitatieve ontwikkeling centraal staan.
- Voorwaarden scheppen voor een gevarieerde en gekwalificeerde beroepsbevolking.
- Het regisseren van een duurzame mobiliteit gericht op bereikbaarheid, veiligheid en leefbaarheid.
- Het ordenen (reguleren) van een duurzaam en selectief grondgebruik.

‘Menu voor de toekomst’, de ruimtelijke visie voor Veghel

Veghel is een gemeente met twee gezichten. Rond de A50, de Zuid-Willemsvaart en de N279 is Veghel vooral een werkstad. Een werkstad die grootschalig is, onderdak biedt aan toonaangevende bedrijven en die (inter)nationaal meetelt. Het andere gezicht van Veghel is juist kleinschalig en dorps en wordt vooral gedragen door het landschap en de woongebieden binnen de gemeente. In die combinatie van grootschaligheid en kleinschaligheid, van werkstad en woondorpen, schuilt de grote kracht van Veghel. Deze structuurvisie kiest er heel nadrukkelijk voor om voort te bouwen op deze typisch Veghelse kwaliteiten. Dat betekent dat de inspanningen erop gericht moeten zijn om Veghel als ‘werkstad’ op de kaart te houden en als ‘woondorp(en)’ juist meer op de kaart te zetten. Soms zal de overgang tussen werkstad en woondorpen geleidelijk zijn. In andere gevallen kiest deze structuurvisie er heel nadrukkelijk voor om het verschil juist te accentueren. Om deze visie te kunnen realiseren, gelden de volgende uitgangspunten:

- *Investeren in hoofdinfrastructuur*; een goede bereikbaarheid is cruciaal voor een werkgemeente als Veghel.
- *Differentiatie van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen* om te kunnen onderscheiden in het grote aanbod aan bedrijfsgronden;
- *Stedelijke voorzieningen concentreren*; de aanwezigheid van stedelijke voorzieningen op korte afstand vormt een belangrijk deel van de aantrekkelijkheid van Veghel als woongemeente.
- *Dagelijkse voorzieningen in de buurt houden*, deze leveren een belangrijke bijdrage aan de sociale cohesie en de maatschappelijke betrokkenheid van inwoners.
- *Bouwen met dorpse kwaliteiten*; er is veel meerwaarde te behalen door nieuwe locaties in lagere dichtheden te ontwikkelen, of (deels) groen in te vullen.
- *Investeren in openbaar vervoer en fiets*, ter bevordering van de bedrijvigheid en leefbaarheid.
- *Groenblauwe ruggengraat versterken*; De basis van de groene en ecologische kwaliteiten van de gemeente wordt gevormd door de Aa, de Leijgraaf en de bijbehorende beekdalén. Daarnaast kunnen nog verschillende andere watergangen worden onderscheiden, zoals de Biezenloop, de Hurkse Loop, de Boerdonkse Aa en de Kleine Aa. Uitgangspunt van deze structuurvisie is om deze groenblauwe ruggengraat waar mogelijk te versterken en nog meer dan voorheen als kwaliteit naar buiten toe uit te dragen.

- *Een gedifferentieerd buitengebied; de bestaande landschappelijke identiteit en de aanwezige functies vormen de leidraad voor een hoofdindeling in de volgende vijf gebiedstypen. vijf gebiedstypen. Bij elk van die gebiedstypen hoort beleid op maat. In een deel van de gebieden is sprake van een dominante functie, andere zijn juist gemengd:*

Gebiedstype Aa en Leijgraaf als groenblauwe ruggengraat

De basis voor de gebiedstypen wordt gevormd door de Aa en de Leijgraaf en de bijbehorende beekdalen. In deze groenblauwe ruggengraat zijn landschap en ecologie leidend, andere functies zijn inpasbaar mits ze geen aantasting vormen. Waar mogelijk vindt versterking van de groenblauwe ruggengraat plaats, bijvoorbeeld door de Aa weer meer te laten meanderen, de aanleg van natuurlijke oevers en de inrichting van delen van het gebied voor waterberging.

Gebiedstype Veghels mozaïek

In een brede ring rond Veghel ligt een landschap dat zich kenmerkt door een combinatie van functies, waarbij steeds sprake is van clusters in het landschap. Dit gebiedstype heet daarom het Veghels mozaïek. De kernen Eerde, Zijtaart en Mariaheide liggen binnen dit gebiedstype, evenals het toekomstige woongebied Veghels Buiten. De invulling van de clusters verschilt per deelgebied. Rond Eerde zijn ze bijvoorbeeld veelal gericht op (verblijfs)recreatie en bij Veghels Buiten gaat het vooral om geclusterde woningen. De kwaliteit van het Veghels mozaïek ligt in het evenwicht tussen het landschap en de bebouwde clusters. Het gebied vormt hiermee een duidelijke overgangszone tussen de kern Veghel en de overige delen van het buitengebied.

Gebiedstype Buitenlandschap Erp

Ten noorden en zuiden van Erp ligt een afwisselend landschap, waarin landbouw, wonen, werken en recreatie in samenhang worden ontwikkeld, met veel onderlinge relaties. Het gebied ten noorden van Erp is bovendien grotendeels aangemerkt als mogelijk doorgroeigebied voor de aanwezige glastuinbouw. Bestaande bedrijven kunnen hier in beperkte mate uitbreiden. In dit 'buitenlandschap' is geen van deze functies dominant. In tegenstelling tot het Veghels mozaïek worden gebouwde functies langs de linten geconcentreerd, voortbouwend op de traditionele wijze waarop het buitengebied is ontwikkeld. Alleen bij glastuinbouw kan in beperkte mate sprake zijn van clusters tussen de linten. Recreatieve voorzieningen worden bij voorkeur aan een van de uitvalswegen van Erp ontwikkeld, zodat de relatie tussen Erp en het buitengebied verder kan worden versterkt en Erp bijna als vanzelfsprekend in recreatieve fietsroutes wordt opgenomen.

Gebiedstype Agrarisch kerngebied

In het meest zuidelijke deel van de gemeente ligt een agrarisch kerngebied. Landbouw en veeteelt zijn hier de leidende functies. Het inpassen van andere functies is mogelijk, mits deze niet beperkend zijn voor de landbouw. Binnen het agrarisch kerngebied liggen drie landbouwonwikkelingsgebieden. Deze zogenaamde LOG's bieden doorgroeimogelijkheden voor met name de intensieve veehouderij. De bijbehorende bebouwing is ook in dit gebiedstype gekoppeld aan de linten, en kan in sommige gevallen grootschalig zijn.

Gebiedstype Agrarisch landschap noordflank Veghel

In het noorden van de gemeente, ten noorden van de A50, ligt eveneens een agrarisch landschap. Het maakt deel uit van een veel groter agrarisch gebied rond Vorstenbosch en Heeswijk-Dinther. Hoewel minder intensief en dominant dan in het agrarisch kerngebied is de agrarische sector ook hier de drager. De mogelijkheden voor de inpassing van functies als wonen en kleinschalige recreatieve voorzieningen zijn echter groter. Als dit gebeurt, geldt wederom de eis dat de bijbehorende bebouwing aan de linten is gekoppeld.

- *Natuur, uitbouwen netwerk van ecologische verbindingzones*; De hoofdstructuur van het Veghels buitengebied wordt gedragen door de aanwezige watergangen. Naast de Aa en de Leijgraaf zijn bijvoorbeeld ook de Biezenloop, de Hurkse Loop, de Kleine Aa en de Boerdonkse Aa van belang. Een groot deel van deze watergangen is aangewezen als ecologische verbindingzone, een netwerk dat deels nog moet worden uitgebouwd. Ter plaatse van de bedrijventerreinen in de kern Veghel zijn ecologische 'omleidingen' geprojecteerd. De provincie Noord-Brabant onderscheidt drie zogenaamde landschappen van allure. De gemeente Veghel vormt de overgang tussen twee daarvan: de Maashorst en het Groene Woud. Deze structuurvisie zet in op het realiseren van een drietal verbindingen tussen Maashorst en Groene Woud, elk met een eigen karakter. De beste kansen voor een ecologische verbinding liggen langs Leijgraaf, Aa en Biezenloop. Via het 'Veghels mozaïek', het landschap rondom de kern Veghel, kan een landschappelijke verbinding worden gerealiseerd en via het Duitse Lijntje behoort het ontwikkelen van een meer stedelijke groene verbinding tot de mogelijkheden.

3.3.3 Gebiedsvisie Buitengebied in Ontwikkeling

In de Gebiedsvisie 'Buitengebied in Ontwikkeling' is voor de gemeente het beleid uitgewerkt, zoals dat door de provincie Noord Brabant wordt voorgestaan in de Beleidsnota "Buitengebied in ontwikkeling" (20 juli 2004, vastgesteld door GS van Noord-Brabant). De afgelopen jaren vinden grote veranderingen plaats in de agrarische sector. Deze ontwikkelingen zetten zich ook de komende jaren voort. Eén van de gevolgen is, dat veel agrarische bedrijven hun functie hebben verloren of zullen verliezen. Gebleken is dat de primaire doelstelling van 'ontstening' (sloop) ook bij de huidige planologische en financiële regelingen, niet voldoende van de grond komt.

Ook groeit het besef, dat een vitale landbouw vooral wordt verkregen voor bedrijven, waarvan de productieomstandigheden zo optimaal mogelijk zijn. Bedrijven in bebouwingsconcentraties en zones rond woonkernen hebben deze perspectieven veelal niet. Hier zal de sociaal-economische structuur moeten veranderen. Hergebruik van VAB's (Vrijkomende Agrarische Bedrijven) en andere vrijkomende bebouwing zullen een bijdrage leveren aan de leefbaarheid.

De Gebiedsvisie bestaat uit een visie op hoofdlijnen, een achtergronddocument waarin de bestaande gebiedskenmerken beschreven zijn, een regeling over (financiële) tegenprestaties bij ontwikkelingen en een partiële herziening van het bestemmingsplan Landelijk Gebied, waarin een deel van de ontwikkelingsmogelijkheden zoals opgenomen in de visie op hoofdlijnen planologisch is vertaald.

De gebiedsvisie heeft de status van Structuurvisie, zodat deze een wettelijke basis vormt voor locatiegerichte planontwikkeling. De gebiedsvisie bevat voorstellen voor een zonering van het landelijk gebied met per zone mogelijkheden voor functieontwikkeling, functieverandering en hergebruik van gebouwen; dit alles gekoppeld aan een tegenprestatie. Deze tegenprestatie kan bestaan uit (een combinatie van) sloop van overvloedige bebouwing, landschapsversterking door erfbeplanting of fondsvorming.

Voor zover de functieverandering in relatie tot de tegenprestatie meetbaar zijn vast te leggen, is een planologische doorwerking opgesteld in de vorm van een herziening op het bestemmingsplan Landelijk gebied. Hierin zijn op basis van wijzigingsbevoegdheden en ontheffingen functiewijzigingsmogelijkheden opgenomen, gekoppeld aan sloop- en andere vereveningsmiddelen. Tevens zijn verruimde regelingen opgenomen voor de oppervlakte aan bijgebouwen bij woningen, kleinschalig kamperen en statische opslag in VAB's.

Sinds de komst van de provinciale Verordening ruimte zijn de mogelijkheden die in de 'Gebiedsvisie Buitengebied in Ontwikkeling' van de gemeente Veghel zijn opgenomen, voor met name woningbouw in het buitengebied, beperkt. De structuurvisie blijft met deze kanttekening voor de onderdelen 'Visie op Hoofdlijnen' en 'Tegenprestatie' gelden als raadsbeleid voor zelfstandige ontwikkelingen totdat er een evaluatie van de structuurvisie plaatsgevonden heeft.

De ontwikkelmogelijkheden die reeds middels de partiële herziening van Landelijk Gebied opgenomen waren, zijn met inachtneming van de provinciale Verordening ruimte vertaald in vergelijkbare regelingen in onderhavig bestemmingsplan

4. Bestemmingsregeling waarden

In dit hoofdstuk wordt gekeken naar de bestemmingsregeling voor de verschillende binnen het buitengebied aanwezige waarden (ondergrond). Deze waarden zijn (mede) bepalend voor de gebruiks- en ontwikkelingsmogelijkheden van de in het buitengebied aanwezige functies.

4.1 Ecologische waarden

Ruimtelijke plannen moeten expliciet rekening houden met aanwezige natuurwaarden. Deze waarden zijn als zodanig vastgelegd in Europees-, Rijks- en provinciaal beleid. Hieronder wordt aangegeven hoe er in dit plan rekening is gehouden met ecologische structuren, belangrijke gebieden en belangrijke soorten.

4.1.1 Beleid en regelgeving

De (wettelijke) bescherming van ecologische waarden verloopt via twee sporen: gebiedsbescherming en soortbescherming. De soort- en gebiedsbescherming staan los van elkaar en hebben ieder hun eigen werking.

Gebiedsbescherming

Bij gebiedsbescherming is onderscheid te maken in planologische- en wettelijke bescherming. De wettelijke bescherming is verankerd in de Natuurbeschermingswet 1998 (NB wet). Dit is een Nederlandse wet die oorspronkelijk in 1967 is vastgesteld maar in 1998 ingrijpend is gewijzigd. Op grond van de wet zijn de volgende gebieden aangewezen en beschermd:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- Beschermde Natuurmonumenten;
- Wetlands.

Binnen het plangebied liggen geen van dergelijke gebieden. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied ligt op circa 15 kilometer (Deurnsche Peel & Mariapeel).

De planologische bescherming is verankerd in de provinciale Verordening ruimte. Dit betreft de ecologische hoofdstructuur (zie paragraaf 4.1.2), de ecologische verbindingzones (zie paragraaf 4.1.3) en de attentiegebieden EHS (zie paragraaf 4.1.4). Naast provinciale planologische bescherming zijn er ook enkele gebieden die op gemeentelijk niveau bescherming genieten. Dit betreffen de in de vigerende bestemmingsplannen opgenomen gebieden met ecologische waarden voor specifieke levensgemeenschappen (zie paragraaf 4.1.5).

Soortbescherming

De wettelijke soortbescherming is op nationaal niveau geïmplementeerd in de Flora- en faunawet (Ffw). Deze wet is gericht op de bescherming van dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De Ffw bevat onder meer verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen. De wet maakt onderscheid in verschillende categorieën waarin de beschermde soorten flora en fauna zijn onderverdeeld. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de volgende categorieën:

- Soorten van lijst 1 van de Flora- en faunawet;
- Soorten van lijst 2 en/of 3 van de Flora- en faunawet;
- Soorten van de Rode Lijst van het ministerie van ELI.

Voor mogelijk voorkomende soorten die op lijst 1 van de flora- en faunawet staan geldt een vrijstelling. Bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen is het voor deze soorten niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen. Voor mogelijk voorkomende soorten die op lijst 2 en/of 3 van de flora- en faunawet staan geldt dat deze ontheffingsplichtig zijn. Het is echter niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen wanneer mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen. Dit houdt in dat maatregelen moeten worden getroffen om mogelijke schade te voorkomen dan wel zoveel mogelijk te beperken. Voor mogelijk voorkomende soorten die op de rode lijst van het Ministerie van LNV staan geldt dat bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden. Daarnaast zijn voor vogels richtlijnen opgenomen vanuit de Vogelrichtlijn. Alle vogels zijn namelijk beschermd in het kader van de vogelrichtlijn. Werkzaamheden in en in de omgeving van het plangebied tijdens de broedtijd (15 maart -15 juli) zullen sterke negatieve effecten hebben op de meeste vogelsoorten door vernietiging van broedplaatsen en verstoring van reproductie. Werkzaamheden in deze periode zijn dan ook niet toegestaan. Indien broedvogels binnen het broedseizoen worden verstoord, wordt wettelijk gezien geen ontheffing verleend. Buiten het broedseizoen kan wel ontheffing worden verleend.

Naast de wettelijke soortbescherming zijn er ook enkele soorten die op gemeentelijk niveau extra bescherming genieten. Dit betreffen de in de vigerende bestemmingsplannen opgenomen leefgebieden voor dassen, amfibieën en weidevogels (zie paragraaf 4.1.6). Daarnaast wordt momenteel gewerkt aan een gemeentelijk soortenbeschermingsplan.

4.1.2 Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De bescherming van de ecologische hoofdstructuur is vertaald in voorliggend bestemmingsplan. Deze bescherming geschiedt via een gerichte bestemming (‘Natuur’ of ‘Bos’) of een aanduiding van aanwezige waarden. Alle bestaande natuurgebieden zijn voorzien van de bestemming ‘Natuur’. Het gaat hierbij in hoofdzaak om ‘De Aa-broeken’ en ‘De Roost’. De bestaande bosgebieden (groter dan 10 are) zijn voorzien van de bestemming ‘Bos’. Deze bosgebieden⁵ worden gekenmerkt door een vegetatie die voornamelijk uit bomen bestaat met de daarbij behorende ondergroei van planten en struiken. Het gaat hierbij in hoofdzaak om ‘Het Hurkske’, ‘De Eerdsche Bergen’, ‘De Goorsche Bossen’, ‘t Lijnt’ en ‘Blankens Kerkhof’. Gronden die nog in agrarisch gebruik zijn, maar onderdeel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur zijn op de verbeelding voorzien van de gebiedsaanduiding ‘ecologische hoofdstructuur’. Het huidige agrarisch gebruik van deze gronden kan worden gecontinueerd. Daarnaast is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen, die omzetting van de agrarische bestemming naar een natuur- of bosbestemming mogelijk maakt.

Ter bescherming van de ecologische hoofdstructuur zijn binnen de bestemmingen ‘Bos’ en ‘Natuur’ en de gebiedsaanduiding ‘ecologische hoofdstructuur’ een aantal werken, geen bouwwerken zijnde en/of werkzaamheden verboden en is voor een groot aantal werken, geen bouwwerken zijnde en/of werkzaamheden een omgevingsvergunning nodig. Een dergelijke omgevingsvergunning kan alleen worden verleend als is aangetoond dat de werken, geen bouwwerken zijnde en/of werkzaamheden geen belemmering vormen voor het behoud, herstel en/of duurzame ontwikkeling van de landschappelijke, ecologische en/of cultuurhistorische waarden.

⁵ Een bos is in Nederland, volgens de Boswet officieel een bos als 10 are (1000 vierkante meter) uit bomen bestaat.

4.1.3 Ecologische verbindingzones (EVZ's)

Ecologische verbindingzones betreffen smalle natuurlijk ingerichte verbindingen tussen natuurgebieden (met nieuwe of herstelde natuur). Ecologische verbindingzones worden aangelegd om het migreren van dieren en planten tussen natuurgebieden mogelijk te maken. Door de verbindingzones wordt versnippering en isolatie verminderd en kan onderlinge uitwisseling van populaties plaatsvinden, waardoor de stabiliteit wordt vergroot.

Binnen de gemeente zijn diverse ecologische verbindingzones geprojecteerd. Een gedeelte hiervan is inmiddels gerealiseerd of in een ver gevorderd planstadium. Er is echter ook een groot aantal ecologische verbindingzones nog niet gerealiseerd. Deze bestaande of nog te realiseren ecologische verbindingzones zijn op de verbeelding voorzien van de gebiedsaanduiding 'wro-zone – zoekgebied voor ecologische verbindingzone', conform de provinciale Verordening ruimte. Binnen deze gebiedsaanduiding moet een omgevingsvergunning worden aangevraagd voor het aanbrengen van verhardingen boven de 100 m². Daarnaast is binnen de betreffende gebiedsaanduiding de mogelijkheid (wijzigingsbevoegdheid) opgenomen om een bepaalde bestemming om te zetten in de bestemming 'Natuur' of 'Bos'. Hiermee wordt de aanleg van de ecologische verbindingzone planologisch mogelijk gemaakt.

4.1.4 Attentiegebied EHS

Rondom de hydrologisch kwetsbare EHS gebieden (natte natuurparels) liggen hydrologische beschermingszones, de zogenaamde attentiegebieden EHS. In deze gebieden worden ingrepen die een negatief effect hebben op de waterhuishouding van de natte natuurparels tegengegaan. Het betreft zowel ingrepen in het waterspoor (grondwateronttrekkingen) als ingrepen in het ruimtelijk spoor (grondverzet).

Het attentiegebied EHS is op de verbeelding voorzien van de gebiedsaanduiding 'wro-zone - attentiegebied EHS', conform de provinciale Verordening ruimte. Binnen deze gebiedsaanduiding moet een omgevingsvergunning worden aangevraagd voor het verzetten van grond van meer dan 100 m³ of tot op een diepte van meer dan 0,6 meter, de aanleg van drainage, het verlagen van de grondwaterstand en het aanbrengen van verhardingen boven de 100 m².

4.1.5 Levensgemeenschappen

Naast de bos- en natuurgebieden liggen er in het buitengebied ook gebieden die zijn bedoeld voor een specifieke levensgemeenschap. Een levensgemeenschap is het totaal van levende organismen die overeenkomstige eisen aan de leefomgeving stellen en een duidelijke relatie tot elkaar hebben. De omvang en waarde van een levensgemeenschap worden bepaald door abiotische factoren en de mate van menselijk ingrijpen. In het buitengebied van Veghel kunnen de volgende specifieke levensgemeenschappen worden onderscheiden:

1. Levensgemeenschappen van natte graslanden;
2. Levensgemeenschappen van vennen;
3. Levensgemeenschappen van struweel.

Ad. 1) Natte graslanden kennen een gemiddeld hoge grondwaterstand (doorgaans II of III). Door drainage ten behoeve van de landbouw zijn veel graslanden droger geworden. Natte graslanden zijn voor veel plantensoorten van belang. Dat is weer gunstig voor veel insecten. Ook veel vogels, enkele zoogdieren en amfibieën en reptielen profiteren daarvan. Veel weidevogels hebben een voorkeur voor natte graslanden omdat ze er meer voedsel kunnen vinden. Hetzelfde geldt voor bijvoorbeeld de Das, omdat deze voor een groot deel van zijn voedsel afhankelijk is van de beschikbaarheid van regenwormen. De natte graslanden worden steeds zeldzamer. Daarom is het belangrijk dat in vochtige graslanden geen maatregelen worden genomen die de grondwaterstand verlagen. In het buitengebied van Veghel liggen enkele natte graslanden in 't Lijnt aan de kant van de Zuid-Willemsvaart, ten oosten van de Goorsche Bossen en in de Aa-broeken. Ter bescherming van de natte graslanden is op de verbeelding een gebiedsaanduiding 'natte graslanden' opgenomen.

Ad. 2) Vennen zijn uitgestoven laagtes in droge zandgronden, waar het water in stagneert. Ze worden gevoed door regenwater. Een dergelijk ven ligt in Het Hurkske (Rauwven). Ter bescherming van dit ven is op de verbeelding een gebiedsaanduiding 'vennen' opgenomen.

Ad. 3) Struweel is een vegetatie van struiken van 1 tot 5 meter hoog. Struweel komt vooral voor in kleinschalige besloten landschappen, gekenmerkt door een gevarieerde boom-, struik- en kruidlaag die soms aaneengesloten linten vormen. Ter bescherming van het struweel is op de verbeelding een gebiedsaanduiding 'struweel' opgenomen.

Ter plaatse van de aanduidingen 'natte graslanden', 'vennen' en 'struweel' geldt voor een aantal werken, geen bouwwerken zijnde en/of werkzaamheden een verbod en is voor een groot aantal werken, geen bouwwerken zijnde en/of werkzaamheden een omgevingsvergunning nodig.

4.1.6 Leefgebieden

Voor beschermde soorten is behoud van hun leefgebied van levensbelang. In het buitengebied van Veghel kunnen de volgende specifieke leefgebieden worden onderscheiden:

1. Leefgebied van weidevogels;
2. Leefgebied van dassen;
3. Leefgebied van amfibieën.

Ad. 1) Weidevogels komen voor in meer grootschalige open graslanden. Voor de meeste weidevogels, zoals de Grutto, is verstoring door geluid en menselijke nabijheid een probleem. Daarom is de schaal van het landschap heel belangrijk. Daarnaast hebben veel weidevogels een voorkeur voor meer vochtige gronden. Veel voedsel, zoals regenwormen, is hiermee beter bereikbaar. Verlaging van de grondwaterstand is op deze plekken zeer ongunstig. In het buitengebied van Veghel is de zogenaamde 'Veghelse Hoek', gelegen ten westen van 't Lijnt aangewezen als leefgebied voor weidevogels. Ter bescherming van het leefgebied is op de verbeelding een gebiedsaanduiding 'leefgebied weidevogels' opgenomen.

Ad. 2) De dassen leven in een overgangsgebied van de grote bosgebieden naar het agrarisch gebied. Ze vinden hier zowel plaatsen om burchten te bouwen (in het bos), als foerageergronden (met name weilanden) en beschutte routes om van de ene plaats naar de andere te trekken (landschapselementen).

In het buitengebied van Veghel zijn de gronden in de beekdalen ten oosten van het Hurkske en de Goorsche Bossen aangewezen als leefgebied voor dassen. Ter bescherming van het leefgebied is op de verbeelding een gebiedsaanduiding 'leefgebied dassen' opgenomen.

Ad. 3) In het buitengebied van Veghel zijn de gronden ten westen van 't Lijnt aangewezen als leefgebied voor amfibieën. Ter bescherming van het leefgebied is op de verbeelding een gebiedsaanduiding 'leefgebied amfibieën' opgenomen.

Ter plaatse van de aanduidingen 'leefgebied weidevogels', 'leefgebied dassen' en 'leefgebied amfibieën' geldt voor een aantal werken, geen bouwwerken zijnde en/of werkzaamheden een verbod en is voor een groot aantal werken, geen bouwwerken zijnde en/of werkzaamheden een omgevingsvergunning nodig.

4.1.7 Landschapselementen

De in het gebied voorkomende elementen die landschappelijk en/of ecologisch waardevol zijn (zoals houtwallen, singels, etc) zijn op basis van het huidig geldend plan, voorzien van de bestemming 'Groen –Landschapselement'. Via een omgevingsvergunningstelsel wordt het behoud geborgen van deze landschapselementen.

Landschapselementen welke binnen een bouwvlak zijn gelegen worden tot de erfbeplanting gerekend en zijn niet opgenomen. Waardevolle solitaire bomen zijn, uitgezonderd monumentale bomen (zie paragraaf 5.2.5), eveneens niet specifiek op de verbeelding opgenomen. Hiervoor geldt het beschermingsregime van de gemeentelijke APV. Hierin is voor houtopstanden een kapverbod opgenomen, waar slechts onder voorwaarden een kapvergunning voor verleend wordt, gelet op onder meer de eventuele beeldbepalende, cultuurhistorische, landschappelijke en ecologische waarde van de houtopstand. Alleen houtopstanden met een dwarsdoorsnede van minder dan 20 cm, houtopstanden op een privaat perceel met een totaaloppervlakte van minder dan 250 m², wegbepanting op agrarische gronden in de vorm van populieren of ongeknotte wilgen, kerstbomen, fruitbomen zijn vrijgesteld van de kapvergunning.

4.2 Cultuurhistorische waarden

Het behoud van cultuurhistorische waarden is belangrijk. Voor bewoners en toeristen, voor nu en in de toekomst. Het cultuurlandschap maakt immers deel uit van ons cultureel erfgoed.

De wet- en regelgeving met betrekking tot cultuurhistorie is vastgelegd in de Monumentenwet 1988. Deze wet regelt de (objectgerichte) bescherming en aanwijzing van monumenten⁶. Recentelijk is de Monumentenwet 1988 gemoderniseerd. Concreet heeft de modernisering geleid tot aanpassing van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). In het Besluit ruimtelijke ordening is vastgelegd dat cultuurhistorische waarden meegewogen dienen te worden bij het vaststellen van bestemmingsplannen. Het gaat daarbij om het in kaart brengen van historisch-stedenbouwkundige en historisch-geografische waarden en het beschrijven van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige waarden en de aanwezige of te verwachten monumenten, in het op te stellen bestemmingsplan wordt omgegaan.

⁶ Een monument is een overblijfsel van kunst, cultuur, architectuur of nijverheid dat van algemeen belang wordt geacht om de historische, volkskundige, artistieke, wetenschappelijke, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde.

De cultuurhistorische waarden in de gemeente Veghel zijn verankerd in de vigerende bestemmingsplannen en de provinciale Cultuurhistorische Waardenkaart (zie afbeelding 18). Hierbij is onderscheid te maken in historische bouwkunst, historische stedenbouw, historische geografie (vlak, lijn), historisch groen en historische zichtrelaties (molenbiotoop, enz.). Daarnaast wordt momenteel gewerkt aan een gemeentelijke Cultuurhistorische waardenkaart.

4.2.1 Historische bouwkunst

Met historische bouwkunst worden 'onroerende zaken' bedoeld. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in Rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten en cultuurhistorisch waardevolle bebouwing.

Rijksmonumenten

In het buitengebied van Veghel liggen 6 Rijksmonumenten. Deze monumenten zijn opgenomen in de navolgende tabel.

Nr.	Adres	Type
1.	Past. Clercxstraat 76	Boerderij
2.	Past. Clercxstraat 85	Boerderij
3.	Morschehoef 16	Boerderij
4.	Morschehoef 19	Boerderij
5.	Dorshout 18	Boerderij

Tabel 4: Rijksmonumenten binnen de gemeente Veghel

De Rijksmonumenten worden beschermd op basis van de Monumentenwet 1988. Om dubbele regelgeving te voorkomen is geen specifieke aanvullende regelgeving en bescherming in het bestemmingsplan opgenomen.

Gemeentelijke monumenten

In het buitengebied van Veghel liggen 62 gemeentelijke monumenten. Deze monumenten zijn opgenomen in de navolgende tabel.

Nr.	Adres	Type
1.	Achterdijk 13	Woonhuis
2.	Biezendijk 32	Voormalige boerderij
3.	Blankenburg 4	Complex van gebouwen behorende bij het waterwinbedrijf
4.	Boekelseweg 6	Voormalige boerderij
5.	Bosscheweg 21	Boerderij
6.	Boterweg 32	Boerderij
7.	Boterweg 33	Boerderij
8.	Boterweg 37	Boerderij
9.	Corsica 6	Boerderij
10.	Corsica 12	Voormalige boerderij
11.	Coxsebaan 4	Boerderij
12.	Coxsebaan 7	Boerderij
13.	De Eeuwsels 2	Boerderij
14.	De Eeuwsels 4	Boerderij

15.	De Horstjens 2	Boerderij
16.	De Kuilen 14	Boerderij
17.	De Laren 8	Voormalige boerderij
18.	Dorshout 27	Boerderij
19.	Dorshout 31	Boerderij
20.	Dorshout 32	Boerderij
21.	Gemertsedijk 10	Woonhuis
22.	Ham 5	Landhuis
23.	Ham 7	Werkplaats (opslag)
24.	Kempkesweg 6	Boerderij
25.	Kempkesweg 11	Voormalige boerderij
26.	Kraanmeer 10	Boerderij
27.	Kraanmeer 11	Voormalige boerderij
28.	Kraanmeer 15	Boerderij
29.	Krekelshofstraat 19	Boerderij
30.	Leinserondweg 5	Woonhuis
31.	Leinserondweg 10	Boerderij
32.	Lijnt 7	Woonhuis
33.	Lijnt 9	Voormalig cafe/koetsen en paardenstalling
34.	Lijnt 14	Boerderij
35.	Lijnt 17	Boerderij
36.	Lijnt 21	Boerderij
37.	Looieind 27	Boerderij
38.	Meerbosweg 37	Woonhuis
39.	Meerbosweg 39	Boerderij
40.	Meerbosweg 43-45	Voormalige boerderij
41.	Middegaal 51	Boerderij
42.	Morgenstraat 2	Boerderij
43.	Morgenstraat 9	Boerderij
44.	Morschehoef 4-6	Voormalige boerderij
45.	Morschehoef 18	Voormalige boerderij
46.	Oudestraat 5	Boerderij
47.	Oudveld 9	Voormalige boerderij
48.	Parallelweg ong.	Gedenkteken
49.	Pastoor Clercxstraat 16	Boerderij
50.	Pastoor van Haarenstraat/Rondweg	Gedenkteken
51.	Pastoor van Schijndelstraat 1	Boerderij
52.	Schuurhoek 1	Boerderij
53.	Sweenslag 6	Boerderij
54.	Sweenslag 18	Voormalige boerderij
55.	Tolentijnstraat 17	Boerderij
56.	Trentweg 5	Boerderij
57.	Veghelsedijk 10	Woonhuis
58.	Veghelsedijk 13	Voormalige boerderij
59.	Vogelenzang 2	Woonhuis
60.	Voorbolst 7	Woonhuis
61.	Voorhei 2	Boerderij
62.	Voorhei 10	Boerderij

Tabel 5: Gemeentelijke monumenten binnen de gemeente Veghel

De gemeentelijke monumenten worden beschermd op basis van de gemeentelijke monumentenverordening. Om dubbele regelgeving te voorkomen is geen specifieke aanvullende regelgeving en bescherming in het bestemmingsplan opgenomen.

Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing

Ten slotte ligt er verspreid in het buitengebied cultuurhistorisch waardevolle bebouwing, met name langgevelboerderijen, die niet op de Rijks- of gemeentelijke monumentenlijst zijn opgenomen, maar die toch een bepaalde waarde uitstralen, omdat er sprake is van historische bouwkunst. Voor een deel van deze cultuurhistorisch waardevolle bebouwing (zie tabel 6) is in de regels een verbod opgenomen voor het geheel of gedeeltelijk slopen (veranderen). Afwijken van het verbod is slechts toelaatbaar indien het delen van een bouwwerk betreft, die op zichzelf niet als karakteristiek vallen aan te merken en door sloop ervan geen aantasting plaatsvindt van de karakteristieke hoofdvorm. Of wanneer het bouwwerk of delen van het bouwwerk niet te handhaven zijn vanwege de slechte bouwkundige staat. In beide gevallen moet advies worden ingewonnen bij de Monumentencommissie.

Deze bebouwing, die op de verbeelding is weergegeven met de aanduiding 'karakteristiek', hadden in de vigerende bestemmingsplannen ook al een dergelijke regeling.

Nr.	Adres	Type
1.	Bolstweg 21	Boerderij
2.	Hurkske 25	Boerderij
3.	Krijtenburg 9	Boerderij
4.	Vogelenzang 6	Boerderij
5.	Hool 62	Boerderij

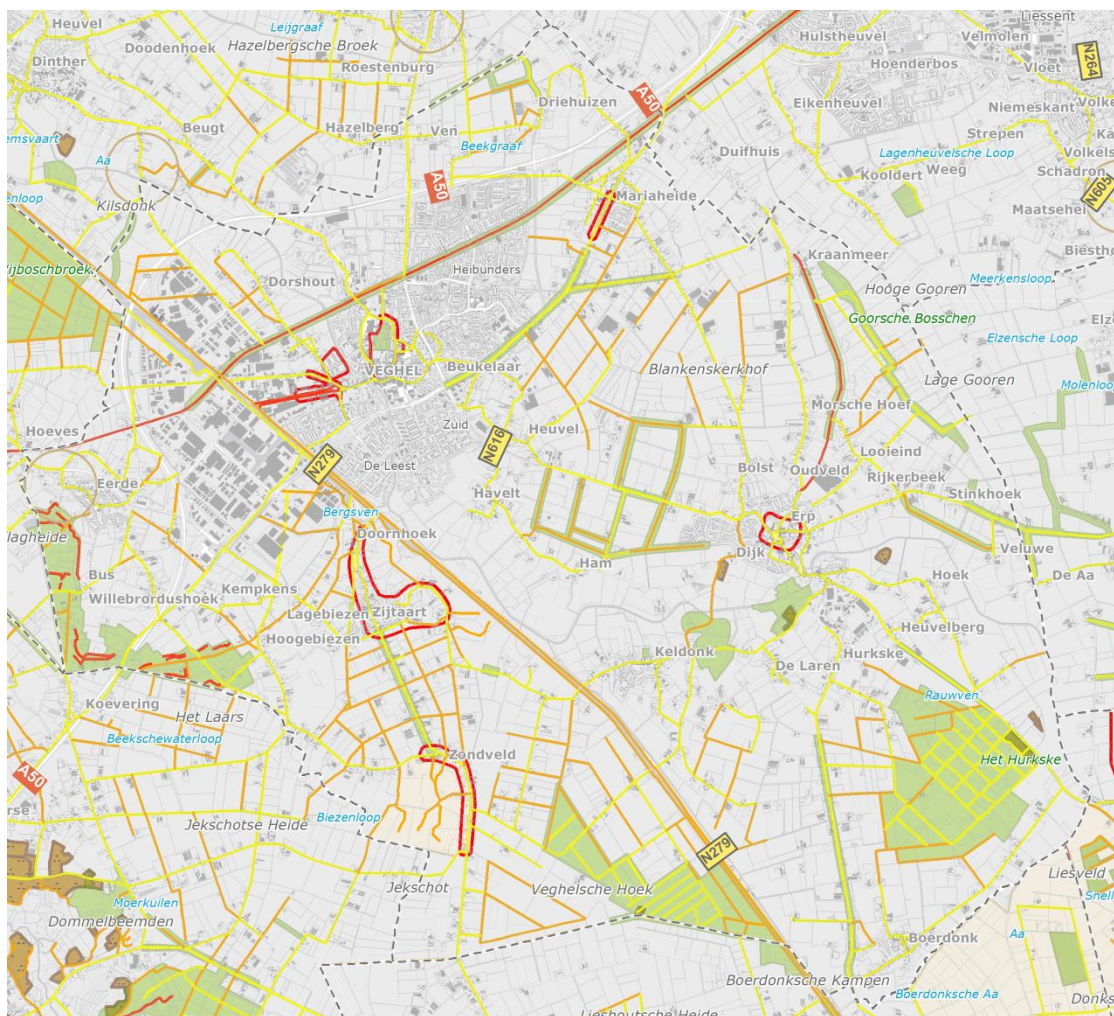
Tabel 6: Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing binnen de gemeente Veghel

Naast bescherming (sloopverbod) is in het onderhavige bestemmingsplan, in het kader van behoud cultuurhistorie, ook een regeling opgenomen die voorziet in splitsing (toevoeging van een woning) van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing. Deze splitsingsmogelijkheid, waarvoor stringente voorwaarden gelden, is ook van toepassing op Rijks- en gemeentelijke monumenten.

4.2.2 Historische stedenbouw

Deze categorie wordt gevormd door een combinatie van historisch gegroeide ruimtelijke structuren en de historische bebouwing: een gehucht, dorp, stad of industrieel complex. Het gaat om gebieden die door hun samenhang in architectonische en stedenbouwkundige zin een herkenbare eenheid vormen. In het buitengebied liggen twee van dergelijke gebieden met een redelijk hoge waarde. Dit betreft enerzijds het bebouwingslint (buurtschap) Zondveld en anderzijds het gebied ten oosten van Zijtaart met nog enkele oude structuurbepalende lijnen (Leinserondweg) en patronen.

Deze gebieden zijn in het onderhavige bestemmingsplan niet voorzien van een specifieke beschermingsregeling.

Afbeelding 18: Uitsnede uit de provinciale Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW)

4.2.3 Historische geografie (vlak)

In hoofdstuk 2 is uitvoerig stilgestaan bij de huidige verschijningsvorm van het landschap. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie landschapstypen (beekdal, oud ontginningslandschap en jong ontginningslandschap). Elk landschapstype heeft specifieke historisch-geografische waarden. In deze paragraaf wordt gekeken naar deze voor het buitengebied van de gemeente Veghel historisch-geografisch waardevolle vlakelementen.

Beekdalen

De beekdalen van de Leijgraaf en de Aa zijn vanwege hun geomorfologie, maar in het bijzonder ook vanwege de landschappelijke samenhang en structuur, cultuurhistorisch/landschappelijk waardevol. Ter bescherming van de beekdalen is op de verbeelding de gebiedsaanduiding 'beekdal' opgenomen.

Oude akkers

Op open akkercomplexen werden afgeplagde heide en bosstrooisel vermengd met de mest van de schapen en/of koeien op de akkers gebracht. Doordat deze methode van bemesting eeuwenlang heeft plaatsgevonden zijn de gronden aanmerkelijk hoger komen te liggen dan hun omgeving en hebben ze een bolle vorm gekregen. De akkers hadden een zeer open karakter. Bebouwing en beplanting kwamen alleen voor aan de randen. In het plangebied komen nog verscheidene van deze 'oude akkercomplexen' voor. Deze complexen zijn vanwege hun kenmerkendheid voor het gebied en de authenticiteit van de functie cultuurhistorisch waardevol. Daar waar de openheid grotendeels is verdwenen zijn deze gebieden vooral bodemkundig waardevol. Ter bescherming van de oude akkers is op de verbeelding de gebiedsaanduiding 'oude akkers' opgenomen.

Kleinschalig cultuurlandschap

In een kleinschalig cultuurlandschap is de kijkafstand beperkt. Hierdoor zijn de details van de verschillende ruimtevormende elementen (bij vegetatie de kroon en de stam) van elkaar te onderscheiden. Dergelijke details zijn tot op een afstand van circa 500 meter herkenbaar. Een kleinschalig cultuurlandschap wordt op een andere wijze ervaren wanneer de begrenzing bestaat uit bebouwing dan wanneer die bestaat uit groenobjecten. Ter bescherming van het kleinschalig cultuurlandschap is op de verbeelding de gebiedsaanduiding 'kleinschalig cultuurlandschap' opgenomen.

Ter plaatse van de aanduidingen 'beekdal', 'oude akkers' en 'kleinschalig cultuurlandschap' geldt voor een aantal werken, geen bouwwerken zijnde en/of werkzaamheden een verbod en is voor een groot aantal werken, geen bouwwerken zijnde en/of werkzaamheden een omgevingsvergunning nodig. Deze omgevingsvergunning kan alleen worden verleend als er is aangetoond dat de werken, geen bouwwerken zijnde en/of werkzaamheden geen belemmering vormen voor het behoud, herstel en/of duurzame ontwikkeling van de cultuurhistorische waarden.

4.2.4 Historische geografie (lijn)

De gemeente is doorweven met waardevolle lijnelementen. Het gaat daarbij vooral om historische paden en wegen (veelal zandwegen), maar bijvoorbeeld ook het 'Duitse lijntje' behoort hier toe. De waardevolle zandwegen zijn voorzien van de bestemming 'Verkeer – Onverhard'. Met deze bestemming is expliciet vastgelegd dat de ter plaatse aanwezige zandwegen niet kunnen worden verhard. Daarnaast is het 'Duits Lijntje' voorzien van de dubbelbestemming 'Waarde – Cultuurhistorie'.

Op basis van deze dubbelbestemming geldt voor een aantal werken, geen bouwwerken zijnde en/of werkzaamheden een verbod en is voor een groot aantal werken, geen bouwwerken zijnde en/of werkzaamheden een omgevingsvergunning nodig.

Deze omgevingsvergunning kan alleen worden verleend als er is aangetoond dat de werken, geen bouwwerken zijnde en/of werkzaamheden geen belemmering vormen voor het behoud, herstel en/of duurzame ontwikkeling van de cultuurhistorische waarden.

4.2.5 Historisch groen

Naast historische bouwkunst is in het buitengebied ook historisch groen aanwezig. Dit betreft zowel solitaire bomen, als groenstructuren. Alleen de in het buitengebied van Veghel aanwezige natuurmonumenten (solitaire bomen) zijn op de verbeelding opgenomen.

Ter bescherming en instandhouding van deze bomen is een beschermingszone ter grootte van de kroon van de boom opgenomen waarbinnen het verboden is zonder omgevingsvergunning werken en/of werkzaamheden uit te voeren die de levensduur van de betreffende bomen kunnen schaden.

4.2.6 Historische zichtrelaties

Historische zichtrelaties betreft niet de grijpbare elementen zelf, maar de directe omgeving ervan. Ze beschrijven bijvoorbeeld de openheid van een bepaald gebied, de onderlinge visuele relatie tussen cultuurhistorische elementen en/of de visuele relatie tussen deze elementen en het omringende landschap. In het buitengebied van de gemeente Veghel (of in de directe nabijheid daarvan) staan twee molens. Voor deze bestaande molens (al dan niet nog in werking) wordt ter bescherming van de windvang en de belevingswaarde van de molen op de verbeelding en in de juridische regeling een zogeheten molenbiotoop opgenomen, waarin beperkingen worden opgelegd met betrekking tot de oprichting van nieuwe bebouwing.

4.3 Archeologische waarden

In 1992 werd in Valetta (Malta) door de Ministers van Cultuur van de bij de Raad van Europa aangesloten landen het 'Europees verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed', beter bekend onder de naam 'Verdrag van Malta', ondertekend. Het doel van dit verdrag is het archeologische erfgoed (alle overblijfselen, voorwerpen en andere sporen van de mens uit het verleden) te beschermen als bron van het Europese gemeenschappelijk geheugen en als middel voor geschiedkundige en wetenschappelijke studie. In het verdrag zijn drie uitgangspunten ten aanzien van de omgang met archeologie geïntroduceerd:

- Het streven naar het behouden van archeologie in de bodem, het zogenaamde 'behoud in situ';
- Het betrekken van archeologie in processen van ruimtelijke ordening;
- Het de 'verstoorder betaalt'-principe. Dit komt erop neer dat degene die de grond wil verstoren (de initiatiefnemer van een bepaald project) de kosten voor archeologisch onderzoek en de uitwerking van de resultaten voor rekening dient te nemen.

Deze uitgangspunten zijn voor Nederland uitgewerkt in de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz). Deze op 1 september 2007 in werking getreden wet heeft zijn beslag gekregen via een wijziging van de Monumentenwet 1988, de Ontgrondingenwet, de Wet milieubeheer, de Woningwet en de Wet op de ruimtelijke ordening. In de Wamz is o.a. bepaald dat gemeenten bij het vaststellen van bestemmingsplannen rekening moeten houden met vastgestelde (of gekende) archeologische waarden dan wel te verwachten archeologische waarden. Veghel heeft hiertoe voor het gehele grondgebied een archeologische verwachtingskaart vastgesteld. Op deze kaart zijn de volgende categorieën van gebieden te onderscheiden:

1. AMK-terreinen;
2. Terreinen met een hoge archeologische verwachting;
3. Terreinen met een middelhoge archeologische verwachting;
4. Terreinen met een lage archeologische verwachting;

Ad. 1) AMK-terreinen

Dit zijn terreinen waar in het verleden aangetoond is dat zich hier archeologische resten in de bodem bevinden. Deze terreinen zijn aangegeven op de door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed opgestelde archeologische monumentenkaart (AMK). Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen wettelijk beschermde en niet wettelijk beschermde terreinen.

Binnen het buitengebied van de gemeente Veghel liggen vier AMK-terreinen met wettelijke bescherming (Rijksmonumenten). In de navolgende tabel zijn deze terreinen nader omschreven.

AMK-nr.	Toponiem	Beschrijving	Datering
488	Boerdonksche kampen	Grafheuvel	Bronstijd
489	De Vossenbergh (Gemertsedijk)	Grafheuvel en urnenveld	Bronstijd tot IJzertijd
490	Larense bergen (Keldonkseweg)	Nederzetting	IJzertijd
12551	De Vossenbergh (Gemertsedijk)	Grafheuvel	Bronstijd tot IJzertijd

Tabel 8: AMK-terreinen met wettelijke bescherming

Binnen het buitengebied van de gemeente Veghel liggen vier AMK-terreinen zonder wettelijke bescherming. In de navolgende tabel zijn deze terreinen nader omschreven.

AMK-nr.	Toponiem	Beschrijving	Datering
4711	Het Lijst (Gemertsedijk)	Urnenveld	Late Bronstijd tot IJzertijd
5166	Larense bergen (Keldonkseweg)	Nederzetting	IJzertijd
15709	Hoefse Hoef (Boterweg)	Huisterp	Late Middeleeuwen tot Nieuwe tijd
15710	Hooghuis aan de Dijk (Achterdijk)	Grafheuvel	Bronstijd tot IJzertijd

Tabel 9: AMK-terreinen zonder wettelijke bescherming

Ad. 2) Terreinen met een hoge archeologische verwachting

Dit zijn terreinen, waar op grond van de landschappelijke ligging, een grote kans is op het aantreffen van archeologische resten. In het buitengebied van de gemeente Veghel gaat het hierbij om de dekzandruggen en terreinen waarvan op basis van historische gegevens, oude kaarten, archeologische vondsten of nog aanwezige bebouwing bekend is dat er in het verleden belangrijke gebouwen (kastelen, kloosters, kerken, molens en hoeves) hebben gestaan.

Ad. 3) Terreinen met een middelhoge archeologische verwachting

Dit zijn terreinen, waar op grond van de landschappelijke ligging, een middelhoge kans is op het aantreffen van archeologische resten. In het buitengebied van de gemeente Veghel gaat het hierbij om de dekzandwellingen, delen van beekdalen binnen een straal van 150 meter van dekzandruggen en terreinen binnen een straal van 100 meter van dekzandruggen.

Ad. 4) Terreinen met een lage archeologische verwachting

Dit zijn terreinen, waar op grond van de landschappelijke ligging, een kleine kans is op het aantreffen van archeologische resten. In het buitengebied van de gemeente Veghel gaat het hierbij om de dekzandvlakten, delen van beekdalen en laagtes.

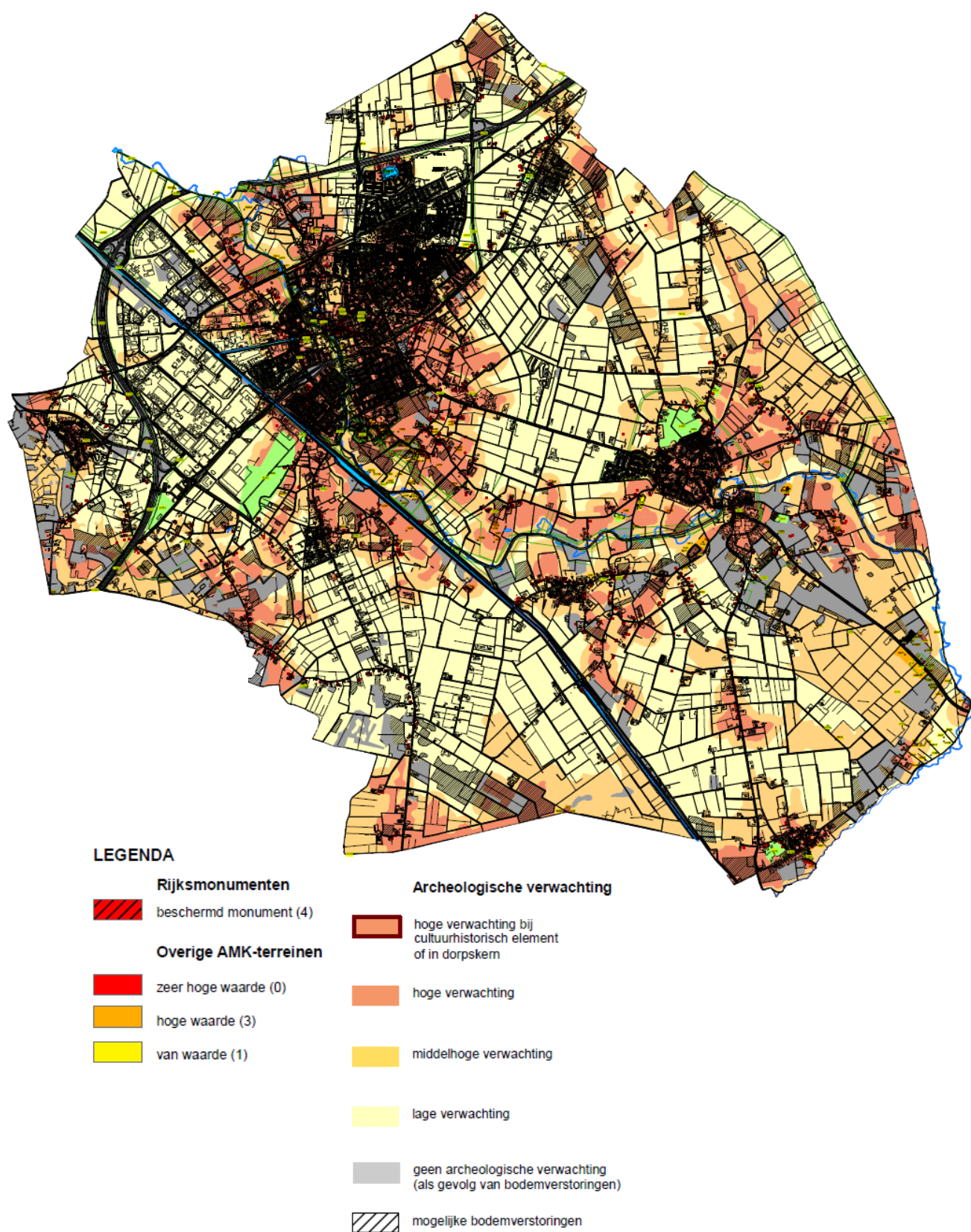
De bovenstaande categorie-indeling is, rekening houdend met het op 28 september 2006 door de toenmalige gemeenteraad vastgestelde beleidsplan 'Archeologische Monumentenzorg gemeente Veghel', vertaalt in een specifieke bestemmingsregeling. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vier dubbelbestemmingen: Waarde-Archeologie – 1, Waarde-Archeologie – 2, Waarde-Archeologie – 3 en Waarde-Archeologie – 4. Onder 'Waarde-Archeologie – 1' vallen de AMK-terreinen. Onder 'Waarde-Archeologie – 2' vallen de terreinen met een hoge archeologische verwachting. Onder 'Waarde-Archeologie – 3' vallen de terreinen met een middelhoge verwachting en onder 'Waarde-Archeologie – 4' vallen de terreinen met een lage verwachting.

Op grond van de dubbelbestemmingen dient voor een groot aantal werken en/of werkzaamheden een rapport (onderzoek) te worden overlegd waarin is aangetoond dat ter plaatse geen behoudenswaardige archeologische waarden aanwezig zijn of dat de ter plaatse aanwezige archeologische waarden niet of niet onevenredig worden geschaad. Om dit aan te tonen zal een bureauonderzoek, verkennend onderzoek, geofysisch onderzoek en/of proefsleuvenonderzoek uitgevoerd moeten worden, waarbij het voor het bevoegd gezag mogelijk is een gedegen selectiebesluit te nemen. Een dergelijk selectiebesluit omvat een onderbouwde keuze in:

- geen verder archeologisch onderzoek nodig (geen behoudenswaardige vindplaats aangetroffen);
- behoud in situ (beschermen ter plaatse van de aangetroffen vindplaats);
- behoud ex situ door middel van een opgraving (als ter plaatse beschermen niet mogelijk is);
- archeologisch begeleiden werkzaamheden (in uitzonderlijke gevallen, als behoud niet nodig is, maar toch enige informatie geborgen dient te worden).

Een hierboven aangegeven rapport (onderzoek) is niet noodzakelijk voor:

- werken, geen bouwwerken zijnde en werkzaamheden welke het normale onderhoud, beheer en/of gebruik betreffen;
- werken en werkzaamheden tot maximaal 100 m² of niet dieper dan 0,3 meter onder maaiveld binnen de dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie 2';
- werken en werkzaamheden tot maximaal 250 m² of niet dieper dan 0,3 meter onder maaiveld binnen de dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie 3';
- werken en werkzaamheden tot maximaal 10.000 m² of niet dieper dan 0,3 meter onder maaiveld binnen de dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie 4'

Afbeelding 19: Archeologische verwachtingskaart (bron: gemeente Veghel)

5. Bestemmingsregeling functies

In dit hoofdstuk wordt gekeken naar de bestemmingsregeling voor de verschillende binnen het buitengebied aanwezige functies (occupatie). Bepalend voor deze regeling is voornamelijk het beleid zoals opgenomen in de provinciale Verordening ruimte, het gemeentelijke beleid en de mogelijkheden op basis van de vigerende bestemmingsplannen.

5.1 Agrarisch

In deze paragraaf wordt gekeken naar de bestemmingsregeling voor agrarische bedrijven. Dit zijn bedrijven gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of het houden van dieren.

5.1.1 Bouwvlak toekenning

In dit bestemmingsplan worden agrarische bedrijven positief bestemd door middel van een 'bouwvlak'. Agrarische bouwvlakken zijn toegekend indien in het vigerende plan ook al een agrarisch bouwvlak aanwezig is. De oppervlakte en vorm uit de vigerende bestemmingsplannen is zoveel mogelijk gehandhaafd. Indien tijdens de inventarisatie van de bestaande situatie afwijkingen zijn geconstateerd met de vigerende bestemmingsplannen, is afhankelijk van de situatie het bouwvlak aangepast aan de bestaande situatie in het veld. Uitgangspunt voor de bouwvlaktoekenning is het in gebruik zijnde 'erf'⁷. Tot het erf wordt daarbij in ieder geval gerekend:

- bedrijfswoning(en) met bijbehorende bouwwerken;
- tuin(en);
- alle bedrijfsbebouwing (stal/loods/kassen);
- (toren)silo's;
- windmolens;
- mestsilo's/-zakken/-opslag;
- voedersilo's/-platen;
- waterbassins;
- aan- en afvoerwegen.

Daarnaast heeft de gemeente een ieder de mogelijkheid geboden voor het inzien van de concept-bouwvlakken tijdens enkele inloopdagen en via de gemeentelijke website. De reacties tijdens deze inloopdagen zijn waar mogelijk meegenomen bij de toekenning van het definitieve bouwvlak.

5.1.2 Aard van het bedrijf

Zoals in paragraaf 2.3.1 al is gebleken, telt het buitengebied van Veghel verschillende soorten agrarische bedrijven. In de regels wordt onderscheid gemaakt in:

- grondgebonden agrarische bedrijven;
- intensieve veehouderijen;
- glastuinbouwbedrijven, en;
- overig niet-grondgebonden agrarische bedrijven.

⁷ Al dan niet bebouwd perceel of een gedeelte daarvan dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, en, voor zover een bestemmingsplan of een beheersverordening van toepassing is, deze die inrichting niet verbieden.

Elk soort bedrijf kent zijn eigen specifieke regels. Deze regels worden hieronder besproken.

Grondgebonden agrarische bedrijven

Grondgebonden agrarische bedrijven hebben een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate niet in gebouwen plaatsvindt. Dit betreffen veelal akkerbouw-, (open grond) tuinbouwbedrijven en graasdierbedrijven. Grondgebonden agrarische bedrijven zijn op de verbeelding behorende bij dit bestemmingsplan niet specifiek aangeduid. De ontwikkelingsmogelijkheden voor de grondgebonden agrarische bedrijven komen overeen met de vigerende bestemmingsplannen.

Intensieve veehouderijen

Intensieve veehouderijen hebben een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt en gericht is op het houden van dieren. Dit betreffen veelal de hokdierbedrijven. Intensieve veehouderijen zijn op de verbeelding behorende bij dit bestemmingsplan voorzien van de specifieke aanduiding 'intensieve veehouderij'. De ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij zijn vastgelegd in de provinciale Verordening ruimte. Bepalend voor deze ontwikkelingsmogelijkheden is een zonering in drie gebieden: landbouwontwikkelingsgebieden, verwevingsgebieden en extensiveringsgebieden.

In de landbouwontwikkelingsgebieden heeft de intensieve veehouderij de meeste ontwikkelingsmogelijkheden. Veghel telt drie van dergelijke gebieden: Jekschotse Heide, Zijtaart en Keldonk/Boerdonk. Deze landbouwontwikkelingsgebieden zijn op de verbeelding opgenomen met de aanduiding 'reconstructiewetzone-landbouwontwikkelingsgebied'. Tegenhanger van de landbouwontwikkelingsgebieden zijn de extensiveringsgebieden. In de extensiveringsgebieden heeft de intensieve veehouderij geen ontwikkelingsmogelijkheden. Voor Veghel zijn in de provinciale Verordening ruimte alleen de natuurgebieden met daaromheen een zone van +/- 250 meter aangeduid als extensiveringsgebied. Deze extensiveringsgebieden zijn op de verbeelding opgenomen met de aanduiding 'reconstructiewetzone-extensiveringsgebied'. Veghel heeft rond haar kernen, in tegenstelling tot bijna alle andere gemeenten in Brabant, geen zone van 250 meter (kernrandzones) aangewezen als extensiveringsgebied. Toch heeft de gemeente er voor gekozen om de ontwikkelingsmogelijkheden van intensieve veehouderij in de kernrandzones gelijk te stellen aan de extensiveringsgebieden. Dit in aansluiting op de gemeentelijke beleidsregel 'Intensieve veehouderijen in kernrandzones'. In de kernrandzones zijn geen ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij. De kernrandzones zijn op de verbeelding opgenomen met de aanduiding 'reconstructiewetzone-verwevingsgebied 2'. Voor de rest van het buitengebied van de gemeente Veghel is op de verbeelding de aanduiding 'reconstructiewetzone-verwevingsgebied 1' opgenomen. In deze verwevingsgebieden is sprake van een mengeling van kansen voor intensieve veehouderij en voor de natuur. Op sommige plekken zijn ontwikkelingsmogelijkheden, op andere plekken niet. Om de hiervoor noodzakelijke afweging te maken wordt het begrip 'duurzame locatie'⁸ gehanteerd. Tot nu toe is bij de beoordeling of een locatie duurzaam is, gebruik gemaakt van de handleiding duurzame locaties van de provincie. Deze handleiding is met de inwerkingtreding van de Verordening ruimte niet meer actueel. Op basis van de provinciale Verordening kan de gemeente bepalen of een locatie duurzaam is.

⁸ Een duurzame locatie is een bestaand bouwvlak met een zodanige ligging dat het zowel vanuit milieuoogpunt als vanuit ruimtelijk oogpunt verantwoord is om ter plaatse door te laten groeien.

Daarbij gelden in ieder geval de volgende voorwaarden:

- er zijn aantoonbare ruimtelijk-economische belangen voor de lange termijn aanwezig die noodzaken tot de beoogde ontwikkeling;
- er wordt zuinig ruimtegebruik toegepast door aan te sluiten bij bestaande bebouwing of, al dan niet door herschikking, optimaal gebruik te maken van de beschikbare ruimte;
- de beoogde ontwikkeling is zowel vanuit milieuoogpunt, in het bijzonder wat betreft ammoniak, geur, fijn stof en gezondheid voor mensen, als vanuit ruimtelijk oogpunt, in bijzonder wat betreft natuur, landschap en cultuurhistorie, aanvaardbaar is.

Glastuinbouwbedrijven

Glastuinbouwbedrijven hebben een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in kassen plaatsvindt. Dit betreffen veelal groenten-, bloemen-, planten- en fruitkwekerijen. Glastuinbouwbedrijven zijn op de verbeelding behorende bij dit bestemmingsplan voorzien van de specifieke aanduiding 'glastuinbouw'.

Overig niet-grondgebonden agrarische bedrijven

Overig niet-grondgebonden agrarische bedrijven hebben net zoals intensieve veehouderijen en glastuinbouwbedrijven een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt. Dit betreffen onder andere champignon-, paddestoel-, witlof- en viskwekerijen. Overig niet-grondgebonden agrarische bedrijven zijn op de verbeelding behorende bij dit bestemmingsplan niet specifiek aangeduid.

5.1.3 Uitbreiding van bebouwing

Uitbreiding van agrarische bedrijfsbebouwing binnen het toegekende agrarisch bouwvlak is in beginsel rechtstreeks toegestaan. Uitzondering betreft oprichting van bebouwing ten behoeve van een intensieve veehouderij ter plaatse van de aanduiding 'reconstructiewetzone-extensiveringsgebied' en 'reconstructiewetzone-verwevingsgebied – 2' en ten behoeve van een geiten- en/of schapenhouderij. Intensieve veehouderijen ter plaatse van de aanduiding 'reconstructiewetzone-extensiveringsgebied' mogen niet meer bebouwing oprichten dan aanwezig of in uitvoering was op de peildatum 1 oktober 2010, krachtens een onherroepelijk verleende vergunning mag worden gebouwd dan wel gebaseerd is op een vóór 1 oktober 2010 ingediende volledige en ontvankelijke bouwaanvraag. Intensieve veehouderijen ter plaatse van de aanduiding 'reconstructiewetzone-verwevingsgebied – 2' mogen niet meer bebouwing oprichten dan aanwezig of in uitvoering was op de peildatum 1 december 2010, krachtens een onherroepelijk verleende vergunning mag worden gebouwd dan wel gebaseerd is op een vóór 1 december 2010⁹ ingediende volledige en ontvankelijke bouwaanvraag.

Geiten- en/of schapenhouderijen mogen in ieder geval tot 1 juni 2013 niet meer bebouwing oprichten dan aanwezig of in uitvoering was op de peildatum 12 december 2009 dan wel krachtens een onherroepelijk verleende vergunning mag worden gebouwd.

Het verbod op uitbreiding van de bebouwing is niet beperkt tot dierenverblijven maar geldt ook voor andere voorzieningen. Hiermee wordt voorkomen dat bebouwing ontstaat die zonder dat daar een omgevingsvergunning (bouwen) voor nodig is, in gebruik wordt genomen voor het houden van dieren.

⁹ Deze datum is bepaald op basis van de gemeentelijke beleidsregel 'Intensieve veehouderijen in kernrandzones'. In deze beleidsregel was een overgangstermijn opgenomen tot 1 december 2010. Tot 1 december 2010 konden nog nieuwe aanvragen worden ingediend.

5.1.4 Nieuwvestiging

Onder nieuwvestiging wordt verstaan de projectie van een agrarisch bouwvlak op een locatie, die, volgens het ter plaatse vigerende bestemmingsplan, niet is voorzien van een zelfstandig bouwvlak. Een dergelijke nieuwvestiging is op basis van het onderhavige bestemmingsplan niet toegestaan.

In de provinciale Verordening ruimte is voor grondgebonden agrarische bedrijven en glastuinbouwbedrijven wel een uitzondering opgenomen. Hiervoor gelden stringente voorwaarden die vragen om een individuele afweging (maatwerk). Vandaar dat deze voorwaarden niet zijn vertaald naar een specifieke afwijkingsmogelijkheid/wijzigingsbevoegdheid in het onderhavige bestemmingsplan.

5.1.5 Omschakeling naar of hervestiging van een agrarisch bedrijf

Omschakeling is het geheel of gedeeltelijk overstappen van de ene agrarische bedrijfsvorm naar de andere agrarische bedrijfsvorm dan wel het overstappen van een niet-agrarisch gebruik naar een agrarische bedrijfsvorm. Hervestiging is het verplaatsen van een bestaand agrarisch bedrijf van het ene agrarisch bouwvlak naar het andere agrarisch bouwvlak, waar de agrarische activiteiten zijn gestaakt.

Grondgebonden agrarische bedrijven

Omschakeling naar of hervestiging van een grondgebonden agrarisch bedrijf is op basis van het onderhavige bestemmingsplan overal zonder planologische procedure toegestaan.

Intensieve veehouderijen

Omschakeling naar of hervestiging van een intensieve veehouderij is op basis van het onderhavige bestemmingsplan niet toegestaan. In de provinciale Verordening ruimte is wel nog een afwijkingsmogelijkheid opgenomen. Hiervoor gelden stringente voorwaarden die vragen om een individuele afweging (maatwerk). Vandaar dat deze voorwaarden niet zijn vertaald naar een specifieke afwijkingsmogelijkheid/wijzigingsbevoegdheid in het onderhavige bestemmingsplan.

Glastuinbouwbedrijven

Omschakeling naar of hervestiging van een glastuinbouwbedrijf is op basis van het onderhavige bestemmingsplan niet toegestaan. In de provinciale Verordening ruimte is wel nog een afwijkingsmogelijkheid opgenomen. Hiervoor gelden stringente voorwaarden die vragen om een individuele afweging (maatwerk). Vandaar dat deze voorwaarden niet zijn vertaald naar een specifieke afwijkingsmogelijkheid/wijzigingsbevoegdheid in het onderhavige bestemmingsplan.

Overig niet-grondgebonden agrarische bedrijven

Omschakeling naar of hervestiging van een overig niet-grondgebonden agrarisch bedrijf is niet mogelijk, indien het bouwvlak is gelegen ter plaatse van de aanduiding 'groenblauwe mantel' of 'ecologische hoofdstructuur'. Voor de rest is het overal toegestaan zonder planologische procedure.

5.1.6 Vergroting/verandering van bouwvlakken

De afweging van een bouwvlakvergroting of –verandering voor grondgebonden agrarische bedrijven, intensieve veehouderijen, glastuinbouwbedrijven en overig niet-grondgebonden agrarische bedrijven is maatwerk. Dit wil zeggen dat de door de ondernemer gevraagde vergroting of verandering afgezet moet worden tegenover de belangen van de omgeving. Dit heeft betrekking op een groot scala aan milieuafwegingen, nabijheid van conflicterende functies (woon- /recreatiefuncties) en belangen van natuur, landschap, cultuurhistorie, archeologie en water.

Grondgebonden agrarische bedrijven

Bouwvlakvergroting of- verandering van grondgebonden agrarische bedrijven is onder voorwaarden (o.a. landschappelijke inpassing/kwaliteitsverbetering) met een wijzigingsprocedure toegestaan. Bij vergroting geldt dat de oppervlakte van het bouwvlak niet groter mag worden dan 2,5 hectare. In de provinciale Verordening ruimte is geen maximale oppervlakte opgenomen.

Intensieve veehouderijen

Bouwvlakvergroting of –verandering van intensieve veehouderijen is niet toegestaan ter plaatse van de aanduidingen: ‘reconstructiewetzone-extensiveringsgebied’ en ‘reconstructiewetzone-verwevingsgebied – 2’. Bouwvlakvergroting of –verandering is met een wijziging wel toegestaan indien het bouwvlak is gelegen ter plaatse van de aanduidingen: ‘reconstructiewetzone-landbouwontwikkelingsgebied’ of ‘reconstructiewetzone-verwevingsgebied – 1’. In dit geval dient sprake te zijn van een duurzame locatie. Daarnaast mag de oppervlakte van het bouwvlak na vergroting niet meer bedragen dan 1,5 hectare en moet minimaal 10% van het bouwvlak worden aangewend voor landschappelijke inpassing. Deze mogelijkheid geldt niet voor geiten- en/of schapenhouderijen.

Glastuinbouwbedrijven

Bouwvlakvergroting of –verandering van glastuinbouwbedrijven is onder voorwaarden (o.a. landschappelijke inpassing/kwaliteitsverbetering) met een wijzigingsprocedure toegestaan. Bij vergroting geldt dat de oppervlakte van het bouwvlak niet groter mag worden dan 4 hectare, waarvan maximaal 3 hectare netto glas.

Overig niet-grondgebonden agrarische bedrijven

Bouwvlakvergroting of- verandering van overig niet-grondgebonden agrarische bedrijven is onder voorwaarden (o.a. landschappelijke inpassing/kwaliteitsverbetering) met een wijzigingsprocedure toegestaan. Bij vergroting geldt dat de oppervlakte van het bouwvlak niet groter mag worden dan 2,5 hectare.

5.1.7 Teeltondersteunende voorzieningen

Teeltondersteunende voorzieningen zijn voorzieningen in, op of boven de grond die door agrarische bedrijven met plantaardige teelten worden gebruikt om de productie onder meer gecontroleerde omstandigheden te laten plaatsvinden. Voorbeelden zijn: aardbeiteelttafels, afdekfolies, antiworteldoek, boomteelthekken, hagelnetten, insectengaas, plastic tunnels, schaduwhallen en vraatnetten. Er is onderscheid tussen permanente teeltondersteunende voorzieningen en tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen.

Permanente teeltondersteunende voorzieningen

Permanente teeltondersteunende voorzieningen worden voor onbepaalde tijd gebruikt, zoals bakken op stellingen (aardbeien) en containervelden. Vanwege de uitstraling (ruimtelijke impact) en de (economische) duurzaamheid van de voorziening en het ontbreken van een directe relatie met het grondgebruik mogen permanente teeltondersteunende voorzieningen uitsluitend binnen het bouwvlak worden opgericht. Als het bouwvlak te klein is om de permanente voorzieningen te realiseren kan een vergroting van het bouwvlak worden aangevraagd ten behoeve van de teeltondersteunende voorzieningen.

Het gebruik van reeds bestaande, legaal opgerichte, permanente teeltondersteunende voorzieningen buiten het agrarisch bouwvlak mag als zodanig worden voortgezet.

Tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen

Naast permanente voorzieningen zijn er ook nog tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen. Onder tijdelijk wordt verstaan dat deze teeltondersteunende voorzieningen op dezelfde locatie gebruikt kunnen worden zo lang de teelt dit vereist, voor een aaneengesloten periode van maximum van 8 maanden. Deze tijdelijke voorzieningen hebben een directe relatie met het grondgebruik. De oprichting van deze voorzieningen kan buiten het bouwvlak plaatsvinden.

De mogelijkheid tot oprichting van tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen geldt niet voor percelen ter plaatse van de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur'. Daarnaast is voor percelen ter plaatse van de aanduidingen: 'leefgebied weidevogels', 'leefgebied dassen', 'leefgebied amfibieën' en 'struweel' een aanvraag omgevingsvergunning nodig.

5.1.8 Teeltondersteunende kassen

Teeltondersteunende kassen zijn ondersteunende voorzieningen, die een onderdeel zijn van de totale agrarische bedrijfsvoering van een vollegrondse tuinbouwbedrijf of boomkwekerij. Ze worden gebruikt om de bedrijfsvoering te optimaliseren. In teeltondersteunende kassen vindt de productie onder meer gecontroleerde omstandigheden plaats, waardoor gezorgd kan worden voor een verbetering van de productkwaliteit en/of arbeidsomstandigheden, teeltvervroeging of –verlating en het terugdringen van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffengebruik. In de teeltondersteunende kassen is in veel gevallen sprake van niet-grondgebonden (teelt)-processen. Een teeltondersteunende kas wordt omschreven als een teeltondersteunende voorziening, bestaande uit een agrarisch bedrijfsgebouw waarvan de wanden en het dek voornamelijk bestaan uit glas of een ander lichtdoorlatend materiaal en dienend voor de productie van gewassen onder geconditioneerde klimaatomstandigheden. Schuurkassen en permanente tunnel- of boogkassen (>1,5 meter) worden in dit geval beschouwd als een kas.

Omdat het om permanente voorzieningen gaat, die vaak niet grondgebonden zijn, zijn teeltondersteunende kassen alleen toegestaan binnen een bouwvlak. Hiervoor is in de regels tot een maximale oppervlakte van 5.000 m² een afwijkmogelijkheid opgenomen. Deze afwijkmogelijkheid geldt niet voor een bouwvlak ter plaatse van de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur' en 'groenblauwe mantel'.

5.1.9 Nevenactiviteiten

In het kader van verbrede plattelandontwikkeling kunnen verschillende nevenactiviteiten toegelaten worden in bestaande bebouwing van agrarische bedrijven. Deze nevenactiviteiten zijn direct gerelateerd aan het verder in stand te houden agrarische bedrijf; de activiteit hangt samen met de agrarische bedrijfsvoering of staat ten dienste van het bedrijf. De ontwikkeling van een nevenactiviteit is in beginsel onder voorwaarden op alle bestaande agrarische bouwvlakken toegestaan. Enkele voorwaarden zijn:

- realisatie van de nevenactiviteit binnen de bestaande bebouwing (met uitzondering van kleinschalig kamperen);
- de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven mogen niet worden beperkt;
- er dient sprake te zijn van een kwaliteitsinvestering en landschappelijke inpassing;
- er mag geen verkeersaantrekkende werking plaatsvinden;
- de nevenactiviteiten moeten ondergeschikt aan de agrarische hoofdfunctie blijven.

Hierbij valt te denken aan recreatieve functies (b.v. bed & breakfast, minicampings), caravanstalling (binnen bestaande bebouwing), agrarisch natuurbeheer, bewerking en waardevermeerdering van ter plaatse geproduceerde producten, de verkoop van streek-eigen producten en zorgboerderijen. In het bestemmingsplan is geen uitputtelijke lijst opgenomen met toegestane typen nevenactiviteiten. Op basis van de gestelde voorwaarden zullen eventuele negatieve ruimtelijke gevolgen ingekaderd worden. De nevenactiviteiten zijn door middel van afwijking mogelijk gemaakt.

Nevenactiviteiten bij een agrarisch bedrijf groeien vaak uit tot hoofdactiviteit en worden vaak als zelfstandige activiteit voortgezet bij het stoppen van de agrarische bedrijfsvoering. In dit geval is een functieverandering met bijbehorende voorwaarden zoals opgenomen in het bestemmingsplan noodzakelijk, zie hiervoor de navolgende paragraaf.

5.1.10 Vrijkomende agrarische bebouwing (VAB)

Door de beëindiging van agrarische bedrijven zal agrarische bedrijfsbebouwing leeg komen te staan. Dit kan leiden tot aantasting van de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied. Ter voorkoming van deze aantasting is in dit bestemmingsplan een regeling opgenomen voor hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing.

Bij hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing gaat de voorkeur uit naar hervestiging van een agrarische functie. Hergebruik voor wonen is aanvaardbaar, mits overtollige bedrijfsbebouwing wordt gesloopt. Hergebruik ten behoeve van een andere functie zoals agrarisch verwante en agrarisch-technische hulpbedrijven, zorgvoorzieningen, recreatie, statische opslag en kleinschalige bedrijvigheid is onder voorwaarden mogelijk.

Voor het buitengebied komt het reguliere VAB-beleid voort uit de gemeentelijke Gebiedsvisie Buitengebied in Ontwikkeling. Hierbij is, onder voorwaarden, beperkt ruimte voor niet aan het buitengebied gebonden bedrijvigheid. In zijn algemeenheid geldt dat:

- overtollige agrarische bedrijfsbebouwing dient te worden gesloopt.
- in geen enkele situatie meer bedrijfsbebouwing mag worden toegevoegd dan het bestaande oppervlak.
- het perceel moet landschappelijk worden ingepast. De (groene) inpassing en het verbod op buitenopslag is eenduidig opgenomen in de bestemmingsplanregels.

5.1.11 Huisvesting van tijdelijke werknemers

In de Beleidsnota 'Huisvesting tijdelijke seizoensarbeiders'¹⁰ is een kader opgesteld voor de huisvesting van tijdelijke werknemers. Voor de piekbelasting, de extra behoefte in de zaai-, poot en oogsttijd is tijdelijke huisvesting op een agrarisch perceel in het buitengebied mogelijk. Dit beleid is nog niet verankerd in een bestemmingsplanregeling voor het buitengebied. Daardoor moet in de huidige situatie steeds een buitenplanse afwijkingsprocedure worden toegepast.

Er is sprake van een nog steeds in ontwikkeling zijnd onderwerp. Aard en duur van de huisvesting zijn aan veranderingen onderhevig. Was er eerst vooral sprake van een tijdelijke behoefte, nu is er tevens sprake van een permanente behoefte aan huisvesting van tijdelijke arbeidskrachten. Hierbij kan worden gedacht aan (agrarische) bedrijven met een permanente arbeidsbehoefte die blijkens de praktijk alleen kan worden vervuld door de inzet van arbeidsmigranten. Uitgangspunt is dat mensen die langdurig in de gemeente Veghel verblijven over zelfstandige huisvesting dienen te kunnen beschikken. Wel valt te accepteren dat mensen gedurende maximaal 6 maanden per kalenderjaar in onzelfstandige woonruimten worden gehuisvest. Het onderhavige bestemmingsplan biedt mogelijkheden hiervoor.

Een agrarisch bedrijf mag tijdelijke werknemers in een bedrijfswoning of in een deel van het bedrijfsgebouw huisvesten als deze werknemers noodzakelijk zijn voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering. De noodzaak van het huisvesten van tijdelijke werknemers en van de daarmee gemoeide termijn dient te worden vastgesteld aan de hand van een advies van de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen (AAB). De huisvesting is bestemd voor werknemers die alleen werkzaamheden verrichten voor het bedrijf waar ze gehuisvest zijn. De AAB toetst hoeveel werknemers noodzakelijk zijn voor een doelmatige bedrijfsvoering en in welke periode(n) die noodzaak tot huisvesting van werknemers geldt. Met de provincie Noord-Brabant zijn afspraken gemaakt over de voorwaarden/eisen die gesteld dienen te worden voor de huisvesting van tijdelijke werknemers bij een agrarisch bedrijf. Deze voorwaarden zijn in het onderhavige bestemmingsplan vertaald in een specifieke wijzigingsbevoegdheid.

Huisvesting kan plaatsvinden in de bestaande bedrijfswoning of in bestaande of nieuwe bedrijfsgebouwen. Het totaal aantal op een bedrijfslocatie woonachtige personen bedraagt maximaal 60. In een bedrijfswoning mogen zich na afwijking maximaal 15 personen vestigen. In een bedrijfsgebouw mogen maximaal 60 personen worden gehuisvest, mits met het oog op toezicht een bestaande bedrijfswoning aanwezig is op het perceel. De tijdelijkheid van de bewoning dient voor elke afzonderlijke werknemer te worden aangetoond door middel van een nachtregister. Overschrijding van de maximale periode van 6 maanden, of het niet voeren van een deugdelijke administratie leidt tot intrekking van de vergunning, daar deze rechtstreeks is verbonden aan de noodzaak van het aantal benodigde arbeidskrachten en de benodigde periode(n) van huisvesting en heeft handhaving tot gevolg.

5.1.12 Kleinschalig kamperen

Kleinschalig kamperen bij agrarische bedrijven is binnen het bouwvlak rechtstreeks mogelijk. Buiten het bouwvlak is het mogelijk op basis van een afwijking. De omvang mag maximaal 30 standplaatsen bedragen. Indien de standplaatsen buiten het bouwvlak worden gesitueerd, dient te worden voorzien in een zorgvuldige landschappelijke op basis van een erfbeplantingsplan. Sanitaire voorzieningen zijn toegestaan in bestaande bebouwing tot een maximum van 150 m².

¹⁰ Beleidsnota Huisvesting tijdelijke seizoensarbeiders, gemeente Veghel, 14 december 2006

5.1.13 Schuilgelegenheden (dierenverblijven)

Bij voorkeur worden schuilgelegenheden voor vee binnen een bouw- of bestemmingsvlak opgericht. Is dit niet mogelijk dan kan hiervan onder voorwaarden worden afgeweken. Deze schuilgelegenheden dienen dan, zoveel als mogelijk, nabij het bouw- of bestemmingsvlak gerealiseerd te worden. Tevens dienen de schuilgelegenheden landschappelijk te worden ingepast en dient sprake te zijn van een aantoonbare noodzakelijkheid en doelmatigheid in het kader van dierenwelzijn.

Echter zijn er ook situaties denkbaar waarbij de dieren verder van het bouw- of bestemmingsvlak, in een wei op afstand, staan. In dergelijke situaties is soms ook een schuilgelegenheid gewenst. Binnen de bos- en natuurgebieden zijn schuilgelegenheden niet toegestaan. Daar waar een schuilgelegenheid geen afbreuk doet aan het landschap, kan met een omgevingsvergunning worden afgeweken voor een schuilgelegenheid. In overleg met de gemeente zal de uiteindelijke plek worden bepaald waardoor een goede landschappelijke inpassing bereikt kan worden. Vaak is dit aan de rand van het perceel aansluitend op aanwezige bomen en struiken. Zichtlijnen dienen zoveel mogelijk intact te blijven. Verder wordt een compacte bouw en indien mogelijk concentratie van schuilgelegenheden van diverse eigenaren gestimuleerd. Hierdoor wordt versnippering tegen gegaan.

5.2 Niet-agrarische bedrijven

5.2.1 Bestaande niet-agrarische bedrijven

Voor het buitengebied worden twee niet – agrarische bedrijfscategorieën onderscheiden: semi-agrarische bedrijven en overige niet-agrarische bedrijven.

Semi -agrarische bedrijven

Dit betreft zowel agrarisch technisch hulpbedrijven als agrarisch verwante bedrijven. Agrarisch technische hulpbedrijven zijn gericht op het verlenen van diensten aan agrarische bedrijven door middel van het telen van gewassen, het houden van dieren of de toepassing van andere landbouwkundige methoden, met uitzondering van mestbewerking. Voorbeelden van agrarisch-technische hulpbedrijven zijn: grootveeklinieken, KI-stations, mestopslag- en mesthandelsbedrijven, loonwerkbedrijven (inclusief verhuurbedrijven voor landbouwwerktuigen), veetransportbedrijven, veehandelsbedrijven. Agrarisch verwante bedrijven zijn gericht op het verlenen van diensten aan particulieren of niet-agrarische bedrijven door middel van het telen van gewassen, het houden van dieren of de toepassing van andere landbouwkundige methoden. Voorbeelden van agrarisch verwante bedrijven zijn: groencomposteringsbedrijven, hondenkennels, hoveniersbedrijven, instellingen voor agrarisch praktijkonderwijs, proefbedrijven, volkstuinen.

Aan de bestaande agrarisch-technische hulpbedrijven en agrarisch verwante bedrijven is een strak begrensd bestemmingsvlak om de bestaande voorzieningen toegekend. Per bedrijf is de omvang van de feitelijk aanwezige bestaande vergunde bebouwing, exclusief de bebouwde oppervlakte van de bedrijfswoning en daarbij behorende bouwwerken, op de verbeelding vastgelegd. Onder voorwaarden wordt via een omgevingsvergunningsmogelijkheid voor het afwijken van de bouwregels een eenmalige maximale bebouwingsuitbreiding met 25% van de bestaande, vastgelegde bebouwingsoppervlakte geboden.

Overige niet-agrarische bedrijven

Uitgangspunt is, dat bedrijven zonder functionele binding met het buitengebied thuis horen in een kern of op een bedrijventerrein. In beginsel dienen bedrijven dus uit het buitengebied geweerd te worden. Voor alle bestaande niet aan het buitengebied gebonden bedrijven wordt verplaatsing naar een meer geschikte locatie voorgestaan en voor bedrijven die hun bedrijfsvoering eindigen wordt een geschiktere vorm van hergebruik nagestreefd waarbij sanering van overtollige gebouwen plaats dient te vinden.

Aan de bestaande niet aan het buitengebied gebonden bedrijven is een strak begrensd bestemmingsvlak om de bestaande voorzieningen toegekend. Alle positief bestemde bedrijven zijn op hun huidige functie vastgelegd. De bedrijven mogen uitsluitend worden uitgeoefend op de plaats waar ze gelokaliseerd zijn. Per bedrijf is de omvang van de feitelijk aanwezige bestaande vergunde bebouwing, exclusief de bebouwde oppervlakte van de bedrijfswoning en daarbij behorende bouwwerken, op de verbeelding vastgelegd. Onder voorwaarden wordt via een omgevingsvergunningsregeling voor het afwijken van de bouwregels eenmalig een maximale bebouwingsuitbreiding met 15% van de bestaande, vastgelegde bebouwingsoppervlakte geboden.

Omschakeling van een bestaand bedrijf naar een lichter bedrijf, dat wil zeggen een bedrijf met eenzelfde of lagere milieucategorie is onder voorwaarden toegestaan in het gehele buitengebied via een afwijkingsmogelijkheid.

5.2.2 Nieuwe niet-agrarische bedrijven

Nieuwvestiging van niet-agrarische bedrijven, middels het creëren van een nieuw bestemmingsvlak, is uitgesloten. Onder voorwaarden is het echter wel mogelijk om via functiewijziging op een voormalige agrarische bedrijfslocatie een agrarisch verwant of agrarisch technisch hulpbedrijf te vestigen. Sloop van bebouwing en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit staat hierbij centraal. Het beleid is nader uitgewerkt in paragraaf 5.1.10.

5.3 Woningen

Zoals al gebleken uit paragraaf 2.3.3 staan in het buitengebied van Veghel zowel burgerwoningen als (agrarische) bedrijfswoningen. In deze paragraaf wordt gekeken naar de bestemmingsregeling voor burger- en bedrijfswoningen. Daarnaast wordt ook gekeken naar afgeleide zaken die ten aanzien van de woonfunctie gefaciliteerd moeten worden. Hierbij valt te denken aan een beroep- of bedrijf aan huis en in- en bijwoning.

5.3.1 Burgerwoningen

Bestemmingsvlak toekenning

Aan bestaande legaal aanwezige burgerwoningen met de bijbehorende erven en tuinen is een bestemming 'Wonen' toegekend. In principe wordt aan alle woningen een afzonderlijk bestemmingsvlak toegekend en wordt in de regels aangegeven dat er per bestemmingsvlak maximaal 1 woning gerealiseerd mag worden. In enkele situaties zijn er meer woningen legaal binnen een bestemmingsvlak aanwezig en maakt de kadastrale eigendomssituatie het niet mogelijk hier een goede ruimtelijke scheiding aan te brengen. In die gevallen wordt aan het bestemmingsvlak een cijfer toegevoegd dat aangeeft hoeveel woningen hier maximaal aanwezig mogen zijn.

De oppervlakte en vorm uit de vigerende bestemmingsplannen is zoveel mogelijk gehandhaafd. Indien tijdens de inventarisatie van de bestaande situatie afwijkingen zijn geconstateerd met de vigerende bestemmingsplannen, is afhankelijk van de situatie het bestemmingsvlak aangepast aan de bestaande situatie in het veld. Uitgangspunt voor de bestemmingsvlaktoekenning is het in gebruik zijnde 'erf'¹¹. Daarnaast heeft de gemeente een ieder de mogelijkheid geboden voor het inzien van de concept-bestemmingsvlakken tijdens enkele inlooptagen en via de gemeentelijke website. De reacties tijdens deze inlooptagen zijn waar mogelijk meegenomen bij de toekenning van het definitieve bestemmingsvlak.

Inhoud

Voor burgerwoningen geldt in het kader van zuinig ruimtegebruik een maximale inhoudsmaat van 600 m³ (exclusief ondergrondse ruimtes, maar inclusief aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen), tenzij:

- de woning bij vaststelling van dit bestemmingsplan al een grotere inhoud heeft. In dat geval geldt deze inhoud als maximale inhoudsmaat;
- de woning deel uit maakt van een bestaande boerderij die al groter is dan 600 m³. In dat geval mag de gehele boerderij gebruikt worden als woning;
- binnen het betreffende bestemmingsvlak een overmaat aan bijgebouwen (voormalige bedrijfsbebouwing) aanwezig is. Hiervoor geldt een sloopbonusregeling. De maximale inhoud van een burgerwoning mag in dit geval worden verruimd in ruil voor kwaliteitsverbetering in de vorm van sloop. Bij sloop mag 25% van de afgebroken oppervlakte worden teruggebouwd ten behoeve van vergroting van de woning (inhoud) tot een absoluut maximum van 900 m³. Er geldt altijd dat de betreffende bijgebouwen, boven de bij woningen toegestane maat, volledig moeten worden afgebroken.

De sloopbonusregeling ten aanzien van de inhoud kan gecombineerd worden met de sloopbonusregeling ten aanzien van de oppervlakte aan vrijstaande bijgebouwen (zie hierna).

Bijgebouwen

Per woning geldt voor vrijstaande bijgebouwen en overkappingen een gezamenlijke maximale oppervlakte van 100 m², tenzij binnen het betreffende bestemmingsvlak een overmaat aan bijgebouwen (voormalige bedrijfsbebouwing) aanwezig is. Hiervoor geldt een sloopbonusregeling. De maximale oppervlakte mag in dit geval worden verruimd in ruil voor kwaliteitsverbetering in de vorm van sloop. Bij sloop mag 25% van de afgebroken oppervlakte worden teruggebouwd ten behoeve van vergroting van de bijgebouwen tot een absoluut maximum van 200 m².

Nieuwe burgerwoningen

Nieuwbouw van burgerwoningen wordt in principe niet toegestaan. Alleen onder speciale condities is nieuwbouw aan de orde, bijvoorbeeld als rechtstreeks wordt voldaan aan de regeling Ruimte voor Ruimte (woning bij beëindiging van een intensieve veehouderij, in ruil voor het inleveren van fosfaatrechten en de sloop van overtollige bedrijfsbebouwing) of in het kader van behoud van cultuurhistorie.

¹¹ Al dan niet bebouwd perceel of een gedeelte daarvan dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, en, voor zover een bestemmingsplan of een beheersverordening van toepassing is, deze die inrichting niet verbieden.

In het kader van behoud cultuurhistorie is in het onderhavige bestemmingsplan voor Rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten en overige cultuurhistorisch waardevolle bebouwing een splitsingsmogelijkheid opgenomen. De Ruimte-voor-Ruimte regeling is evenals de landgoederenregeling gezien de stringente voorwaarden (veelal maatwerk) niet met een afwijkingsmogelijkheid of wijzigingsbevoegdheid in het onderhavige bestemmingsplan meegenomen.

Vervangende nieuwbouw van woningen is alleen mogelijk ter plaatse van de bestaande funderingen en, in geval van uitbreiding, daar direct op aansluitend. Herbouw op een andere plek in het bestemmingsvlak is alleen mogelijk op grond van een binnenplanse afwijking. Hierbij geldt dat de nieuwe situering geen beperking mag opleveren voor de bedrijfsvoering of –ontwikkeling van omliggende (agrarische) bedrijven. Daarnaast dient de sloop van de bestaande woning verzekerd te zijn.

Hobbymatig agrarisch gebruik

In het buitengebied komt hobbymatig agrarisch gebruik veelvuldig voor. Vaak is een gezamenlijke oppervlakte van 100 m² aan vrijstaande bijgebouwen en overkappingen onvoldoende voor dit hobbymatig gebruik. Gezien de omvang ervan, vervult deze functie een steeds belangrijkere rol in het beheer van het landschap. Om die reden is een afwijkingsbevoegdheid opgenomen om het gezamenlijke oppervlak aan vrijstaande bijgebouwen en overkappingen te vergroten tot 150 m². Als voorwaarde geldt dat de extra bijgebouwen zijn bedoeld voor het hobbymatig houden van vee. Daarnaast dient het bouwperceel behorende bij de woning een minimale omvang van 1 hectare te hebben.

Paardenbakken

Ook het hobbymatig houden van paarden komt veel voor bij burgerwoningen. Vaak wil men daarvoor een paardenbak realiseren. Binnen het bestemmingsvlak is dat zonder meer mogelijk. Vaak ontbreekt echter de ruimte voor een paardenbak binnen het bestemmingsvlak. Om toch mogelijkheden te bieden, kan via een afwijkingsmogelijkheid en onder voorwaarden een paardenbak aansluitend aan het bestemmingsvlak mogelijk worden gemaakt.

Kleinschalig kamperen bij een burgerwoning

Binnen of aansluitend aan een bestemmingsvlak ‘Wonen’ is kleinschalig kamperen toegestaan. Daarbij geldt dezelfde regeling als kleinschalig kamperen bij een agrarisch bedrijf buiten het bouwvlak.

5.3.2 Bedrijfswoningen

In dit bestemmingsplan worden de legaal aanwezige (agrarische) bedrijfswoningen positief bestemd. Uitgangspunt is dat alle volwaardige agrarische bedrijven recht hebben op één bedrijfswoning. Voor niet-volwaardige agrarische bedrijven waar (nog) geen bedrijfswoning aanwezig is, is een mogelijkheid opgenomen om alsnog een bedrijfswoning te kunnen bouwen, indien het bedrijf uitgroeit naar een volwaardig bedrijf. Naast de volwaardigheid dient tevens de noodzakelijkheid ten behoeve van een doelmatige bedrijfsvoering door de onafhankelijke AAB (agrarische adviescommissie bouwvragen) te worden getoetst, waarbij de noodzaak van een nieuwe eerste bedrijfswoning niet het gevolg mag zijn van een eerder aanwezige, doch afgestoten bedrijfswoning.

Voor een bedrijfswoning geldt een maximale inhoud van 600 m³ en voor een agrarische bedrijfswoning geldt een maximale inhoud van 750 m³ (exclusief ondergrondse ruimtes, maar inclusief aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen), tenzij:

- de bedrijfswoning bij het rechtskracht verkrijgen van dit plan al een grotere inhoud heeft. In dat geval geldt deze inhoud als maximale inhoudsmaat;
- de bedrijfswoning deel uit maakt van een bestaande boerderij die al groter is dan 750 m³. In dat geval mag de gehele boerderij gebruikt worden als woning.

De oppervlakte aan vrijstaande bijgebouwen en overkappingen mag net zoals bij burgerwoningen niet meer bedragen dan 100 m².

5.3.3 In- en bijwoning (mantelzorg)

In het kader van mantelzorg¹² is er een toenemende behoefte aan in- en bijwoning van bijvoorbeeld zorgbehoevende familieleden of een gehandicapt kind. De regels voor deze in- en bijwoning heeft de gemeente vastgelegd in de beleidsnota 'in- en bijwoning'.

Inwoning

Huisvesting ten behoeve van mantelzorg die plaatsvindt in dezelfde woning, al dan niet in een aan- of uitbouw van de bestaande woning, noemen we inwoning. Om van inwoning te kunnen spreken dient sprake te zijn van een gezamenlijke toegang. Ook zijn aparte nutsvoorzieningen niet toegestaan. De voorkeur gaat uit naar vormen van huisvesting in de woning zelf (inwoning). Inwoning wordt in het onderhavige bestemmingsplan rechtstreeks toegestaan. Bij inwoning is en blijft er sprake van de huisvesting van één huishouden in (een complex van) gebouwen die op grond van het bestemmingsplan bestemd zijn voor woondoeleinden.

Bijwoning

In de praktijk blijkt behoefte te bestaan aan een woonvorm in een (vrijstaand of aangebouwd) bijgebouw, omdat dit meer privacy met zich mee brengt. Onder strikte condities kan aan een tijdelijke bewoning van het bijgebouw medewerking worden verleend. Het uitgangspunt is dat er sprake is en blijft van één huishouden op het perceel, waarbij een gedeelte van het huishouden in een bijgebouw is gehuisvest. Er kan dus nooit en te nimmer sprake zijn van een zelfstandige woning. Om per situatie een goede afweging te maken, is een afwijkingsmogelijkheid in het bestemmingsplan opgenomen. Dit waarborgt een zorgvuldige afweging van belangen.

5.3.4 Beroep- en bedrijf aan huis

Beroep aan huis

Bij alle woningen (bedrijfswoning en burgerwoning) is het uitoefenen van een beroep aan huis bij recht toegestaan. Onder een beroep aan huis wordt verstaan: een beroep, gericht op het beroepsmatig verlenen van diensten op administratief, zakelijk, maatschappelijk, juridisch, (para)medisch, therapeutisch, lichaamsverzorgend, ontwerptechnisch of kunstzinnig of hiermee gelijk te stellen gebied, dat door de gebruiker van een woning in die woning of een bijbehorend bijgebouw wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie overeenkomt.

¹² het bieden van zorg aan eenieder die hulpbehoevend is op het fysieke, psychische en/of sociale vlak, op vrijwillige basis en buiten organisatorisch verband

Bedrijf aan huis

Daarnaast kan via een afwijking bij alle woningen (bedrijfswoning en burgerwoning) tevens het uitoefenen van een aan huis verbonden bedrijf mogelijk worden gemaakt. Hieronder wordt verstaan: een bedrijf, gericht op het beroepsmatig verlenen van diensten en zorg of het uitoefenen van (ambachtelijke) bedrijvigheid door middel van handwerk, die door zijn beperkte omvang, door de gebruiker van een woning in die woning of bij die woning kan worden uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie overeenkomt.

5.3.5 Bed & Breakfast

Een Bed & Breakfast versterkt, net als het kleinschalig kamperen, de recreatieve functie van het buitengebied. Het vestigen van een Bed & Breakfast is via een omgevingsvergunning mogelijk in zowel (agrarische) bedrijfswoningen als burgerwoningen. Hierbij geldt als voorwaarde dat de Bed & Breakfast gesitueerd wordt in de woning en een maximum oppervlakte heeft van 50 m². Hierbij dient de woonfunctie de hoofdfunctie te blijven.

5.4 Recreatie

De gemeente wil ruimte bieden aan de ontwikkeling van recreatie. Ook in het provinciaal ruimtelijk beleid wordt recreatie gezien als een activiteit die een belangrijke bijdrage (kan leveren) levert aan het behoud van de kwaliteit van het buitengebied.

5.4.1 Bestaande recreatiebedrijven

Het buitengebied van de gemeente Veghel telt momenteel drie recreatiebedrijven. Deze recreatiebedrijven zijn in tegenstelling tot het vigerende bestemmingsplan voorzien van een specifieke bestemming. Dit betreft de bestemming 'Recreatie'. Binnen deze bestemming is met een (functie)aanduiding aangegeven welke categorie (bv. een camping of een speelpark) recreatie is toegestaan. Daarnaast is met een (bouw)aanduiding de maximaal toegestane oppervlakte aan bedrijfsbebouwing, exclusief de bebouwde oppervlakte van de bedrijfswoning en daarbij behorende bouwwerken, aangegeven. Onder voorwaarden wordt via een omgevingsvergunningsmogelijkheid voor het afwijken van de bouwregels een eenmalige maximale bebouwingsuitbreiding met 15% van de bestaande, vastgelegde bebouwingsoppervlakte geboden. Daarnaast is buiten het binnen het bestemmingsvlak aangegeven bouwvlak de mogelijkheid aanwezig om extra kleine bouwwerken te bouwen tot maximaal 150 m².

5.4.2 Nieuwe recreatiebedrijven

Nieuwvestiging van recreatiebedrijven, middels het creëren van een nieuw bestemmingsvlak, is uitgesloten. Onder voorwaarden is het echter wel mogelijk om via functiewijziging op een recreatiebedrijf te vestigen. Sloop van bebouwing en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit staat hierbij centraal. Het beleid is nader uitgewerkt in paragraaf 5.1.10.

5.4.3 Extensief dagrecreatief medegebruik

Het buitengebied van de gemeente is aantrekkelijk voor extensief dagrecreatief medegebruik zoals wandelen en fietsen. Er zijn diverse (bewegwijzerde) fiets- en wandelroutes. Het bestemmingsplan biedt ruimte voor de realisatie van deze routestructuren. Extensief dagrecreatief medegebruik is in principe binnen alle bestemmingen rechtstreeks mogelijk.

Daarnaast is het binnen alle bestemmingen mogelijk om kleinschalige voorzieningen ten behoeve van het dagrecreatief medegebruik (bijvoorbeeld picknick voorzieningen, informatieborden en bewegwijzering) te realiseren.

5.4.4 Evenemententerreinen

Voor terreinen waar (jaarlijks) terugkerende evenementen plaatsvinden is een regeling opgenomen in het bestemmingsplan. Dit is gebeurd door middel van een aanduiding op de verbeelding. Het gaat hierbij vooral om terreinen waar al sinds vele jaren kermissen of volksfeesten worden gehouden. Overigens kennen de Wet ruimtelijke ordening en het Besluit ruimtelijke ordening een algemene mogelijkheid om een buitenplanse afwijking te verlenen voor het houden van evenementen waarin het bestemmingsplan zelf niet voorziet.

5.5 Horeca

5.5.1 Bestaande horecabedrijven

Het buitengebied van de gemeente Veghel telt momenteel twee horecabedrijven. Deze horecabedrijven zijn in tegenstelling tot het vigerende bestemmingsplan voorzien van een specifieke bestemming. Dit betreft de bestemming 'Horeca'. Binnen deze bestemming is met een (functie)aanduiding aangegeven welke categorie (bv. een restaurant of een hotel) horeca is toegestaan. Daarnaast is met een (bouw)aanduiding de maximaal toegestane oppervlakte aan bedrijfsbebouwing aangegeven. Onder voorwaarden wordt via een omgevingsvergunning voor het afwijken van de bouwregels een eenmalige maximale bebouwingsuitbreiding met 15% van de bestaande, vastgelegde bebouwingsoppervlakte geboden.

5.5.2 Nieuwe horecabedrijven

Nieuwvestiging van horecabedrijven, middels het creëren van een nieuw bestemmingsvlak, is uitgesloten. Onder voorwaarden is het echter wel mogelijk om via functiewijziging op een voormalige agrarische bedrijfslocatie een horecabedrijf te vestigen. Sloop van bebouwing en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit staat hierbij centraal. Het beleid is nader uitgewerkt in paragraaf 5.1.10.

5.5.3 Ondersteunende horeca

In het buitengebied zijn horeca-activiteiten ook als ondergeschikte en ondersteunende nevenactiviteit toegestaan binnen andere bestemmingen. Hierbij valt niet alleen te denken aan kantines bij sportterreinen of recreatiebedrijven, maar ook aan kleinschalige horeca bij agrarische bedrijven.

De in dit bestemmingsplan opgenomen regeling sluit aan op de in september 2011 door TOP Brabant¹³ opgestelde notitie 'Visie op de horeca in het buitengebied in Brabant'.

¹³ Een samenwerkingsverband van RECRON, HISWA Vereniging, Koninklijke Horeca Nederland, Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO), Kamers van Koophandel Brabant en Zuidwest Nederland, Brabants Zeeuwse Werkgeversvereniging (BZW) en Vereniging Kampeerboeren (VeKaBo).

5.6 Sport

5.6.1 Bestaande sportvoorzieningen

Het buitengebied van de gemeente Veghel telt momenteel meerder sportvoorzieningen. Deze sportvoorzieningen zijn in tegenstelling tot het vigerende bestemmingsplan voorzien van een specifieke bestemming. Dit betreft de bestemming 'Sport'. Binnen deze bestemming is met een (functie)aanduiding aangegeven welke categorie (bv. een manege of sportcomplex) sport is toegestaan. Daarnaast is met een (bouw)aanduiding de maximaal toegestane oppervlakte aan bedrijfsbebouwing aangegeven. Onder voorwaarden wordt via een omgevingsvergunning voor het afwijken van de bouwregels een eenmalige maximale bebouwingsuitbreiding met 15% van de bestaande, vastgelegde bebouwingsoppervlakte geboden.

De maneges die onderdeel zijn van een agrarisch bedrijf zijn ondergebracht onder de bestemming 'Agrarisch' met daarbij de specifieke aanduiding 'gebruiksgerichte paardenhouderij'. De hondensportterreinen die liggen in de Eerdse Bergen zijn ondergebracht onder de bestemming 'Bos' met daarbij een specifieke aanduiding.

5.6.2 Nieuwe sportvoorzieningen

Nieuwvestiging van sportvoorzieningen, middels het creëren van een nieuw bestemmingsvlak, is uitgesloten. Ook via functiewijziging op een voormalige agrarische bedrijfslocatie is het niet mogelijk een sportvoorziening te realiseren.

6. Bestemmingsregeling water

Voor elke ruimtelijk plan is het opstellen van een waterparagraaf verplicht. In dit hoofdstuk wordt verwoord hoe er in het project met de aspecten water en ruimte rekening wordt gehouden, in relatie tot enerzijds het waterbeleid en anderzijds de waterhuishouding.

6.1 Beleid en regelgeving

Relevante beleidsstukken op het gebied van water zijn de Europese Kaderrichtlijn Water, het Nationaal Bestuursakkoord Water, het Nationaal Waterplan, het Provinciaal Waterplan en het Waterbeheerplan van het waterschap. Belangrijkste gezamenlijke punt uit deze beleidsstukken is dat water een belangrijk sturend element is in de ruimtelijke ordening. Water legt een ruimteclaim op het (stads)landschap waaraan voldaan moet worden. De bekende driestapsstrategieën 'vasthouden-bergen-afvoeren (waterkwantiteit)' en 'voorkomen-scheiden-zuiveren (waterkwaliteit)' zijn leidend.

6.1.1 Europese Kaderrichtlijn Water

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is op 22 december 2000 in werking getreden. In deze Kaderrichtlijn wordt aan alle lidstaten gevraagd om resultaten te boeken met het schoonhouden en schoonmaken van het water in stad en land (chemisch kwaliteitsdoel) en het beschermen en ontwikkelen van natuur (ecologisch kwaliteitsdoel). De afspraken moeten er voor zorgen dat iedere lidstaat ervoor zorgt dat de kwaliteit van het oppervlaktewater en het grondwater in 2015 op orde is. Uitgangspunt is een indeling in stroomgebieden. De gemeente Veghel valt onder het deelstroomgebied Maas. In 2009 is het stroomgebiedbeheerplan vastgesteld, waarin de doelen, maatregelen en kosten zijn beschreven om aan het gewenste kwaliteitsniveau voor water te voldoen.

6.1.2 Nationaal Bestuursakkoord Water

Midden jaren negentig ondervinden verschillende delen van Nederland regelmatig overlast van water. Dit heeft maatschappelijk en politiek de vraag doen rijzen of Nederland zijn waterhuishoudkundige situatie nog wel op orde heeft. En of we wel voldoende zijn voorbereid voor de 21e eeuw op de veranderingen in ons klimaat, ruimte en grondgebruik. Naar aanleiding van deze problematiek is de Commissie Waterbeheer 21^e eeuw ingesteld. Deze commissie heeft in haar advies van augustus 2000 gepleit voor 'Ruimte voor Water'. Het Kabinet heeft deze aanbevelingen verwoord in het kabinetsstandpunt 'Anders omgaan met water' en 'Ruimte voor de Rivier'.

Dit heeft uiteindelijk geleid tot het Nationaal Bestuursakkoord Water. In dit akkoord hebben het Rijk en Interprovinciaal Overleg, de Unie van Waterschappen en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten afspraken gemaakt over een gezamenlijke aanpak van de waterproblematiek. Het akkoord heeft tot doel om in de periode tot 2015 het watersysteem in Nederland te verbeteren en op orde te houden.

6.1.3 Nationaal Waterplan

Het Nationaal Waterplan (NWP) is het rijksplan voor het waterbeleid. Het Nationaal Waterplan is in december 2009 vastgesteld. Het NWP beschrijft de maatregelen die in de periode 2009-2015 genomen moeten worden om Nederland ook voor toekomstige generaties veilig en leefbaar te houden en de kansen die water biedt te benutten.

De doelstelling van het NWP is van Nederland een veilige en leefbare delta te maken (houden), nu en in de toekomst. De stroomgebiedbeheerplannen zijn een bijlage van het NWP.

6.1.4 Provinciaal Waterplan (provincie Noord-Brabant)

Het Provinciaal Waterplan bevat het strategische waterbeleid van de provincie Noord-Brabant voor de periode 2010-2015. Het plan doorloopt samen met de plannen van het Rijk en de waterschappen een 6-jarige beleidscyclus die is afgestemd op de verplichtingen uit de Kaderrichtlijn Water. Naast beleidskader is het Provinciaal Waterplan ook toetsingskader voor de taakuitoefening van lagere overheden op het gebied van water. In het plan hanteert de provincie de principes van de people-planet-profitbenadering. In Noord-Brabant zijn deze uitgangspunten vertaald in de Telos-driehoek. Vanuit de sociaal-maatschappelijke invalshoek (people) krijgen veiligheid tegen overstroming, bescherming tegen wateroverlast, een betrouwbare openbare watervoorziening en goede recreatievoorzieningen aandacht. Vanuit de economische invalshoek (profit) heeft dit plan aandacht voor onder meer een goede watervoorziening voor industrie en landbouw en voor het transport over water. De derde invalshoek (planet) gaat uit van het water als voorwaarde voor een gezonde leefomgeving voor mens en natuur. Belangrijke thema's in dat kader zijn de verbetering van de waterkwaliteit, de verdrogingsbestrijding en de meer natuurlijke inrichting van onze watersystemen.

Deze driedeling (people-planet-profit) heeft geleid tot de volgende in ruimtelijk opzicht van belang zijnde wateraspecten:

- de gebieden voor hoogwaterbescherming;
- de regionale waterbergingsgebieden;
- de zoekgebieden voor behoud en herstel watersystemen;
- de natte natuurplek met bijbehorende attentiegebieden;
- de beschermingszones voor grondwaterwinningen voor de openbare watervoorziening;
- de beschermingszones voor innamepunten van drinkwater uit oppervlaktewater;
- de wijstgebieden.

6.1.5 Waterbeheerplan (waterschap Aa en Maas)

Het waterbeheerplan 2010-2015 maakt inzichtelijk wat waterschap Aa en Maas in de planperiode van zes jaar gaat doen. Het doel is om het watersysteem en de afvalwaterketen op orde te houden. Het beheer van water door het waterschap bepaalt mede dat mensen en dieren leven in een veilige, schone en prettige omgeving. Met haar waterbeleid streeft het waterschap Aa en Maas naar:

- *Veilig en bewoonbaar gebied*; investeren in het verbeteren van dijken zodat de veiligheid tegen overstromingen blijft gewaarborgd.
- *Voldoende water*; de knelpunten in agrarisch gebied oplossen door inrichtings- en beheermaatregelen en het aanpakken van de verdroging van natuurgebieden.
- *Schoon water*; het verbeteren van (mogelijk) verontreinigde waterbodems en het afvalwater zo goed mogelijk en tegen zo laag mogelijke kosten blijven zuiveren.
- *Natuurlijk water*; de doelstelling is onder andere om 30 kilometer beek te herstellen en 120 kilometer ecologische verbindingzones aan te leggen samen met gemeenten en terreinbeheerders.

Een belangrijke beleidsterm inzake het waterbeheer is ‘hydrologisch neutraal bouwen’. Deze term geeft invulling aan het niet afwentelen principe, zoals door de commissie waterbeheer 21^e eeuw (WB21) is gegeven. Beter is het te spreken van hydrologisch neutraal ontwikkelen, omdat ook andere ontwikkelingen dan bouwplannen dienen te worden getoetst. Voorbeelden hiervan zijn infrastructurele en recreatieve ontwikkelingen.

In principe heeft elke ruimtelijke ontwikkeling invloed op de hydrologie. De beleidsterm hydrologisch neutraal heeft dan ook vooral betrekking op het zo veel mogelijk (binnen de ontwikkeling) neutraliseren van de negatieve hydrologische gevolgen van toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen om te voorkomen dat door bebouwing en verharding een versnelde waterafvoer plaatsvindt.

In aansluiting op landelijk beleid hanteert het waterschap conform de Richtlijn Hydrologisch neutraal ontwikkelen het beleid dat bij nieuwe plannen altijd onderzocht dient te worden hoe omgegaan kan worden met hemelwater. Hierbij dient de volgende voorkeursvolgorde doorlopen te worden: hergebruik - infiltreren - bufferen - afvoeren naar oppervlaktewater - afvoeren naar riool.

Conform het beleid van het waterschap en de provincie dienen nieuwe plannen te voldoen aan het principe van hydrologisch neutraal bouwen. Dit wil zeggen dat de hydrologische situatie minimaal gelijk moet blijven aan de oorspronkelijke situatie. Hierbij mag de oorspronkelijke afvoer uit het gebied niet overschreden worden en de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) niet worden verlaagd. Bij alle bouwplannen dient gestreefd te worden naar een scheiding van vuil water en (schoon) regenwater. Dit is ook het geval indien in openbaar gebied nog steeds een gemengd rioolstelsel aanwezig is. Conform de kwaliteitstrits schoonhouden - scheiden - zuiveren dienen in alle gevallen, en zeker in geval van nieuwbouw, de mogelijkheden van bronmaatregelen (schoonhouden) te worden onderzocht. Bronmaatregelen zijn bijvoorbeeld een zorgvuldige materiaalkeuze (pakket duurzaam bouwen), het voorkomen van de blootstelling van bouwmetalen aan regenwater en verantwoord beheer van de openbare ruimte (weg- en groenbeheer).

6.2 Water in het plan

In het bestemmingsplan worden alleen de ruimtelijk relevante onderdelen van het waterbeleid vastgelegd. Voorkomen moet worden dat het bestemmingsplan zaken regelt die al door de waterbeheerder zijn geregeld (‘dubbele regelgeving’). Daartoe is om te beginnen een goede afstemming met de Keur van het waterschap Aa en Maas en de Provinciale milieuverordening van belang.

In de regels en op de verbeelding zijn (dubbel)bestemmingen en aanduidingen opgenomen die gericht zijn op water. In de volgende paragrafen worden deze toegelicht.

6.2.1 A-watgangen

In het buitengebied komen vele waterlopen voor. Alleen de hoofdwatgangen (zgn. A-watgangen), die door het waterschap het meest belangrijk worden geacht, zijn in overleg met het waterschap in het bestemmingsplan tot ‘Water’ bestemd. Betreffende gronden mogen enkel in overeenstemming met hun functie gebruikt worden.

Gronden gelegen tot 5 meter van de insteek van de A-watgang vallen onder de Keur van het waterschap. Het is verboden om in strijd met de Keur binnen deze 5 meter van de insteek te graven, bomen te planten en bebouwing op te richten, in verband met het beheer van de waterloop. De Keurzones van de A-watgangen zijn in het onderhavige bestemmingsplan niet voorzien van een dubbelbestemming. De Keur werkt op zichzelf en behoeft daarom geen vertaling in het bestemmingsplan.

6.2.2 Rijkswaagen

In het buitengebied ligt de Zuid-Willemsvaart. Dit kanaal is aangewezen als Rijkswaag. Gezien zijn functie bedoeld voor de beroepvaart is voor deze Rijkswaag een specifieke bestemming 'Water-Waag' opgenomen in het onderhavige bestemmingsplan. Deze bestemming bevat een ruimere regeling wat betreft de bouw van bouwwerken dan de bestemming 'Water'.

6.2.3 Regionale waterbergingsgebieden

In de Verordening ruimte zijn regionale waterbergingsgebieden aangewezen. Deze gebieden hebben een waterbergend vermogen dat behouden dient te worden. Doordat op deze locaties waterberging mogelijk is, kunnen overstromingen in stedelijk gebied worden voorkomen en kunnen de negatieve effecten van overstromingen in natuurgebieden worden verminderd.

In het buitengebied van Veghel is het gebied Ham-Havelt ten zuiden van Veghel (zie afbeelding 15) aangewezen als regionaal waterbergingsgebied. Dit waterbergingsgebied is als dubbelbestemming 'Waterstaat – Waterbergingsgebied' op de verbeelding opgenomen. Op grond van deze dubbelbestemming gelden beperkingen met betrekking tot bouwen en bijvoorbeeld het ophogen van gronden. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn alleen toegestaan als aangetoond kan worden dat daarmee het waterbergend vermogen van het gebied niet wordt verkleind en het waterschap hiermee kan instemmen.

6.2.4 Reserveringsgebieden voor waterberging

Binnen de gemeente zijn een aantal gebieden aangewezen als reserveringsgebied waterberging. Voor deze gebieden geldt momenteel geen concrete waterbergingsopgave. Rekening houdend met klimaatverandering kan echter in de periode tot 2050 behoefte zijn aan extra gebieden voor een restopgave. De invulling hiervan is nog geenszins zeker. In de reserveringsgebieden waterberging gelden dan ook minder ruimtelijke beperkingen. Bij voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen dient wel in overleg met het waterschap getoetst te worden dat de ontwikkeling toekomstig gebruik van het gebied voor waterberging niet onmogelijk maakt. Dergelijke ruimtelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld vergroting van een agrarisch bouwvlak, worden altijd voorgelegd aan het waterschap, waardoor toetsing aan de waterhuishoudkundige belangen gewaarborgd is.

De reserveringsgebieden voor waterberging zijn conform de provinciale Verordening ruimte opgenomen op de verbeelding met een gebiedsaanduiding 'wro-zone – reserveringsgebied voor waterberging'.

6.2.5 Waterwingebied en boringsvrije zone

In bosgebied Blankens Kerkhof ligt waterwingebied Veghel. Dit is een gebied waar waterwinning plaatsvindt ten behoeve van drinkwater door onttrekking van grondwater. Rondom het waterwingebied is ter bescherming van de waterwinning een boringsvrije zone aangewezen. De bescherming van het waterwingebied en de boringsvrije zone is juridisch vastgelegd in de Provinciale milieuverordening (Pmv).

De regeling in dit bestemmingsplan is aanvullend op de regeling in de Pmv en richt zich specifiek op de regulering van ruimtelijke ontwikkelingen (ruimtelijk spoor). Via de Pmv wordt met name het milieuspoor (kwalitatieve aspecten van grondwaterbescherming) gereguleerd.

Ter bescherming van het waterwingebied is op de verbeelding een gebiedsaanduiding 'milieuzone – waterwingebied' opgenomen. In het waterwingebied geldt de meest strikte vorm van bescherming. Dit gebied is voorbehouden aan functies die ten dienste staan van het (drink)waterproductiebedrijf (pompstation).

Ter bescherming van de boringsvrije zone is op de verbeelding een gebiedsaanduiding 'boringsvrije zone' opgenomen. In de boringvrije zone geldt de minst strikte vorm van bescherming, namelijk behoud van de beschermende kleilaag in de bodem. Deze aanduiding heeft hoofdzakelijk een signalerende functie. De bescherming is geregeld in de Pmv.

6.2.6 Zoekgebied voor behoud en herstel watersystemen

Binnen het plangebied bevinden zich diverse waterlopen, die naast zoekgebied ecologische verbindingszone in de Verordening ruimte tevens zijn aangeduid als zoekgebied voor behoud en herstel van watersystemen. Dit betreft gebieden waarbinnen gestreefd wordt naar behoud, herstel en ontwikkeling van het natuurlijk watersysteem (beken en kreken) en de daaraan gekoppelde natuur- en landschapswaarden. Deze doelstelling geldt als randvoorwaarde voor ontwikkelingen binnen deze gebieden. In deze gebieden gelden ruimtelijke beperkingen aan activiteiten die het realiseren van watersysteemherstel belemmeren of onnodig kostbaar maken.

Het zoekgebied voor behoud en herstel van watersystemen overlapt grotendeels met de gebieden die in de Verordening ruimte zijn aangewezen als zoekgebied voor ecologische verbindingszone. Het beschermingsregime voor het zoekgebied voor behoud en herstel van watersystemen is echter specifiek en meer toegespitst op behoud, verbetering en herstel van het natuurlijke watersysteem van bovenregionaal belang.

Ter bescherming van het zoekgebied voor behoud en herstel van watersystemen is op de verbeelding een gebiedsaanduiding 'wro-zone – zoekgebied voor behoud en herstel van watersystemen' opgenomen.

7. Verantwoording en onderzoek

Op grond van het bepaalde in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) dient bij het opstellen van een bestemmingsplan te worden verantwoord dat er geen nadelige gevolgen zijn voor de huidige planologische- en milieuhygiënische situatie. Zeker wanneer door middel van een bestemmingsplan wordt voorzien in een nieuwe ontwikkeling, is aanvullend onderzoek noodzakelijk.

Voorliggend bestemmingsplan is overwegend consoliderend en conserverend van aard. Het accent ligt op behoud van bestaande waarden en belangen. Nieuwe ontwikkelingen zijn in principe alleen mogelijk op basis van een zelfstandige planologische procedure.

7.1 Plan-MER

Een plan-MER is een Milieu Effecten Rapportage, waarin bepaald kan worden welke milieueffecten kunnen plaatsvinden door mogelijk te maken ontwikkelingen binnen het vast te stellen plan. Binnen de Wet milieubeheer en de Natuurbeschermingswet is bepaald wanneer een plan-MER verplicht is. Het gaat hierbij om plannen die het kader vormen voor toekomstige MER-beoordelingsplichtige besluiten of waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Europese Habitatrichtlijn. Het onderhavige bestemmingsplan 'Buitengebied' staat in bepaalde gebieden verdere uitbreiding van intensieve veehouderij toe tot maximaal 1,5 ha. Ook is in bepaalde gebieden omschakeling van grondgebonden bedrijven naar intensieve veehouderij mogelijk. Bij uitbreiding of omschakeling kan een MER-beoordeling noodzakelijk zijn. Vandaar dat dit bestemmingsplan PlanMERplichtig is.

Voor onderhavig plan is een plan-MER opgesteld. Deze plan-MER zal als bijlage bij het ontwerp bestemmingsplan ter inzage worden gelegd.

7.2 Bodem

7.2.1 Beleid en regelgeving

Het doel van de bodemtoets bij ruimtelijke plannen is de bescherming van de bodem. Een bodemonderzoek moet worden uitgevoerd om te kunnen beoordelen of de bodem geschikt is voor de geplande functie en of sprake is van een eventuele saneringsnoodzaak.

Artikel 9 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat in het bestemmingsplan rekening gehouden moet worden met de bodemkwaliteit ter plaatse. De reden hiervoor is dat eventueel aanwezige bodemverontreiniging van groot belang kan zijn voor de keuze van bepaalde bestemmingen en/of voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. De bodemtoets moet worden uitgevoerd bij het wijzigen of opstellen van een bestemmingsplan.

De bescherming van de bodem wordt wettelijk geregeld in de Wet bodembescherming en de bouwstoffen wetgeving (Besluit bodemkwaliteit). De Wet bodembescherming is een zogenaamde raamwet, wat betekent dat de kaders worden aangegeven maar dat de uitwerking daarvan geregeld is in besluiten en circulaire's. Sinds 1 juli 2008 is het Besluit Bodemkwaliteit in werking getreden (als opvolger van het Bouwstoffenbesluit). Het doel van het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) is duurzaam bodembeheer. Dat wil zeggen: een balans tussen bescherming van de bodemkwaliteit voor mens en milieu én gebruik van de bodem voor maatschappelijke ontwikkelingen zoals woningbouw of aanleg van wegen.

Het Bbk omvat o.a. het landelijk beleidskader voor de toepassing van bouwstoffen, grond en bagger op landbodem, waarvoor gemeenten bevoegd gezag zijn. Daarnaast geeft het Bbk gemeenten handvatten om de grondstromen binnen haar grondgebied beter te reguleren en het komt tevens tegemoet aan de gewenste deregulering.

Was voorheen bij opslag van grond (langer 6 maanden) een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer noodzakelijk. Met de nieuwe wetgeving, voor de opslag en toepassing van bouwstoffen, grond en bagger, kan worden volstaan met een melding. De toe te passen grond hoeft (met het gebruik van een geldige bodemkwaliteitskaart) ook niet altijd meer chemisch gekeurd te worden, wat voor de initiatiefnemer weer kostenbesparend is.

In het regionale uitvoeringsprogramma 'De duurzaamheidsagenda 2010-2014' is afgesproken dat de gemeenten uit de regio Noordoost-Brabant streven naar regionaal beleid op het gebied van bodem. Zodoende hebben 11 gemeenten in deze regio gezamenlijk een regionale Nota bodembeleid (incl. bijbehorende bodemkwaliteitskaart en bodemfunctieklassenkaart) opgesteld. De deelnemende gemeenten zijn Uden, Veghel, Sint-Michielsgestel, Schijndel, Bernheze, Mill & Sint-Hubert, Boxmeer, Sint-Anthonis, Landerd, Maasdonk en Boxtel.

Het doel van de regionale Nota bodembeleid is het reguleren van grondverzet. Het verplaatsen van grond binnen de regio wordt middels deze nota voor zowel de deelnemende gemeenten als de markt eenvoudiger, goedkoper en beter handhaafbaar. Daarnaast zijn lokale bodemambities en bodemthema's opgenomen.

7.2.2 Bodem in het plan

In het kader van het vaststellen van dit nieuw bestemmingsplan laat de gemeente Veghel zelf geen milieukundig bodemonderzoek uitvoeren, ook niet op potentieel ernstig verontreinigde of spoedeisende gevallen van bodemverontreiniging, omdat hier geen actueel risico wordt verwacht. In het kader van een te verlenen omgevingsvergunning, een milieuvergunning of een te accepteren melding Activiteitenbesluit kan de gemeente een milieukundig bodemonderzoek eisen van de aanvrager.

Volgens de Wet bodembescherming en het Besluit bodemkwaliteit is de perceeleeigenaar zelf verantwoordelijk voor de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem. Dit geldt ook voor grondverzet. Grondverzet, zowel aan- als afvoer, dient te voldoen aan de regels van het Besluit bodemkwaliteit. Er geldt in veel gevallen een meldingsplicht. Grond dat voldoet aan de achtergrondwaarden, vastgesteld met een partijkeuring, kan overal multifunctioneel worden toegepast als bodem. Voor grond dat niet voldoet aan de Achtergrondwaarden dient een passende bestemming te worden gezocht.

Het bestemmingsplan is een conserverend plan, waarbij de huidige situatie als uitgangspunt wordt genomen voor het aanwijzen van bestemmingen. Dit betekent dat de bestaande gebruiksmogelijkheden blijven bestaan en/of kunnen worden voortgezet.

7.3 Geluid

De beoordeling van het aspect geluid in ruimtelijke plannen vindt zijn grondslag in de Wet geluidhinder en de Wet luchtvaart. In de Wet geluidhinder zijn normen opgenomen voor industrie-, weg- en spoorweglawaai. De Luchtvaartwet stelt normen aan luchtvaartlawaai.

7.3.1 Wegverkeerslawaaï

Langs alle wegen bevinden zich op grond van de Wet geluidhinder (Wgh) geluidszones waarbinnen de geluidshinder vanwege de weg getoetst moet worden. De breedte van de geluidszone is afhankelijk van het aantal rijstroken en van binnen- of buitenstedelijke ligging. In buitenstedelijk gebied geldt voor wegen, bestaande uit vijf of meer rijstroken een zone van 600 m, voor drie of vier rijstroken een zone van 400 m en voor wegen bestaande uit één of twee rijstroken een zone van 250 m, gemeten vanuit de as van de weg. Binnen de zone moet in het geval van een nieuwe situatie, waarbij wordt voorzien in de oprichting van een geluidsgevoelig object, onderzoek worden verricht naar de optredende geluidsbelasting. Een aantal wegen heeft geen zone, te weten:

- wegen die gelegen zijn binnen een als woonerf aangeduid gebied;
- wegen waarvoor een maximum snelheid van 30 km per uur geldt.

Binnen het plangebied zijn geen wegen waarvoor een maximum snelheid geldt van 30 km/uur. Voor de A50 geldt een geluidszone van 400 m en voor de overige wegen buiten de bebouwde kom geldt een geluidszone van 250 m. Nieuwe situaties binnen de zones van deze wegen moeten in beginsel voldoen aan de voorkeursgrenswaarde 48 dB. Daarboven kan in een beperkt aantal gevallen onder voorwaarden een hogere grenswaarde worden verleend.

Het onderhavige bestemmingsplan maakt geen nieuwe geluidgevoelige objecten rechtstreeks mogelijk. Wegverkeerslawaaï vormt dan ook geen belemmering voor de vaststelling van dit plan.

7.3.2 Spoorweglawaaï

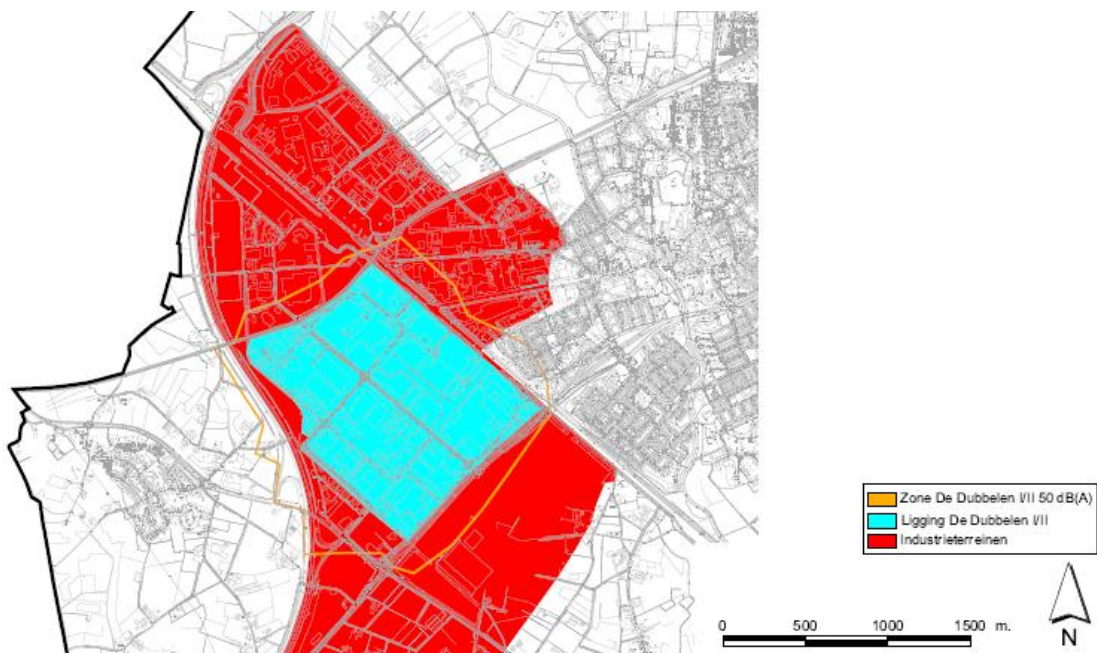
Langs alle spoorwegen bevinden zich op grond van de Wet geluidhinder (Wgh) geluidszones waarbinnen de geluidshinder vanwege de spoorweg getoetst moet worden.

Binnen het plangebied ligt spoorweg 'Het Duits Lijntje'. Deze spoorweg is niet meer in gebruik. Spoorweglawaaï vormt dan ook geen belemmering voor de vaststelling van dit plan.

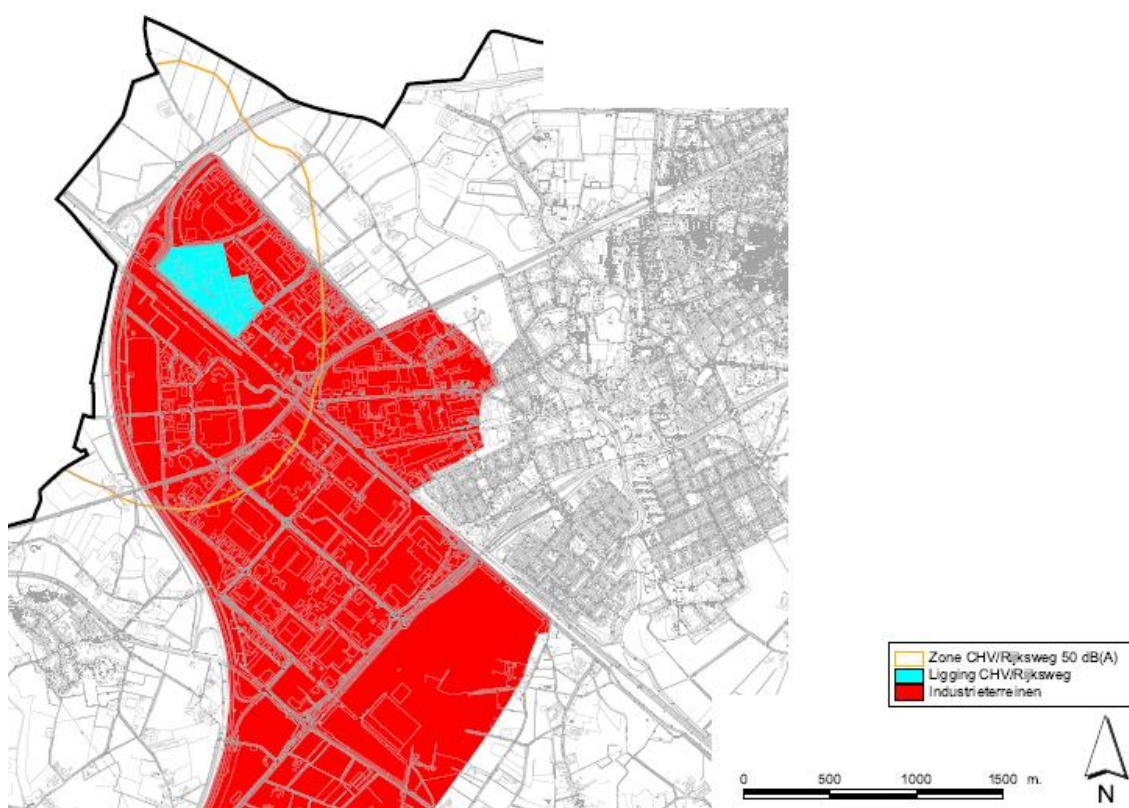
7.3.3 Industrielawaaï

Volgens de Wet geluidhinder moeten alle terreinen, waarop inrichtingen zijn of kunnen worden gevestigd die in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken, gezoneerd zijn. Bedoelde inrichtingen - voorheen ook wel A-inrichtingen genoemd - zijn te vinden in het Besluit omgevingsrecht. Rondom deze industrieterreinen geldt een geluidzone die wordt vastgelegd in bestemmingsplannen. Buiten deze zone mag de geluidsbelasting als gevolg van het industrieterrein niet meer dan 50 dB(A) bedragen.

De geluidzone van de industrieterreinen De Dubbelen I/II (afbeelding 20) en CHV/Rijksweg (afbeelding 21) liggen over een deel van het plangebied. Deze 50 dB(A) geluidzones zijn in de regels en op de verbeelding vertaald in de gebiedsaanduiding 'geluidzone – industrie'. Binnen deze gebiedsaanduiding mag geen of onder (beperkte) voorwaarden geluidgevoelige objecten worden opgericht. Het onderhavige bestemmingsplan maakt geen nieuwe geluidgevoelige objecten rechtstreeks mogelijk. Industrielawaaï vormt dan ook geen belemmering voor de vaststelling van dit plan

Afbeelding 20: geluidzone industrieterrein De Dubbelen I/II

Afbeelding 21: geluidzone industrieterrein CHV/Rijksweg

7.3.4 Luchtvaartlawaai

Ten oosten van de gemeente Veghel, in de gemeente Uden, ligt militair luchtvaartterrein 'Volkel'. Dit militair luchtvaartterrein valt onder het 'Besluit geluidsbelasting grote luchtvaart'. In het kader van dit besluit dient bij de realisatie van geluidgevoelige objecten rekening gehouden te worden met de geluidsbelasting van landende en opstijgende luchtvaartuigen. De maximaal toelaatbare geluidbelasting in het kader van het Besluit geluidsbelasting grote luchtvaart wordt gemeten in Kosteneenheden (Ke). De grens voor de maximaal toelaatbare geluidbelasting voor nieuwe geluidgevoelige objecten bedraagt in principe 35 Ke. Voor bestaande geluidgevoelige objecten (waaronder woningen) geldt in principe een grenswaarde van 40 Ke. Als gevelmaatregelen zijn getroffen, zijn voor bestaande geluidgevoelige objecten hogere grenswaarden (tot 65 Ke) toegestaan.

Een klein deel van het plangebied valt binnen de 35 Ke-geluidzone van militair luchtvaartterrein Volkel. Deze 35 Ke-geluidzone is in de regels en op de verbeelding vertaald in de gebiedsaanduiding 'geluidzone – luchtvaart 35-40 Ke'. Binnen deze gebiedsaanduiding mag geen of onder (beperkte) voorwaarden geluidgevoelige objecten worden opgericht. Het onderhavige bestemmingsplan maakt geen nieuwe geluidgevoelige objecten rechtstreeks mogelijk. Industrielawaai vormt dan ook geen belemmering voor de vaststelling van dit plan.

7.4 Luchtkwaliteit

7.4.1 Beleid en regelgeving

In de Wet milieubeheer zijn de belangrijkste bepalingen over luchtkwaliteitseisen opgenomen (hoofdstuk 5, titel 5.2 Wm). Enerzijds is het doel om de negatieve effecten op de volksgezondheid aan te pakken, als gevolg van te hoge niveaus van luchtverontreiniging. Anderzijds is het doel om ruimtelijke ontwikkelingen niet onnodig te belemmeren, ondanks overschrijdingen van de Europese grenswaarden voor luchtkwaliteit elders.

De wijze van berekening van de concentraties luchtverontreinigende stoffen is vastgelegd in de 'Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007'. Deze regelgeving met betrekking tot luchtkwaliteit is sinds 15 november 2007 verankerd in de Wet milieubeheer (hoofdstuk 5, artikel 5.16 Wm). Hiermee is het Besluit luchtkwaliteit 2005 vervallen. Voor de veehouderij zijn voor de diverse diersoorten en stalsystemen specifieke emissiefactoren vastgesteld. Deze zijn gekoppeld aan de diercodes zoals vermeld in de Regeling ammoniak en veehouderij.

De Wet milieubeheer spreekt van grenswaarden en plandrempels. Grenswaarden zijn normen waaraan in een bepaald jaar voldaan dient te worden. Plandrempels zijn normen die jaarlijks strenger worden en langzaam groeien naar het niveau van de uiteindelijk te bereiken grenswaarde. De milieukwaliteitseisen voor luchtkwaliteit hebben tot doel het beschermen van de mens en het milieu tegen de schadelijke effecten van vervuilende stoffen in de buitenlucht. Voor diverse stoffen zijn grenswaarden opgenomen. Voor de Nederlandse situatie zijn op dit moment fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂) de meest kritische vervuilingen.

In bijlage 2 van de Wet milieubeheer zijn grenswaarden opgenomen zoals bedoeld in artikel 4.9 en 5.2 van deze wet. Voor veehouderijen is met name de emissie van fijn stof (PM₁₀) relevant. Voor zwevende deeltjes (PM₁₀) zijn in paragraaf 4 van deze bijlage de volgende normen opgenomen; een jaargemiddelde achtergrondconcentratie van maximaal 40 µg per m³ en een 24-uursconcentratie van 50 µg per m³ dat maximaal 35 keer per jaar mag worden overschreden.

In artikel 5.16 van de Wet milieubeheer is vastgelegd dat bestuursorganen bevoegdheden, zoals het vaststellen van een bestemmingsplan of het verlenen van een omgevingsvergunning, mogen uitoefenen wanneer sprake is van één van de volgende gevallen:

1. Er is geen sprake is van een (dreigende) overschrijding van de grenswaarden;
2. De concentratie van de desbetreffende stoffen in de buitenlucht verbetert of blijft ten minste gelijk;
3. Het plan draagt 'niet in betekende mate' bij aan de concentratie van de desbetreffende stoffen in de buitenlucht;
4. De ontwikkeling is opgenomen in een vastgesteld programma, zoals het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).

Een nadere uitwerking van de regelgeving met betrekking tot het begrip 'niet in betekende mate' is vastgelegd in het 'Besluit niet in betekende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' en de 'Regeling niet in betekende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)'. Voor ontwikkelingen die 'niet in betekende mate' bijdragen aan de luchtverontreiniging hoeft niet te worden getoetst aan de grenswaarden. In de Regeling zijn categorieën van gevallen benoemd die in ieder geval als 'niet in betekende mate' worden aangemerkt en waarvoor toetsing aan de grenswaarden dus zonder meer achterwege kan blijven.

7.4.2 Luchtkwaliteit in het plan

De concentraties worden voor een belangrijk deel bepaald door de heersende achtergrond concentraties. Op grond van de (landelijke) verspreidingskaarten van het RIVM is globaal een beeld te geven van de verwachte achtergrondconcentraties in 2020. Deze zijn gebaseerd op waarnemingen in de jaren 2004-2005 en berekend met scenario's voor economische groei, toename van verkeer en maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren. Grote lijn van deze prognoses is dat de luchtkwaliteit verbeterd en dat de achtergrondconcentratie onder het niveau ligt dat leidt tot overschrijdingen van de normen (jaargemiddelde concentratie en aantal overschrijdingsdagen).

Uit de gegevens (berekend met standaard rekenmethode ISLa versie 2010) bleek dat de achtergrondconcentratie binnen het hele grondgebied onder de wettelijke norm van 40 µg/m³ valt in 2020. In het overgrote gedeelte van de gemeente heerst een achtergrondconcentratie van maximaal 25 µg/m³, terwijl in bepaalde gebieden de heersende achtergrondconcentratie stijgt naar maximaal 30 µg/m³ bij autonome ontwikkeling.

Het aantal overschrijdingsdagen blijkt ruimschoots onder de norm van 35 dagen. Op twee locaties is het aantal overschrijdingsdagen maximaal 25. Dit zijn het noordelijke gedeelte van de Biezendijk en het noordelijke deel van de weg Kraanmeer. In het overgrote deel van de gemeente is het aantal dagen dat de fijn stof concentratie wordt overschreden lager dan 10 dagen per jaar. Aandachtspunt ten aanzien van fijn stof is de hogere achtergrondconcentratie fijn stof in een deel van het buitengebied van Veghel. Daar waar de normen nu al (bijna) overschreden worden, is er feitelijk geen of weinig ruimte voor een verhoging van de fijn stof emissie.

In grote lijnen kan worden geconcludeerd dat fijn stof geen belemmering hoeft te zijn voor de toekomstige ontwikkelingen van intensieve veehouderij in de gemeente Veghel, maar dat fijn stof wel eisen stelt aan de toe te passen technieken bij de veehouderijen. Bedrijven zullen, los van de achtergrondconcentratie, zelf aan de normen met betrekking tot de maximale concentratie moeten voldoen. Gecombineerde luchtwassers kunnen de uitstoot van fijn stof sterk beperken en leiden ook tot lagere emissies van ammoniak en geur.

7.5 Bedrijven en milieuzonering

Een goede ruimtelijke ordening beoogt het voorkomen van voorzienbare hinder en gevaar door milieubelastende activiteiten. Door voldoende afstand in acht te nemen tussen milieubelastende activiteiten (zoals bedrijven) en milieugevoelige functies (zoals woningen) worden hinder en gevaar voorkomen en wordt het bedrijven mogelijk gemaakt zich binnen aanvaardbare voorwaarden te vestigen. Deze milieuzonering dient aldus twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar voor milieugevoelige functies;
- het bieden van voldoende ruimte en zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam kunnen (blijven) uitoefenen.

Om te komen tot een ruimtelijk relevante toetsing van bedrijfsvestigingen op milieuhygiënische aspecten wordt het begrip milieuzonering gehanteerd.

Onder milieuzonering wordt verstaan het waar nodig zorgen voor een voldoende ruimtelijke scheiding tussen enerzijds bedrijven of overige milieubelastende functies en anderzijds milieugevoelige functies zoals woningen. Scheiding van milieubelastende en milieugevoelige functies met behulp van milieuzonering is in de omgeving van sterk milieubelastende activiteiten zonder meer noodzakelijk. Bij de milieuzonering wordt gebruik gemaakt van de door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) opgestelde publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' (2009).

De twee belangrijkste bouwstenen voor milieuzonering zijn de twee richtafstandenlijsten in bijlage 1 van de VNG-publicatie. Voor een scala aan milieubelastende activiteiten (lijst 1) en opslagen en installaties (lijst 2) zijn richtafstanden aangegeven ten opzichte van een rustige woonwijk. In de lijsten wordt onderscheid gemaakt naar richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De grootste van deze vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een activiteit in een milieucategorie. Daarbij omvat categorie 1 de lichtste en categorie 6 de zwaarste vormen van bedrijvigheid.

De richtafstanden gaan uit van gemiddeld moderne bedrijven. Indien bekend is welke activiteiten concreet worden beoogd of aanwezig zijn, kan gemotiveerd worden uitgegaan van de daadwerkelijk te verwachten milieubelasting (in plaats van de richtafstanden). De richtafstanden in bijlage 1 van de VNG-publicatie zijn afgestemd op de omgevingskwaliteit zoals die wordt nagestreefd in een rustige woonwijk of een vergelijkbaar omgevingstype (zoals een rustig buitengebied, een stiltegebied of een natuurgebied). Een rustige woonwijk is een woonwijk die is ingericht volgens het principe van functiescheiding. Afgezien van wijkgebonden voorzieningen komen vrijwel geen andere functies (zoals bedrijven of kantoren) voor.

Indien de aard van de omgeving dit rechtvaardigt, kunnen gemotiveerd kleinere richtafstanden worden aangehouden bij het omgevingstype gemengd gebied, dat gezien de aanwezige

functiemenging of ligging nabij drukke wegen al een hogere milieubelasting kent. Een gemengd gebied is een gebied met een matige tot sterke functiemenging. Direct naast woningen komen andere functies voor zoals winkels, horeca en kleine bedrijven. Ook lintbebouwing in het buitengebied met overwegend agrarische en andere bedrijvigheid kan als gemengd gebied worden beschouwd. Gebieden die direct langs de hoofdinfrastructuur liggen behoren eveneens tot het omgevingstype gemengd gebied. De richtafstanden uit bijlage 1 van de VNG-publicatie gelden ten opzichte van een rustige woonwijk. De afstanden kunnen, zonder dat dit ten koste gaat van het woon- en leefklimaat, met één afstandsstap worden verlaagd indien sprake is van omgevingstype gemengd gebied.

Richtafstanden (in meters)		
Cat.	Rustige woonwijk/rustig buitengebied	Gemengd gebied
1.	10	0
2.	30	10
3.1	50	30
3.2	100	50
4.1	200	100
4.2	300	200
5.1	500	300
5.2	700	500
5.3	1.000	700
6.	1.500	1.000

Tabel 10: Richtafstanden uit de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering'

In het bestemmingsplan wordt uitgegaan van de richtafstanden uit de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering'. Deze brochure richt zich in beginsel op nieuwe situaties. In het buitengebied zijn alle bestaande niet-agrarische bedrijven specifiek bestemd.

Bij functiewijziging (wijziging van de bestaande bestemming naar een bedrijfsbestemming of verandering van het type bedrijvigheid met een afwijking) geldt op basis van de provinciale Verordening ruimte, dat er geen bedrijven in de categorie 3 of hoger mogen ontstaan.

7.6 Geur

7.6.1 Beleid en regelgeving

Wet geurhinder en veehouderij

Bij het verlenen van vergunningen voor veehouderijen moet rekening worden gehouden met geuroverlast. De op 1 januari 2007 in werking getreden Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt hiervoor het beoordelingskader. Deze wet geeft aan hoe bij een aanvraag voor een vergunning de geuremissies uit veehouderijstallen en de geurbelasting op geurgevoelige objecten moet worden meegenomen. Ook heeft deze wet consequenties voor de wijze waarop in ruimtelijke plannen het aspect geurbelasting door veehouderijen een rol speelt.

Gemeenten kunnen op grond van de Wet geurhinder en veehouderij binnen een bepaalde bandbreedte variëren met de bescherming van geurgevoelige objecten. Als een gemeente geen gebruik maakt van deze bevoegdheid of besluit geen eigen, afwijkende waarde vast te stellen gelden de vaste wettelijke waarden.

De Wgv stelt eisen aan de maximale geurbelasting die de veehouderij mag veroorzaken op een gevoelig object zoals een woning. De geuremissie en -belasting wordt uitgedrukt in zogenaamde Odour Units (Ou's). De in de wet opgenomen maximale geurbelastingsnormen voor de concentratiegebieden zijn maximaal 14 Ou/m³ voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom en maximaal 3 Ou/m³ voor geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom. Voor bepaalde veehouderijbedrijven (geen intensieve veehouderij, zoals rundveebedrijven) geldt een vaste afstand die in acht genomen dient te worden.

De mogelijkheden voor uitbreiding van en omschakeling naar intensieve veehouderijen worden sterk bepaald door de regelgeving ten aanzien van de emissie van geur uit stallen en de geurbelasting op voor geurhinder gevoelige objecten, zoals woningen. Omschakeling van een bouwvlak van niet-intensief naar intensief gaat gepaard met een uitbreiding van de geuremissie. Uitbreiding van bestaande intensieve veehouderij (meer dierplaatsen) kan gepaard gaan met de uitbreiding van de vergunde geuremissie, maar dat is niet altijd het geval. Door toepassing van moderne stalsystemen of luchtwassers is het ook mogelijk om binnen een vergund emissieniveau uit te breiden.

Geurverordening 2008

Een eventuele afwijkende gemeentelijke normering dient vastgelegd te worden in een verordening, een gebiedsvisie moet deze verordening onderbouwen. De gebiedsvisie moet aantonen dat een – van de wet afwijkende – gemeentelijke normstelling nodig is om de gewenste ruimtelijke visie te realiseren. Bij het vaststellen van de norm, die dus de maximale belasting van een individuele bron bepaalt (de zogenaamde voorgrondbelasting), dient er rekening te worden gehouden met de geurhinder die meerdere bronnen samen (de cumulatieve belasting of de achtergrondbelasting) veroorzaken.

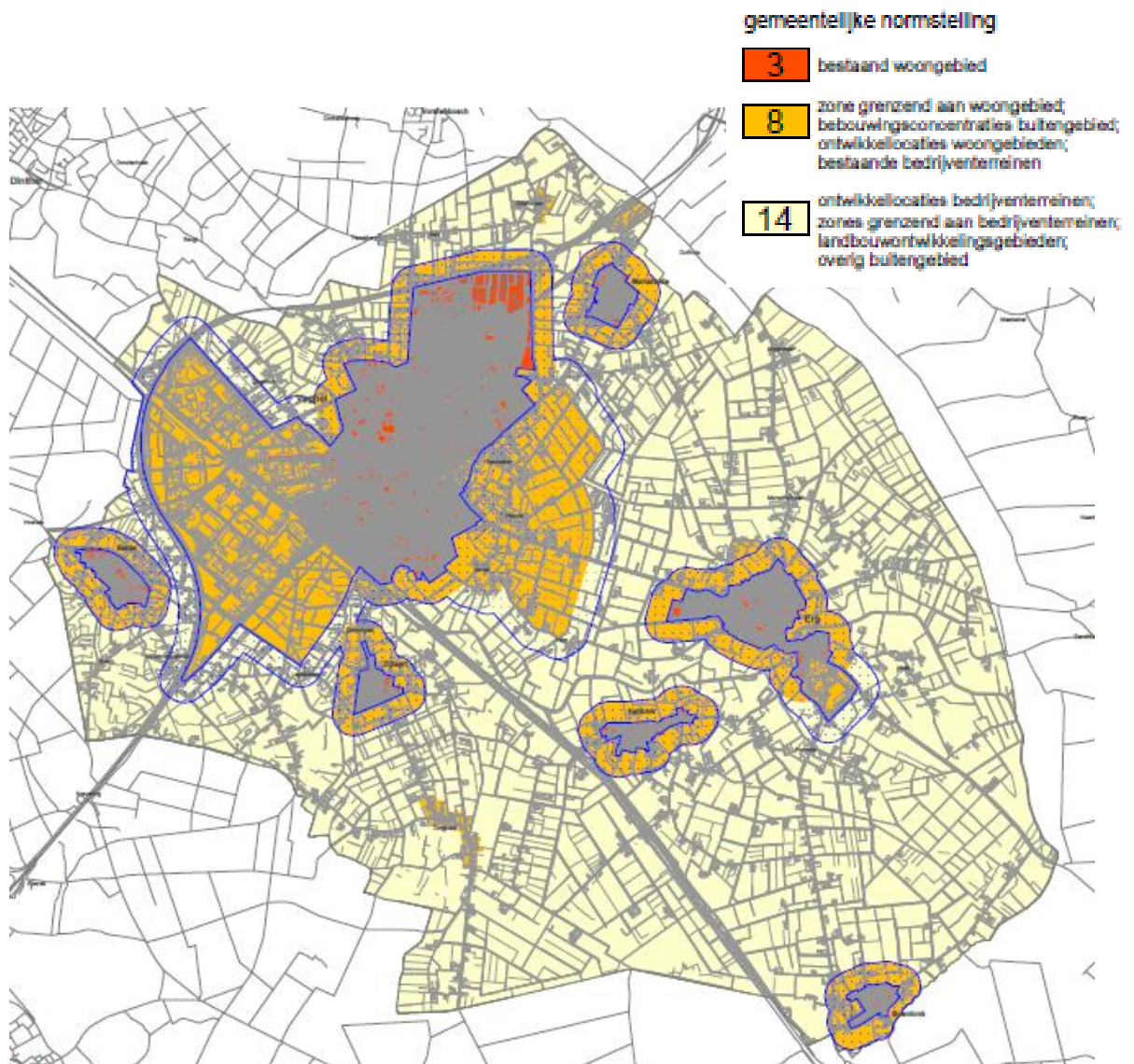
Gemeente Veghel heeft in 2008 een geurverordening vastgesteld. In deze geurverordening zijn de in de navolgende tabel opgenomen geurnormen vastgelegd.

Gebied	Norm in ou/m ³
Bestaande woongebieden	3
Zones grenzend aan woongebieden (250 meter vanaf bestaande woongebieden, behoudens ontwikkelingslocaties bedrijventerreinen en kernrandzones grenzend aan bedrijventerrein)	8
Bebouwingsconcentraties buitengebied (Zondveld en Driehuizen)	8
Ontwikkelingslocaties woongebieden	8
Bestaande bedrijventerreinen	8
Ontwikkelingslocaties bedrijventerreinen en kernrandzones grenzend aan bedrijventerreinen	14
Landbouwontwikkelingsgebieden (log's)	14
Overig buitengebied	14

 = van de wettelijke standaardnorm afwijkende norm

Tabel 11: Gemeentelijke geurnormen

Voor de veehouderijen zonder geuremissiefactor gelden vaste afstanden. Deze vaste afstanden zijn op grond van de geurverordening voor de zone van 250 meter rond alle kernen (kernrandzone) gehalveerd. In plaats van de wettelijke vaste afstand van 50 meter geldt in de gemeente Veghel een vast afstand van 25 meter. Deze halvering geldt alleen voor bedrijven en hinder gevoelige objecten die liggen binnen de kernrandzone. Voor de aan te houden afstand van agrarische bedrijven tot hindergevoelige objecten in bebouwde kom, is onder de geurverordening een afstand van 100 m van toepassing. Deze afstand is niet gehalveerd.

Afbeelding 22: Gemeentelijke geurnormen (bron: Arcadis)

Evaluatie Geurverordening

De evaluatie Geurverordening is vastgesteld in de raadsvergadering van december 2010.

Relevante onderdelen uit deze aanpassing zijn:

1. De vaste afstanden voor het plangebied Veghels Buiten en een zone er omheen (een zone van 250 m, conform de kernrandzones uit de Gebiedsvisie/Geurverordening uit 2008) zijn gehalveerd, van 100 m naar 50 m (vaste afstanden voor de bebouwde kom).

2. Om nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen te toetsen op het criterium 'een aanvaardbaar woon- en leefklimaat' zijn toetswaarden opgenomen voor de beoordeling van de achtergrondbelasting (cumulatieve geurhinder door veehouderijen). In de bebouwde kom van de verschillende kernen in Veghel (woongebieden en bedrijventerreinen) en in de ontwikkelingslocaties (woningbouw) en de kernrandzones (rond woongebieden) geldt in het kader van ruimtelijke procedures een achtergrondbelasting van 13 ouE als toetswaarde (hinderpercentage maximaal 15%, classificatie redelijk goed, handleiding Wgv) voor de term 'aanvaardbaar woon- en leefklimaat'.

Besluit algemene regels voor inrichtingen (activiteitenbesluit)

Op 1 januari 2013 is het Besluit algemene regels voor inrichtingen (activiteitenbesluit) gewijzigd. Het Besluit Landbouw is namelijk opgegaan in het activiteitenbesluit. Een groot aantal veehouderijen zijn ondergebracht onder de werkingssfeer van het activiteitenbesluit. Deze veehouderijen zijn meldingsplichtig. Hiervoor kan een omgevingsvergunning beperkte milieutoets noodzakelijk zijn. De veehouderijen die niet vallen onder het activiteitenbesluit hebben in principe een vergunningsplicht.

Een belangrijke wijziging die is doorgevoerd met het activiteitenbesluit is dat voor veehouderijen die vallen onder dit besluit ook een halvering van afstanden geldt zoals opgenomen in de gemeentelijke geurverordening en de evaluatie van deze geurverordening.

7.6.2 Geur in het plan

De normen, die voortvloeien uit wetgeving op het gebied van geurhinder van veehouderijen, dienen in de eerste plaats voor de vaststelling van de vraag of voor een veehouderij een omgevingsvergunning i.h.k.v. de wet milieubeheer kan worden verleend. Deze eisen ten aanzien van de maximale geurbelasting of minimaal aan te houden afstanden zijn ook van belang bij de beoordeling van de vraag of een bepaalde geurgevoelige bestemming kan worden gerealiseerd nabij een veehouderij. Deze zogenaamde '*omgekeerde werking*' heeft dus betrekking op ruimtelijke ordeningsbesluiten, zoals bestemmingsplannen en afwijkingen.

Een toets aan de hand van de norm die ter plaatse geldt op grond van de Wgv of de gemeentelijke geurverordening, is in het kader van de omgekeerde werking onvoldoende. Vaste rechtspraak bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen is dat er geen sprake mag zijn van een aantasting van de bestaande rechten van de (blijvende) veehouderijen en moeten deze plannen ook worden getoetst aan het criterium '*aanvaardbaar woon-, leef- en/of werkklimaat*' met betrekking tot de geurhinder door veehouderijen.

De geurhinder wordt bepaald op basis van de achtergrondbelasting en de voorgrondbelasting. Met de voorgrondbelasting wordt de geurbelasting bedoeld van die veehouderij die de meeste geurbelasting op een voor geurhinder gevoelig object veroorzaakt. De achtergrondbelasting wordt veroorzaakt door alle veehouderijen die rondom een geurgevoelig object zijn gelegen. De achtergrondbelasting is een goede maat om de effecten van geurhinder op het woon- en leefmilieu te kunnen beoordelen.

Het RIVM hanteert voor haar milieukwaliteitsrapportages en toekomstverkenningen voor het aspect geurhinder de in tabel 12 opgenomen 'milieukwaliteitscriteria'. Deze geven de relatie weer tussen de achtergrondbelasting, de kans op geurhinder en een classificatie van het woon- en leefmilieu. Deze classificatie is ook opgenomen in de handleiding bij de Wet (Senternovem/Infomil) en is toegepast in de Gebiedsvisie van Veghel (2008) en de evaluatie van de verordening (2010).

Achtergrondbelasting (ou/m ³)	Mogelijke kans op geurhinder (%)	Beoordeling leefklimaat
1-3	<5	zeer goed
4-8	5-10	goed
9-13	10-15	redelijk goed
14-20	15-20	matig
21-28	20-25	tamelijk slecht
29-38	25-30	slecht
39-50	30-35	zeer slecht
51-65	35-40	extreem slecht

Tabel 12: Beoordeling leefklimaat

De nieuwvestiging van geurgevoelige objecten als bedoeld in artikel 1 van de Wet geurhinder en veehouderij is op basis van het onderhavige bestemmingsplan niet rechtstreeks mogelijk. Bij de toepassing van wijzigings- of afwijkingsbevoegdheden zou hiervan wel sprake kunnen zijn. In de voorkomende gevallen zal een toetsing op 'aanvaardbaar woon-, werk- en/of leefklimaat' plaats moeten vinden.

7.7 Externe veiligheid

7.7.1 Beleid en regelgeving

Externe veiligheid gaat over het beperken en beheersen van risico's die mensen lopen door het gebruik, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen), het vervoer van gevaarlijke stoffen over spoor, weg en water (transportroutes) en het vervoer van gevaarlijke stoffen door buisleidingen in hun omgeving. De meest effectieve manier om die risico's te beperken is het ruimtelijk scheiden van risicobron (inrichtingen, transportroutes, buisleidingen en luchthavens) en risico-ontvanger (kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object). Hiertoe zijn voor inrichtingen, in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi), normeringen opgenomen. Voor transportroutes zijn deze normeringen vastgelegd in de circulaire Risiconormering vervoer van gevaarlijke stoffen (Rnvgs) en voor buisleidingen in het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). In alle gevallen worden bij de normeringen twee kernbegrippen onderscheiden: het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR).

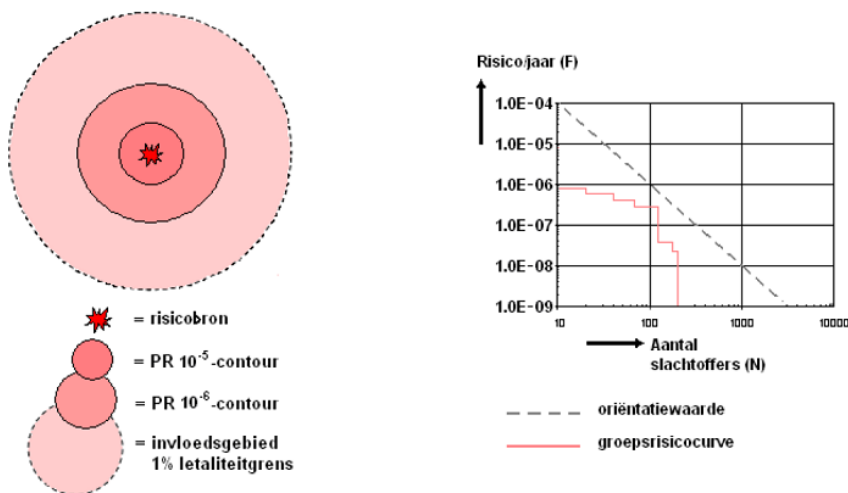
Plaatsgebonden risico (PR)

Bij het PR gaat het om de kans per jaar, die één persoon loopt om op een bepaalde plek dodelijk getroffen te worden door een ongeluk met gevaarlijke stoffen bij een bedrijf of transportas. Voor het PR geldt een 'harde' grenswaarde van 10^{-6} /jaar ($PR10^{-6}$) die op een kaart kan worden aangeduid met een contour. Binnen deze contour mogen geen kwetsbare objecten worden gebouwd. Voor beperkt kwetsbare objecten geldt het PR niet als grenswaarde, maar als richtwaarde. Dit betekent dat op grond van zwaarwegende motieven van de norm kan worden afgeweken.

Groepsrisico (GR)

Het GR drukt de kans per jaar uit dat een groep mensen (minimaal 10) overlijdt, als direct gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het GR is daarmee een maat voor de maatschappelijke ontwrichting bij een calamiteit. Het GR wordt bepaald binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit. Dit invloedsgebied wordt begrensd door de 1% letaliteitsgrens (tenzij anders bepaald): de afstand waarop nog 1% van de blootgestelde mensen in de omgeving komt te overlijden bij een calamiteit met gevaarlijke stoffen. Het GR kan niet op kaart worden weergegeven, maar wordt weergegeven in een grafiek waar de kans (f) afgezet wordt tegen het aantal slachtoffers (N): de fN-curve.

Het gemeentebestuur heeft beleidsruimte bij het toepassen van de hoogte van het GR bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor het GR geldt echter wel een verantwoordingsplicht. Het bevoegd gezag (vrijwel altijd gemeentebestuur) dient binnen het invloedsgebied een afweging te maken tussen het belang van de ruimtelijke ontwikkeling ten opzichte van het risico dat een groep mensen komt te overlijden als gevolg van een ramp of incident met gevaarlijke stoffen. Ook eventueel te nemen maatregelen en restrisico's dienen in de verantwoording opgenomen te worden.

Afbeelding 23: Weergave plaatsgebonden risicocontouren en invloedsgebied voor een inrichting en fN-curve met oriëntatiewaarde voor een transportroute

Kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten

De wetgeving verdeelt gevoelige objecten in beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Deze verdeling is gemaakt om bepaalde groepen mensen in het bijzonder te beschermen. Dit onderscheid resulteert enerzijds in een aantal criteria en anderzijds in met naam genoemde objecten. Onderstaand volgt een korte omschrijving van beide objecten.

Kwetsbare objecten

Kwetsbare objecten zijn woningen en gebouwen, waarin (of waarbij) groepen personen verblijven gedurende een aaneengesloten tijd. Ook sommige gebouwen waarin/waarbij kleinere groepen verblijven, worden als kwetsbaar object gezien, wanneer die personen verminderd zelfredzaam zijn (bv. ziekenhuizen, bejaardenhuizen, kinderdagverblijven, etc.).

Beperkt kwetsbare objecten

Beperkt kwetsbare objecten zijn verspreid liggende woningen en bedrijven waarin/waarbij groepen van minder dan 50 personen gedurende een langere aaneengesloten tijd verblijven. In de landelijke wetgeving wordt meer gedetailleerd beschreven wat er onder kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten wordt verstaan. Belangrijk is hierbij dat de opsomming in de wetgeving niet limitatief is, zodat er in verdere uitwerking van het beleid nog enige vrijheid rest.

Beleidsvisie externe veiligheid (2009)

Het gemeentelijke beleid met betrekking tot externe veiligheid is verankerd in de 'Beleidsvisie externe veiligheid' (vastgesteld 27 april 2009). In deze beleidsvisie zijn drie gebiedstypen bepaald, waarbij voor elk gebiedstype een eigen veiligheidsambitie is vastgelegd. Het buitengebied is aangewezen als gemengd gebied. In dit gebied zijn nieuwe risicovolle activiteiten niet toegestaan. Uitzondering hierop zijn propaantanks en LPG-tankstations.

De ontwikkeling van nieuwe kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten binnen de plaatsgebonden risicocontour van een risicovolle activiteit is ook niet toegestaan. Bij de ontwikkeling van nieuwe kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit geldt een verantwoordingsplicht van het groepsrisico. Een overschrijding van de orientatiewaarde wordt hierbij niet geaccepteerd.

7.7.2 Inrichtingen

Het buitengebied van de gemeente Veghel ligt binnen het invloedsgebied van de volgende Bevi-inrichtingen:

- LPG tankstation aan de Boerdonksedijk 60;
- LPG tankstation aan de Cruijgenstraat 34 (bebouwde kom van Erp);
- Bovengrondse propaantank (meer dan 13 m³) aan de Bolstweg 6;
- Bovengrondse propaantank (meer dan 13 m³) aan de Coxsebaan 18;
- Bovengrondse propaantank (meer dan 13 m³) aan de Hool 31;
- Bovengrondse propaantank (meer dan 13 m³) aan de Derptweg 34 (gemeente Uden).

Van deze inrichtingen valt alleen de plaatsgebonden risicocontour van het LPG tankstation aan de Boerdonksedijk 60 binnen het plangebied. Voor dit tankstation geldt, gezien de vergunde doorzet van maximaal 1.500 m³/jr = max. 999 m³, een contour van 110 meter rondom het vulpunt. Binnen deze plaatsgebonden risicocontour mogen geen nieuwe (beperkt) kwetsbare objecten worden opgericht. Ter waarborging van deze beperking is in de regels en op de verbeelding de gebiedsaanduiding 'veiligheidszone – lpg' opgenomen.

7.7.3 Transportroutes

De vertaling van de veiligheid naar de ruimtelijke inrichting rond transportassen wordt beschreven in de nota 'Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen' (RNVGS, 1996). Hierin is beschreven welke risiconormen gelden voor transportroutes. Verdere verankering van deze normen heeft plaatsgevonden in de circulaire 'Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen' (hierna: circulaire RNVGS). Deze circulaire is voor het laatst op 1 januari 2010 gewijzigd.

Belangrijke wegen in het kader van externe veiligheid zijn de A50, N279 en het traject Udenseweg-Erpseseweg-Boerdonksedijk. De vervoersfrequentie over deze wegen is echter dusdanig laag dat er geen sprake is van een plaatsgebonden risicocontour buiten de weg.

Derhalve is voor deze wegen geen veiligheidszone opgenomen in de regels en op de verbeelding. De omvang van het invloedsgebied (1% letaliteitgrens) ligt rond de 200 meter. Wanneer zich binnen het invloedsgebied ontwikkelingen voordoen die kunnen leiden tot een toename van het groepsrisico, dient deze toename van het groepsrisico nader te worden verantwoord.

Er bestaat nog geen wettelijke borging voor de normering van externe veiligheidsrisico's als gevolg van het vervoer van gevaarlijke stoffen. Momenteel wordt gewerkt aan de totstandkoming van afspraken over de beheersing van risico's van het vervoer over het spoor, water en de weg. Dit gebeurt in het zogenaamde Basisnet. Hierin wordt ondermeer bepaald op welke wijze de ruimtelijke planvorming langs transportassen kan plaatsvinden. Wettelijke verankering van veiligheidsnormen voor het vervoer over het spoor, weg en het water zal naar verwachting in 2013 plaatsvinden in het Besluit transportroutes externe veiligheid (Btev).

7.7.4 Buisleidingen

Op 1 januari 2011 is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (het Bevb) van kracht geworden. Het Bevb regelt de externe veiligheidsaspecten van buisleidingen. Hierbij is rekening gehouden met de specifieke kenmerken van een buisleiding als transportmodaliteit. Verder is het Rijk bezig met een structuurvisie buisleidingen. In de Structuurvisie Buisleidingen 2012-2035 van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) wordt een hoofdstructuur vastgelegd van ruimtelijke reserveringen (buisleidingstroken) voor het vervoer van gevaarlijke stoffen door buisleidingen in Nederland voor de komende 25 á 30 jaar. In veel leidingstroken liggen nu al één of meerdere buisleidingen. Hierin is bovendien ruimte beschikbaar voor het leggen van nieuwe buisleidingen voor aardgas, olieproducten of chemicaliën.

Gemeenten zullen te zijner tijd de plicht krijgen in hun bestemmingsplannen rekening te houden met deze leidingstroken. Ook in de gemeente Veghel ligt ten zuiden van Boerdonk een dergelijke leidingenstrook (zie afbeelding 24). Deze leidingenstrook is op de verbeelding opgenomen.

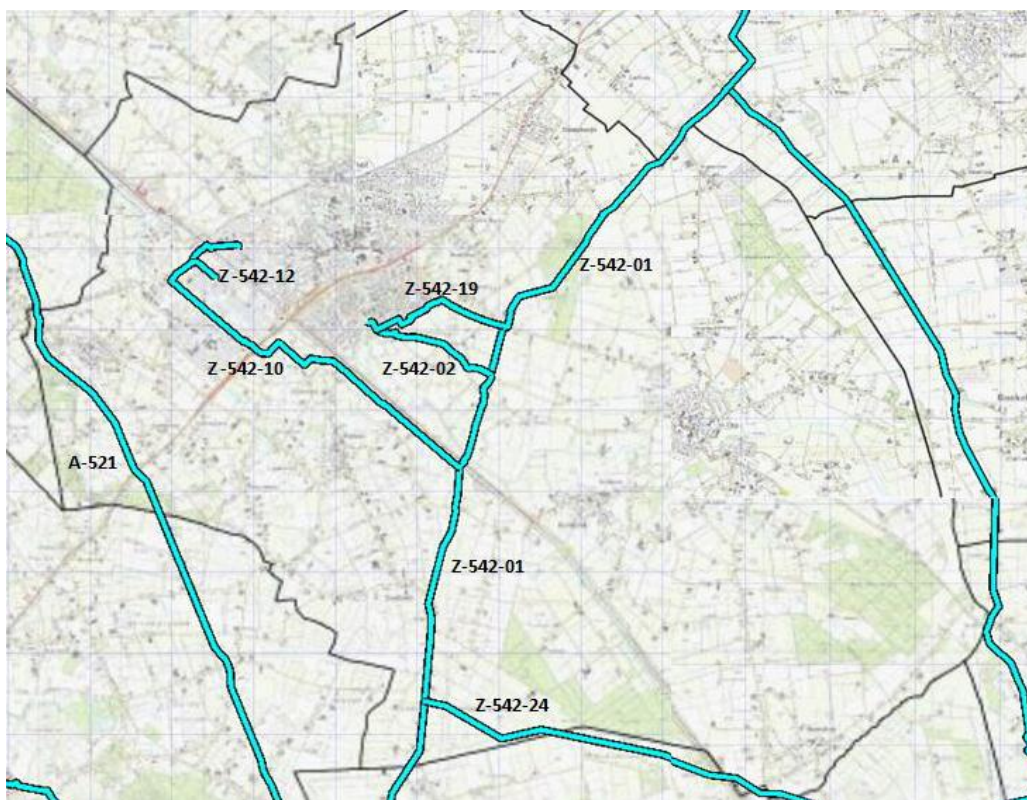

Afbeelding 24: Leidingen tracé ten zuiden van Boerdonk uit de Structuurvisie Buisleidingen 2012-2035

Naast de op Rijksniveau beschermde leidingenstrook liggen er in het buitengebied van Veghel ook enkele hoge druk aardgastransportleidingen. In onderstaande tabel zijn de relevante kenmerken van deze leidingen weergegeven. Op afbeelding 25 is de ligging van de leidingen te zien.

Eigenaar	Leidingnaam	Diameter (mm)	Druk (bar)	Plaatsgebonden risico	Invloedsgebied (meter)
N.V. Nederlandse Gasunie	A-521	914	66,2	Nihil	375
N.V. Nederlandse Gasunie	Z-542-01	264	40	Nihil	110
N.V. Nederlandse Gasunie	Z-542-10	168	40	Nihil	70
N.V. Nederlandse Gasunie	Z-542-24	168	40	Nihil	70

Tabel 13: Aardgasleidingen binnen het plangebied

Afbeelding 25: Ligging van de aardgastransportleidingen

Voor alle aanwezige aardgastransportleidingen geldt een plaatsgebonden risicocontour die samenvalt met de leiding. Derhalve is voor deze leidingen geen veiligheidszone opgenomen op de verbeelding. De omvang van het invloedsgebied (1% letaliteitgrens) is per leiding verschillend. Deze afstanden zijn opgenomen in tabel 13. Wanneer zich binnen het invloedsgebied ontwikkelingen voordoen die kunnen leiden tot een toename van het groepsrisico, dient deze toename nader te worden verantwoord.

8. Toelichting op regels en verbeelding

Een bestemmingsplan bepaalt wat er in een gemeente met de ruimte mag gebeuren. De verbeelding en de regels vormen in dit geval de juridische basis van het bestemmingsplan. Op de verbeelding zijn de bestemmingen van het gebied waarop het bestemmingsplan betrekking heeft, aangegeven en in de regels is bepaald wat er wel en niet mag binnen deze bestemmingen. De toelichting heeft geen juridische status maar vormt een motivering van wat er op de verbeelding en in de regels is vastgelegd.

In dit hoofdstuk worden de bij het bestemmingsplan behorende regels en verbeelding van een toelichting voorzien. Eerst wordt op grond van enkele (wettelijke) verplichtingen/veranderingen ingegaan op de algemene opzet (SVBP 2008 en Wabo). In daaropvolgende paragraaf wordt kort ingegaan op de verbeelding. De rest van het hoofdstuk staat in het teken van de regels.

8.1 Algemene opzet

8.1.1 Standaard voor vergelijkbare bestemmingsplannen (SVBP 2008)

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is de verplichting opgenomen om ruimtelijke plannen en besluiten te digitaliseren. Hiervoor is de Standaard voor vergelijkbare bestemmingsplannen 2008 (SVBP 2008) ontwikkeld. Onder vorige wetten werden bijna geen regels gesteld over de opbouw en de verbeelding van het bestemmingsplan. Hierdoor zijn er in de praktijk zeer verschillende bestemmingsplannen ontstaan. SVBP 2008 maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op een zelfde manier worden verbeeld. Zo zijn bijvoorbeeld de bestemmingen en begripsbepalingen in alfabetische volgorde opgenomen en vloeit de naam van een bestemming voort uit een standaardlijst, waaruit ingevolge de SVBP 2008 gekozen dient te worden. Kenmerk van de bestemmingen is dat het gehele plangebied ermee (vlaksgewijs) is bedekt. Een bestemmingsplan kan ook dubbelbestemmingen bevatten. Deze overlappen bestemmingen en geven eigen regels, waarbij sprake is van een rangorde tussen de bestemmingen en de dubbelbestemmingen. De dubbelbestemmingen hoeven het gehele plangebied niet te bedekken. Aanduidingen (functie-, bouw- en gebiedsaanduidingen) worden gebruikt om bepaalde zaken binnen een bestemming of dubbelbestemming nader of specifieker te regelen. Het gaat hierbij om specificaties met betrekking tot het gebruik of de bouwmogelijkheden.

De SVBP 2008 voorziet overigens uitsluitend in een systematische wijze van bestemmen en er wordt uitdrukkelijk op gewezen dat de standaarden geen betrekking hebben op de inhoud van een bestemmingsplan. Wel kent het SVBP 2008 een aantal onderdelen die verplicht moeten worden overgenomen in een bestemmingsplan, zoals de wijze van meten.

8.1.2 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. Het doel van deze wet is om te komen tot een samenhangende beoordeling in één procedure van verschillende activiteiten die invloed hebben op de fysieke leefomgeving. De Wabo heeft tot gevolg dat verschillende vergunningen worden verleend in één besluit, de omgevingsvergunning. Ook de thans in de wet ruimtelijke ordening (Wro) opgenomen vergunningen en ontheffingen vallen onder de Wabo. Voor het bestemmingsplan heeft dit

gevolgen voor de gebruikte terminologie. De ontheffing heet nu 'omgevingsvergunning voor het afwijken'. De bouwvergunning heet 'omgevingsvergunning voor het bouwen'. De sloop- en aanlegvergunning zijn gewijzigd in 'omgevingsvergunning voor het slopen' respectievelijk 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden'. De terminologie in dit bestemmingsplan is conform de Wabo.

8.1.3 Planopzet

Het bestemmingsplan Buitengebied is te karakteriseren als een globaal en flexibel plan, dat uitgaat van een adequate bescherming van aanwezige en potentiële waarden en kwaliteiten, maar ook van ontwikkeling met ruimtelijke kwaliteit. Op deze manier kan het bestemmingsplan de bestaande functies en waarden in het buitengebied beschermen, maar tegelijkertijd ook ruimte bieden voor nieuwe ontwikkelingen.

Het bestemmingsplan bevat verschillende elementen. Er is sprake van waarden die beschermd moeten worden en er zijn functies die grotendeels vastliggen. Het plan consolideert de bestaande situatie waar nodig en geeft een algemene regeling voor toekomstige ontwikkelingen, waaraan de gemeente de ruimte wil geven. Het ontwikkelingsgerichte karakter van het bestemmingsplan komt het meest duidelijk naar voren in de mogelijkheden voor het verlenen van afwijkingen en voor het wijzigen van het bestemmingsplan. Deze zogenaamde 'binnenplanse flexibiliteitsbepalingen' bieden mogelijkheden voor behoud en herstel van waarden door ontwikkeling. Door voorwaarden te stellen aan het verlenen van afwijkingen/wijziging, bevat het bestemmingsplan een afwegingskader voor nieuwe ontwikkelingen.

Binnen het plangebied worden deze met name verwacht op het terrein van landbouw (onder meer functieverandering van vrijkomende agrarische gebouwen), natuur en landschap, recreatie en water. Daar waar ontwikkelingen zijn voorzien, zullen deze in gebieden met bijzondere waarden nader worden afgewogen. Afhankelijk van de zwaarte van de ontwikkeling kan dit via een binnenplanse afwijking of wijziging plaatsvinden, als aan de voorwaarden wordt voldaan die in het bestemmingsplan gesteld zijn. Op deze wijze wordt rekening gehouden met actuele waarden in het plangebied en zijn nieuwe ontwikkelingen niet op voorhand uitgesloten.

Voorname systematiek sluit aan bij de twee principes ter bevordering van de ruimtelijke kwaliteit, zoals deze door de provincie Noord-Brabant in de Verordening ruimte opgenomen zijn. De vereiste kwaliteitsverbetering bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wordt in het plan doorvertaald als voorwaarde voor afwijking of wijziging van het bestemmingsplan.

8.2 Verbeelding

De verbeelding heeft een belangrijke rol bij het bepalen van de gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden in het plangebied. Daartoe zijn op de verbeelding bestemmings- en bouwvlakken en aanduidingen opgenomen. De verbeelding is zowel digitaal als analoog beschikbaar. De analoge verbeelding bestaat uit zes kaartbladen.

Aan de ondergrondgegevens op de verbeelding, zoals ingetekende gebouwen, kunnen geen rechten worden ontleend. Daar staat tegenover dat het ontbreken van dergelijke ondergrondgegevens ook niet leidt tot een beperking van rechten. De ondergrondgegevens hebben dus uitsluitend een illustratief karakter.

8.3 Regels

De bij dit plan behorende regels zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken, te weten:

- Inleidende regels (hoofdstuk 1);
- Bestemmingsregels (hoofdstuk 2)
- Algemene regels (hoofdstuk 3)
- Overgangs- en slotregels (hoofdstuk 4)

Deze hoofdstukindeling is opgebouwd conform de richtlijnen uit de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP 2008). Hierna worden de hoofdstukken nader toegelicht.

8.3.1 Hoofdstuk 1: Inleidende regels

Begrippen (Artikel 1)

In dit artikel is omschreven wat in onderhavig plan onder een aantal van de in de regels gebruikte begrippen wordt verstaan.

Wijze van meten (Artikel 2)

In dit artikel is vastgelegd hoe bij de toepassing van de regels van onderhavig plan moet worden gemeten.

8.3.2 Hoofdstuk 2: Bestemmingsregels

Hoofdbestemmingen (Artikel 3 t/m 25)

Iedere bestemming is opgebouwd conform de richtlijnen uit de SVBP 2008, waarin een vaste opzet voor de bestemmingsregels is vastgelegd. De in dit plan opgenomen bestemmingen zijn:

- Agrarisch (Artikel 3);
- Agrarisch met waarden (Artikel 4);
- Bedrijf (Artikel 5);
- Bedrijf – Agrarisch verwant en technisch hulpbedrijf (Artikel 6);
- Bedrijf – Nutsbedrijf (Artikel 7);
- Bedrijf – Waterwinbedrijf (Artikel 8);
- Bos (Artikel 9);
- Cultuur en Ontspanning (Artikel 10);
- Detailhandel (Artikel 11);
- Groen – Landschapselement (Artikel 12);
- Horeca (Artikel 13);
- Kantoor (Artikel 14);
- Maatschappelijk (Artikel 15);
- Natuur (Artikel 16);
- Recreatie (Artikel 17);
- Sport (Artikel 18);
- Verkeer (Artikel 19);
- Verkeer – Onverhard (Artikel 20)
- Verkeer – Snelweg (Artikel 21);
- Verkeer – Spoorweg (Artikel 22);
- Water (Artikel 23);
- Water – Vaarweg (Artikel 24);

- Wonen (Artikel 25);

Dubbelbestemmingen (Artikel 26 t/m 38)

Voor het bestemmingsplan gelden ook een aantal dubbelbestemmingen. De regels uit de hoofdbestemmingen en de dubbelbestemmingen zijn beide van toepassing. Bij strijd tussen de regels prevaleren de regels van de dubbelbestemming. De in dit plan opgenomen dubbelbestemmingen zijn:

- Leiding - Gas (Artikel 26);
- Leiding – Hoogspanningsverbinding (Artikel 27);
- Leiding – Olie (Artikel 28);
- Leiding – Riool (Artikel 29);
- Leiding – Water (Artikel 30);
- Waarde – Archeologie 1 (Artikel 31);
- Waarde – Archeologie 2 (Artikel 32);
- Waarde – Archeologie 3 (Artikel 33);
- Waarde – Archeologie 4 (Artikel 34);
- Waarde – Cultuurhistorie (Artikel 35);
- Waarde – Ecologie (Artikel 36);
- Waterstaat – Waterbergingsgebied (Artikel 37);
- Waterstaat – Waterkering (Artikel 38).

8.3.3 Hoofdstuk 3: Algemene regels

Anti-dubbeltelregel (Artikel 39)

Om misbruik van de bouwregels te voorkomen, is in dit artikel bepaald dat gronden die al eens als berekeningsgrondslag voor een omgevingsvergunning hebben gediend, niet nogmaals als zodanig kunnen dienen. Doel van deze zogenaamde anti-dubbeltelregel is te voorkomen dat, wanneer volgens een bestemmingsplan bepaalde bouwwerken niet meer dan een bepaald deel van een bouwperceel mogen beslaan, het opengebleven terrein nog eens meetelt bij het toestaan van een ander bouwwerk, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld.

Algemene bouwregels (Artikel 40)

In de algemene bouwregels zijn regelingen opgenomen met betrekking tot ondergronds bouwen en met betrekking tot ondergeschikte bouwdelen zoals plinten, kozijnen, schoorstenen etc.

Algemene gebruiksregels (Artikel 41)

Hierin is bepaald dat het verboden is de gronden en bouwwerken in strijd met de bestemmingen te gebruiken. In de 'Overige regels' is hier een strafbepaling aan gekoppeld.

Algemene aanduidingsregels (Artikel 42)

De algemene aanduidingsregels bevatten regelingen voor de gebiedsaanduidingen die op de verbeelding zijn opgenomen. Dit betreffen gebiedsaanduidingen die doorwerking hebben op meerdere verschillende (hoofd)bestemmingen. De in dit plan opgenomen gebiedsaanduidingen zijn:

- Attentiegebied ehs (42.1);
- Boringsvrije zone (42.2);
- Geluidzone – industrie (42.3);
- Groenblauwe mantel (42.4);

- Milieuzone – waterwingebied (42.5);
- Veiligheidszone – lpg (42.6);
- Vrijwaringszone – molenbiotoop (42.7);
- Vrijwaringszone – radar (42.8);
- Vrijwaringszone – vaarweg (42.9);
- Vrijwaringszone – weg (42.10);
- Wro-zone – reserveringsgebied voor waterberging (42.11);
- Wro-zone – zoekgebied voor behoud en herstel watersystemen (42.12);
- Wro-zone – zoekgebied voor ecologische verbindingzone (42.13);

Algemene afwijkingsregels (Artikel 43)

In deze regel wordt aan het bevoegd gezag de bevoegdheid gegeven om af te wijken van bepaalde, in het bestemmingsplan geregelde, onderwerpen. Hierbij gaat het om afwijkingsregels die gelden voor meerdere dan wel alle bestemmingen in het plan.

8.3.4 worden aangegeven.Overgangs- en slotregels (Hoofdstuk 4)

Overgangsrecht (Artikel 44)

In deze regel wordt vorm en inhoud gegeven aan het overgangsrecht. Deze regeling is op grond van de Wro verplicht.

Slotregel (Artikel 45)

Als laatste wordt de slotregel opgenomen. Deze regel bevat zowel de titel van het plan als de vaststellingsdatum.

9. Economische uitvoerbaarheid

9.1 Exploitatie

Sinds de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening (Wro, 1 juli 2008) is de gemeente verplicht tot kostenverhaal in geval in een nieuw bestemmingsplan bouwmogelijkheden worden voorzien als bedoeld in artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening. Het gaat hier onder meer om de bouw van een woning.

Met het oog op dit kostenverhaal is de gemeenteraad verplicht bij een bestemmingsplan een exploitatieplan vast te stellen (artikel 6.12 Wro). Van de vaststelling van een exploitatieplan mag alleen worden afgezien, als het kostenverhaal anderszins is verzekerd, geen locatie-eisen hoeven te worden gesteld en/of geen fasering aan de orde is. Van deze laatste twee punten is geen sprake in dit bestemmingsplan. Anderszins verzekerd is het geval als de gemeente de gronden waarvoor de bedoelde bouwmogelijkheid geldt, in eigendom heeft dan wel de gemeente met de eigenaar van de betreffende gronden een overeenkomst heeft gesloten waarin het kostenverhaal is geregeld.

De verplichting om een exploitatieplan vast te stellen geldt voor bouwmogelijkheden die bij direct bouwrecht dan wel via afwijking in het bestemmingsplan zijn geregeld. Voor bouwmogelijkheden die pas na een wijziging van het bestemmingsplan (artikel 3.6 Wro) zijn toegestaan, geldt de verplichting tot kostenverhaal bij het vaststellen van het wijzigingsplan. Hier is dus sprake van een uitgestelde exploitatieplanplicht.

In het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied zijn de bestaande bouwmogelijkheden zoals geldend in de voorgaande bestemmingsplannen, overgenomen. Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen/bouwmogelijkheden rechtstreeks voorzien in het nieuwe bestemmingsplan. In dit geval kan de gemeenteraad tegelijkertijd met de vaststelling van het bestemmingsplan besluiten geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan vast te stellen.

9.2 Handhaving

In het kader van de actualisering van bestemmingsplannen dient ingevolge aanbeveling 4 van de IRO een handhavingsparagraaf te worden opgenomen. Deze handhavingsparagraaf bestaat uit een samenvatting van de, op 19 oktober 2004 door het college van burgemeester en wethouders, vastgestelde "Handhavingsnotitie Bestemmingsplannen" en voor het overgrote gedeelte uit de te handhaven zaken in het betreffende bestemmingsplan.

Voor elk plan ligt dat anders; elk plan heeft zo zijn eigen bijzonderheden van bestemmingen en gebruik. Handhaving op het gebied van ruimtelijke ordening spitst zich toe op het gebruik van de gronden en opstellen en het uitvoeren van werken en werkzaamheden waarvoor een aanlegvergunning nodig is.

Handhaving kan worden omschreven als elke handeling die erop gericht is de naleving van regelgeving te bevorderen of een overtreding te beëindigen. Handhaving kan ook worden gezien als:

- het stellen van normen c.q. grenzen;
- het uitvoeren van normen (vergunningverlening) c.q. norm conform handelen;
- het houden van toezicht;

- het opleggen van sancties.

Handhaving wordt om meerdere redenen door bestuursorganen toegepast. Genoemd kunnen worden:

- handhaving levert een wezenlijke bijdrage aan het bereiken van de doelstelling van beleid, door middel van wet- en regelgeving;
- handhaving leidt tot toename van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid;
- handhaving leidt tot toename van een grotere acceptatie van wet- en regelgeving;
- handhaving leidt tot toename van geloofwaardigheid, betrouwbaarheid en integriteit van de overheid.

Het niet naleven van een bestemmingsplan komt neer op het ondergraven van één van de meest waardevolle en invloedrijkste instrumenten van de gemeentelijke overheid. Daarnaast is een dergelijke inbreuk een aantasting van één van de belangrijkste waarborgen die de burger op gemeentelijk niveau heeft. De burger mag immers verwachten, veelal eisen, van de gemeentelijke overheid dat zij de regelgeving die zij in het bestemmingsplan heeft opgenomen ook zal handhaven. Bovendien tast het niet naleven en handhaven van het bestemmingsplan de geloofwaardigheid van de gemeente in het algemeen aan. Om deze redenen is het noodzakelijk de handhaving van de bestemmingsplannen ter hand te nemen en blijven nemen.

Het ruimtelijke beleid, zoals de gemeente Veghel dat voor haar grondgebied heeft vastgesteld, vindt voor het belangrijkste deel haar weerslag in de vastgestelde bestemmingsplannen. Hierin is voor het stedelijk- en landelijk gebied, de kernen, de industrieterreinen en de verschillende individuele percelen het juridische toetsingskader neergelegd die het gemeentebestuur in die gebieden wil verwezenlijken. Aan het vaststellen van een bestemmingsplan gaat een uitgebreide en zorgvuldige voorbereiding vooraf. Er wordt een "uitgebreide" inventarisatie gemaakt van de bestaande situatie binnen het plangebied, teneinde deze, op te kunnen nemen in het bestemmingsplan. Bovendien vindt er uitgebreid overleg plaats met belanghebbenden, door middel van overleg- en inspraakrondes inzake het voorontwerp en terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan, voorafgaand aan het vaststellen van het bestemmingsplan.

Deze uitgebreide voorbereidingen hebben een duidelijk doel. Het bestemmingsplan dient een zorgvuldig opgesteld plan te zijn, waarin de verworvenheden van de democratische rechtsstaat doorklinken. Het bestemmingsplan heeft immers, zodra het rechtskracht heeft, een enorme impact op het gemeentelijke grondgebied. Deze werking wordt, met name door burgers, nogal eens onderschat. Het bestemmingsplan kan bijvoorbeeld het gebruik van in eigendom zijnde onroerende zaken zowel beperken als verruimen. Bovendien is het bestemmingsplan een criterium waaraan bouwplannen moeten worden getoetst en kan het een grondslag zijn voor het toepassen van strafrechtelijke, privaatrechtelijke en bestuursrechtelijke dwangmiddelen, waarvan de kosten veelal verhaald kunnen worden op de overtreder. De juridische status van het bestemmingsplan kan dan ook het best verduidelijkt worden met de lekenterm: "gemeentelijke wet".

10. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

De procedures voor vaststelling van een bestemmingsplan zijn door de wetgever geregeld. Aangegeven is dat tussen gemeente en verschillende instanties waar nodig overleg over het plan moet worden gevoerd alvorens een ontwerpplan ter visie gelegd kan worden. Pas daarna wordt de wettelijke procedure met betrekking tot vaststelling van het bestemmingsplan opgestart (artikel 3.8 Wro).

10.1 Overleg

Het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.1) geeft aan dat burgemeester en wethouders bij de voorbereiding van een bestemmingsplan overleg voeren met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn. Met deze instanties heeft vooroverleg plaatsgevonden. Daarnaast zijn ook een aantal extra instanties benaderd, zoals ZLTO, Monumentencommissie en de Heemkundekringen.

10.2 Inspraak

De Wro bevat geen procedurevoorschriften met betrekking tot de inspraak, en is in de Wro zelf niet verplicht gesteld. Dat neemt niet weg dat het de gemeente vrij staat toch inspraak te verlenen bijvoorbeeld op grond van de gemeentelijke inspraakverordening. In relatie daarmee bepaalt artikel 150 van de Gemeentewet onder meer dat in een gemeentelijke inspraakverordening moet worden geregeld op welke wijze bovenbedoelde personen en rechtspersonen hun mening kenbaar kunnen maken.

In dit geval is er voor gekozen de inspraak te organiseren op basis van vier inloopavonden.

10.3 Vaststellingsprocedure

De vaststellingsprocedure van het bestemmingsplan dient plaats te vinden volgens artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening. Het ontwerpbestemmingsplan zal gedurende een periode van zes weken ter inzage worden gelegd.

Algemeen bezoekadres

Stadhuisplein 1
5461 KN Veghel
140413

Algemeen postadres

Postbus 10.001
5460 DA Veghel

www.veghel.nl